

**ÅRSMØTET
ROGALAND
ARBEIDERPARTI**

Hefte 3 – Innkomne forslag

Innhold

1. Trygghet for økonomien	10
Forslagsstiller Stavanger AP	10
01. Opphev lavere satser kvalifiseringsprog.	10
Forslagsstiller: Stavanger AP	11
02. Arbeidsledige - regulering av grunnbeløp	11
Forslagsstiller: Stavanger AP	12
03. Endring i fastsetting av studielånsrente	12
Forslagsstiller: Stavanger AP	13
04. Styrking av kommuneøkonomien	13
Forslagsstiller: Stavanger AP	14
05. Vurdere gjeninnføring av arveskatten	14
Forslagsstiller: Stavanger AP	14
06. Øke barnetrygden vesentlig & skattelegge den	14
Forslagsstiller: Stavanger AP	15
07. Økonomisk hjelp til SUS og nye sykehus	15
Forslagsstiller: Egersund AP	16
08. Fjerning av «samboerstraffen»	16
Forslagsstiller: Sandnes AP	17
09. En styrket og progressiv barnetrygd	17
Forslagsstiller: Sandnes AP	17
10. Flere boliger, lavere priser og sterkere	17
Forslagsstiller: Gjesdal AP	19
11. Ja til aktiv europeisk deltakelse!	19
Forslagsstiller AUF i Rogaland	20
12. Alle skal ha et sted å sove	20
Forslagsstiller AUF i Rogaland	20
13. Trygt leiemarked for alle	20
Forslagsstiller: AUF i Rogaland	21
14. Arbeidsfolk må ha hjem	21
Forslagsstiller: Haugesund AP	22
15. Rettferdig regulering av pensjoner	22
Forslagsstiller: Haugesund AP	23
16. Sosial boligpolitikk - flere skal kunne eie egen bolig	23
Forslagsstiller: Hå AP	24
17. Et mindre sårbart pensjonsfond	24

Trygghet for arbeids- og næringslivet.....	24
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	24
18. Mva ultrafast fashion, fritak på brukt	24
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	25
19. Kompensasjonsordning oljepionerene	25
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	25
20. Noreg bør leite og utvinne meir gass.....	25
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	26
21. Politisk prioritering av elektrisitet.....	26
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	28
22. Dekarbonisering av nordsjøen.....	28
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	29
23. Internasjonal regulering KI	29
Forslagsstiller: Sauda AP.....	30
24. konsesjonssystem, datasentre.....	30
Forslagsstiller: Egersund AP.....	30
25. Fortsatt utvikling av olje- og gass.....	30
Forslagsstiller: Egersund AP.....	32
26. CO ₂ -avgift på fiskefartøy	32
Forslagsstiller: Egersund AP.....	32
27. Kompensasjonsordning for oljepionerene	32
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	33
28. Energiomstilling	33
Forslagsstiller: Suldal AP.....	33
29. Mineraler og bergverk i Rogaland/ Norge	33
Forslagsstiller: Suldal AP.....	34
30. Nei til skatt på pukk og grus.....	34
Forslagsstiller: Suldal AP.....	35
31. Naturvern og samfunnsutvikling må i balanse	35
Forslagsstiller: Sandnes AP	36
32. Mineralnæringen som framtidsmotor for verdiskaping, arbeidsplasser og grønt skifte. 36	
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	38
33. Fagarbeiderkrise	38
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	39
34. Kampen mot “kjøp og kast” samfunnet	39
Forslagsstiller AUF i Rogaland.....	40

35.	Fremtidens foreldrepermisjon.....	40
	Forslagsstiller AUF i Rogaland.....	42
36.	Utfasing av franchisemodellen	42
	Forslagsstiller AUF i Rogaland.....	42
37.	Fjerne frikortsgrensen for utføre med kroniske sykdommer	42
	Forslagsstiller AUF i Rogaland.....	43
38.	Et bedre kollektivtilbud i hele Rogaland	43
	Forslagsstiller: Sandnes AP	45
39.	Flere sykt barn-dager	45
	Forslagsstiller: Strand AP	45
40.	Rammebetingelser for norsk forsvarsindustri	45
	Forslagsstiller: Gjesdal AP	46
41.	Omforente Seriøsitetsbestemmelser.....	46
	Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	47
42.	Arbeid for unge	47
	Trygghet for Barn og unge	48
	Forslagsstiller: Stavanger AP.....	48
43.	Nasjonal standard for læremidler.....	48
	Forslagsstiller: Time AP.....	49
44.	Private friskoler	49
	Forslagsstiller: Lund AP	50
45.	Bevaring av grendeskoler.....	50
	Forslagsstiller: Time AP.....	51
46.	Lesesløft i Noreg	51
	Forslagsstiller: Sandnes AP	51
47.	Styrking av samisk språk og kultur i skolen.....	51
	Forslagsstiller: Sandnes AP	52
48.	Krav om bestått trafikalt grunnkurs for el-sparkesykkel	52
	Forslagsstiller AUF i Rogaland.....	52
49.	En sluttvurdering som gir alle elever mulighet til å lykkes	52
	Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	53
50.	Likeverd for alle studenter	53
	Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	54
51.	Samisk som valgspråk i videregående opplæring	54
	Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....	55
52.	Reglement og gjennomføring av skolevalg	55

Forslagsstiller: Gjesdal AP	56
53. Styrking av samisk språk og kultur	56
Forslagsstiller: Karmøy AP	56
54. Lærernorm i skolen	56
Forslagsstiller: AUF i Rogaland	57
55. Bygg flere anlegg - flere med på laget	57
Forslagsstiller: AUF i Rogaland	58
56. Trygg og inkluderende russetid	58
Forslagsstiller: Haugesund AP	59
57. Gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse	59
Forslagsstiller: Haugesund AP	60
58. Et fraværssystem som ikke glemmer elevene	60
Forslagsstiller: Haugesund AP	61
59. Lærekandidatordningen – et arbeidsliv som ikke glemmer noen	61
Forslagsstiller: Haugesund AP	62
60. Rettferdig språkopplæring på yrkesfag i vidergående skole	62
Forslagsstiller: AUF i Rogaland	63
61. Kjærestevold	63
Trygghet for Helsa	64
Forslagsstiller: Stavanger AP	64
62. Digital fattigdom, skjult utenforskap	64
Forslagsstiller: Stavanger AP	64
63. Kvinner i fengsel	64
Forslagsstiller: Stavanger AP	65
64. Vekk med helseforetakene	65
Forslagsstiller: Stavanger AP	66
65. Prioritering av ambulant eldreomsorg	66
Forslagsstiller: Stavanger AP	66
66. Kutte ut innsatsstyrt finansiering (ISF)	66
Forslagsstiller: Egersund AP	67
67. Finansiering av sykehusbygg	67
Forslagsstiller: Egersund AP	68
68. Bevar spes.helsetjenester i distriktene	68
Forslagsstiller: Egersund AP	69
69. Gratis influensavaksine	69
Forslagsstiller: Kvinnenettverket	70

70.	Gjøre mensprodukter mer tilgjengelig	70
Forslagsstiller: Kvinnenettverket		70
71.	Mer fokus på kvinnehelse i skolen.....	70
Forslagsstiller: Kvinnenettverket		71
72.	Hormonbehandling på blå resept.....	71
Forslagsstiller: Kvinnenettverket		72
73.	Vaksine mot helvetesild	72
Forslagsstiller: Sandnes AP		73
74.	En sosialdemokratisk ruspolitikk	73
Forslagsstiller: Randaberg AP		74
75.	Forby privat fyrverkeri	74
Forslagsstiller: Strand AP		74
76.	Satsing på alderstilpassede boliger – en.....	74
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		75
77.	Trygghet for våre eldre	75
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		76
78.	Trafikalt grunnkurs el-sparkesykkel.....	76
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		76
79.	Fornuftig ruspolitikk.....	76
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		77
80.	Kvinner arbeidshelse	77
Forslagsstiller: Karmøy AP		79
81.	Utrede en ny, tidsavgrenset ytelse	79
Forslagsstiller: Haugesund AP.....		80
82.	Aktiv dødshjelp - assistert selvmord.....	80
Hygieneprodukter.....		81
83.	Forslagsstiller: Fylkesstyret	81
Forslagsstiller: Fylkesstyret.....		82
84.	Aktiv dødshjelp	82
Trygghet for landet		82
Forslagsstiller: Stavanger AP.....		82
85.	Ja til norsk EU-medlemskap.....	82
Forslagsstiller: Stavanger AP.....		83
86.	Gjennomgang & oppgradering tilfluktsrom.....	83
Forslagsstiller: Stavanger AP.....		84
87.	Avvikling av monarkiet som styringsform.....	84

Forslagsstiller: Stavanger AP.....	84
88. Lovdata må åpnes for alminnelig tilgang.....	84
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	85
89. Anerkjennelse av Somaliland.....	85
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	85
90. Asyl- og flyktningpolitikk.....	85
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	87
91. Befest Norges grense mot Russland	87
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	88
92. Styrke Norges totalforsvar	88
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	89
93. Forsterking av Forsvaret i Sør-Norge.....	89
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	90
94. Rustningsproduksjon og lager	90
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	90
95. Etablere droneforsvar	90
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	91
96. Jernbanereform og beredskap.....	91
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	92
97. Kartlegging og overvåking av kommunister.....	92
Forslagsstiller: Sauda AP	93
98. Noregs europapolitiske handlingsrom.....	93
Forslagsstiller: Egersund AP.....	94
99. Prioritering av Jærbanen og Sørlandsbane.....	94
Forslagsstiller: Egersund AP.....	95
100. Distriktpolitikk for framtida	95
101. Styrking av distriktene	96
Forslagsstiller: Egersund AP.....	96
102. Satsing på «Hent meg»-buss	96
Forslagsstiller: Suldal AP	97
103. Hurtigbåten i Ryfylke	97
Forslagsstiller: Sandnes AP	98
104. Etablere droneforsvar	98
Forslagsstiller: Sandnes AP	99
105. Forsterking av Forsvaret i Sør-Norge.....	99
Forslagsstiller: Sandnes AP	99

106.	Jernbanereform og beredskap.....	99
Forslagsstiller: Sandnes AP		100
107.	Rustningsproduksjon og lager	100
Forslagsstiller AUF i Rogaland.....		101
108.	En ny EU-politikk.....	101
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....		102
109.	Én-til-én oppfølging må prioriteres	102
Forslagsstiller AUF i Rogaland.....		102
110.	Internasjonal regulering av kunstig intelligens	102
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....		103
111.	Statlig ansvar for Haugesund lufthavn.....	103
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....		104
112.	Offentlige tjenester i offentlig regi.....	104
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....		104
113.	Stopp konkurranseutsettingen av luftambulansetjenesten.....	104
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		105
114.	Jernbanereform og beredskap.....	105
Forslagsstiller: Gjesdal AP.....		106
115.	ASYLPOLITIKK.....	106
Forslagsstiller: Sauda AP.....		107
116.	Innføring av norsk lobbyregister	107
Forslagsstiller: AUF i Rogaland.....		107
117.	SPU sitt etiske rammeverk må styrkes.....	107
Forslagsstiller AUF i Rogaland.....		109
118.	Støttepakke til Palestina	109
Forslagsstiller: Haugesund AP.....		109
119.	Om papirløse, ikke returnerbare asylsøkere uten oppholdstillatelse.....	109
Forslagsstiller: Haugesund AP.....		113
120.	Tydeliggjøring i kommuneloven om separerte råd for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne.....	113
Forslagsstiller: Hå AP		114
121.	Økt rustingsproduksjon og lagring.....	114
Forslagsstiller: Hå AP		115
122.	Etablering av drondeforsvar.....	115
Forslagsstiller: Hå AP		115
123.	Styrkning av politiet	115

Forslagsstiller: Hå AP	116
124. Styrkning av forsvaret i Sør-Norge	116
Forslagsstiller: Hå AP	116
125. En mer beredskapsorientert jernbane	116
Forslagsstiller: Hå AP	117
126. Nordisk og europeisk samhold	117
Organisatoriske forslag	118
Forslagsstiller: Stavanger AP.....	118
127. Øke økonomisk handlingsrom	118
Forslagsstiller: Fylkesstyret.....	118
128. Forslag til vedtektsendring §03 Partistyre, 2	118
Forslagsstiller: Fylkesstyret.....	119
129. Forslag til vedtektsendring §03 Partistyre, 1 ledd	119
Forslagsstiller: Fylkesstyret.....	120
130. Forslag til vedtektsendring i §11 Honoraravgift.....	120

1. Trygghet for økonomien

Forslagstiller Stavanger AP

01. Opphev lavere satser kvalifiseringsprog.

Forslagsnr: #9

Forslag

Stavanger arbeiderparti mener at dagens lavere satser for ungdom i kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet må oppheves, og at ungdom skal ha samme sats som voksne. Stavanger arbeiderparti viser til at mange unge deltakere ikke kan leve av dagens ytelser og derfor må få supplerende sosialhjelp. Dette skaper unødvendig dobbeltarbeid for Nav og undergraver målsettingen om økonomisk selvstendighet. Lik sats vil redusere behovet for sosialhjelp, forenkle Nav arbeid og gi ungdom bedre muligheter til å fullføre kvalifisering og komme i arbeid.

Begrunnelse for forslag

Ungdom med lavere satser klarer ikke å dekke grunnleggende levekostnader. Lavekostnadene i Norge er høye og i liten grad aldersdifferensierte. Husleie, mat, transport og nødvendige utgifter koster det samme for en 20-åring som for en 30-åring. Konsekvensen er at mange ungdommer i kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram ikke klarer å leve av ytelsen alene. Dette fører til at:

- en stor andel ungdom må søke supplerende sosialhjelp
- økonomisk uforutsigbarhet gjør det vanskelig å fokusere på kvalifisering og integrering

Lavere satser skaper unødvendig dobbeltarbeid for Nav.

Når ungdom ikke kan leve av ytelsen, må Nav:

- behandle løpende søknader om supplerende sosialhjelp
- gjennomføre økonomiske vurderinger og vedtak i tillegg til oppfølging i kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram
- bruke tid på administrasjon fremfor kvalifiseringsarbeid

Dette er et ineffektivt system som binder opp ressurser og skaper mer byråkrati enn nødvendig.

Ved å gi ungdom samme sats som voksne, vil behovet for supplerende sosialhjelp reduseres betydelig, og Nav kan bruke tiden på det som faktisk virker: tett oppfølging, kvalifisering og overgang til arbeid.

Å gi ungdom en bærekraftig inntekt mens de kvalifiserer seg, er et av de mest effektive tiltakene for å hindre at unge blir stående utenfor arbeidslivet i mange år.

Å oppheve ungdomssatsene vil:

- 40 • redusere behovet for sosialhjelp
- 41 • frigjøre tid for Nav-veiledere
- 42 • gi ungdom økonomisk trygghet
- 43 • styrke effekten av kvalifiserings- og integreringsarbeidet
- 44 • bidra til bedre overgang til arbeid og utdanning Dette er et tiltak som både er
- 45 sosialt bærekraftig og administrativt effektivt.

46 Stønaden er 2,041 ganger grunnbeløpet (G), som tilsvarer 265 657 kroner. Stønaden
 47 gir pensjonspoeng. Personer under 25 år, får 2/3 av full stønad, det tilsvarer 177 104
 48 kroner. For flere opplysninger: Kvalifiseringsprogrammet - nav.no

49
 50

51

52 Forslagsstiller: Stavanger AP

53 02. Arbeidsledige- regulering av grunnbeløp

54 Forslagsnr: #14

55 **Forslag**

56 Dagpenger skal justeres årlig når grunnbeløpet i Folketrygden endres i mai, på
 57 samme måte som hos de fleste andre ytelser hos NAV. Utbetalingene justeres basert
 58 på nytt G-grunnlag slik at arbeidsledige ikke får vesentlig redusert kjøpekraft,
 59 sammenlignet med andre på grunn av prisstigning, økt lønnsoppgjør og økt
 60 trygdeoppgjør.

61 Stavanger Arbeiderparti ber regjeringen om å gjennomføre endringen i revidert
 62 statsbudsjett i 2026.

63

64 **Begrunnelse for forslag**

65 Blir du arbeidsledig over en lengre periode, kan dette få store konsekvenser for den
 66 personlige økonomien og den sosiale situasjonen til den enkelte og eventuelt familie.

67 Med dagens regelverk kan en få maksimalt 62,4 % av 6G i dagpenger i 104 uker. I
 68 motsetning til de fleste andre ytelser fra NAV, som for eksempel AAP og uføretrygd,
 69 som begge har makssats på 66 % av 6G, så får ikke en arbeidsledig med dagpenger
 70 regulering av G (grunnbeløpet) 1.mai.

71 Eksempel: En arbeidsledig som fikk innvilget dagpenger i april 2024 vil få det basert
 72 på grunnbeløpet fra 1.mai 2023.

73 2023: 1G = 118.620 kr, 6G = 711.720 kr Maks utbetaling: Per dag - 1708 kr, per uke –
 74 8540, per år – 444.080

75 Om du er arbeidsledig fra april 2024 til for eksempel januar 2026, da får du ikke G
 76 justering hverken i 2024 eller 2025.

77 2024: 1G = 124.028 kr, 6G = 744.168 kr

78 Maks utbetaling: Per dag - 1786 kr, per uke – 8930, per år – 464.360

79 2025: 1G = 130.160 kr, 6G = 780.960 kr

80 Maks utbetaling: Per dag - 1874 kr, per uke – 9370, per år – 487.240

81 Dette betyr i praksis at en måned etter at du ble arbeidsledig, om du fikk innvilget
82 dagpenger i april, da har du ikke lenger 62,4 % av 6G, du har 59,7 % av 6G. Om du
83 er arbeidsledig lenger enn til mai 2025 blir dette redusert til 56,9 % av 6G.

84 Konsekvensen av dette er at arbeidsledige som får dagpenger får redusert sin
85 kjøpekraft betraktelig sammenlignet med andre som får ytelser fra NAV og andre når
86 en får den årlige justeringen av grunnbeløpet i Folketrygden i mai.

87 Det er ikke grunn til å tro at arbeidsledige har bedre råd enn andre som mottar
88 ytelser fra NAV, likevel får en ikke justering av grunnbeløpet i mai. En som blir
89 arbeidsledig er i en veldig usikker situasjon, maks dagpenger er altså 62,4% av 6G.
90 Har du ikke tjent over 6G før du ble arbeidsledig får du 62,4% av din tidligere
91 årslønn.

92 En reduksjon på nesten 40 % av inntekt er alvorlig nok i seg selv, men som
93 arbeidsledig jobbsøker har du også usikkerheten, du vet ikke hvor lenge situasjonen
94 varer, du har gjerne økonomiske forpliktelser basert på din tidligere inntekt som ikke
95 lar seg endre over natten. For de som tjener mer en 6G kan selvsagt reduksjonen bli
96 langt større enn 40%.

97 Skal du selge bil, skal du selge leilighet/hus med de økonomiske tapet det
98 sannsynligvis vil gi med meglerhonorar og eventuelt ny dokumentavgift når du
99 nedskaleres? Som arbeidsledig er nesten garantert å ikke få lån i bank heller siden
100 de fleste ikke regner dagpenger som inntekt. Eller skal du håpe at ny jobb er rett
101 rundt hjørnet og dermed presse økonomien maksimalt? Hva skjer når den jobben
102 likevel ikke kommer?

103 I en slik situasjon finnes det få argumenter for at en ikke skal få en justering av G
104 1.mai, som hos de fleste andre ytelser fra NAV. Det finnes langt flere for at
105 dagpenger blir G justert som andre ytelser.

106 Dagpenger er i utgangspunktet et lavere prosentvis ytelse enn for eksempel
107 uføretrygd og AAP, at den skal bli enda dårlige sammenlignet med disse i mai hvert
108 år er urimelig.

109 For Arbeiderpartiet er arbeiderlinjen viktig, de som får dagpenger er aktive
110 jobbsøkere som vil tilbake til arbeidslivet og de bør derfor støttes opp om. En stadig
111 forverring av økonomien sammenlignet med andre hvert år i mai, kan i verste fall føre
112 til mer alvorlige situasjoner enn arbeidsledighet i seg selv med tanke på hvordan det
113 kan påvirke den psykososiale tilværelsen.

114

115

116 Forslagsstiller: Stavanger AP

117 03. Endring i fastsetting av studielånsrente

118 Forslagsnr: #15

Forslag

Fastsetting av studielånsrenten settes med et fradrag på 0,5 prosentpoeng fra et gjennomsnitt av de fem beste tilbudene om boliglån i markedet.

Dette blir en reversering av regjering Solberg sitt forslag i statsbudsjettet for 2017, hvor de endret dette fradraget fra 0,5 prosentpoeng til 0,15 prosentpoeng. Noe som gav studentene en 0,35 prosentpoengs høyere rente over natten.

Stavanger Arbeiderparti ber regjeringen om å gjennomføre ordningen i revidert statsbudsjett i 2026.

Begrunnelse for forslag

Renten på studielån har historisk vært lav sammenlignet med renten for boliglån, helt frem til regjeringen Solberg endret dette i statsbudsjettet for 2017.

Studiestøtten er i utgangspunktet ikke spesielt god, de fleste studenter må jobbe ved siden av om de har egen husholdning, at renten ikke avviker mer fra en vanlig boliglånsrente gir ikke inntrykk av at en satser på studentene.

I forslag til statsbudsjett for 2017, som ble lagt fram 6. oktober 2016, foreslo regjeringen Solberg å redusere fradraget i Lånekassens renter. Rentene i Lånekassen ble fastsatt på grunnlag av et gjennomsnitt av de fem beste tilbudene om boliglån i markedet, minus et fradrag på 0,50 prosentpoeng. Regjeringen foreslo å redusere dette fradraget til 0,15 prosentpoeng fra 1. januar 2017. Renten ble da 0,35 prosentpoeng høyere enn den ellers ville blitt.

Cirka 460 000 av Lånekassens kunder fikk høyere rente fra 1. januar når forslaget ble vedtatt. Endringen ble gjeldende for alle med flytende rente og for kunder som bandt renten fra og med oktober 2016. Kunder som bandt renten før statsbudsjettet ble lagt fram 6. oktober, ble ikke berørt før fastrenteavtalen gikk ut.

Forslagsstiller: Stavanger AP**04. Styrking av kommuneøkonomien**

Forslagsnr: #18

Forslag

Rogaland Arbeiderparti henstiller på sitt årsmøte Regjeringen om en betydelig forutsigbar langsiktig handlings- og opptrappingsplan for styrking av kommuneøkonomien framover. Dette bør helst nedfelles i en omfattende tverrpolitisk kommuneøkonomireform og et velferdsforlik mellom alle partiene på Stortinget.

Begrunnelse for forslag

Kommunene utgjør førstelinjetjenesten og er selve grunnfjellet i velferdsstaten. Den økonomiske situasjonen er mer krevende enn på mange tiår i mange kommuner. 206 kommuner eller 58 % gikk med underskudd i 2024. Dette er et dramatisk skifte da tallet bare for tre år siden var 50 kommuner.

Minst 27 kommuner er på ROBEK-lista under statlig administrasjon. Undersøkelser viser at nordmenn er mest bekymret for velferdskutt i kommunene, faktisk mer urolig enn for kriminalitet og militære trusler.

Selv om kommunene de siste åra er tilført økte statlige frie midler, er dette langt fra tilstrekkelig til å imøtekomme kommunesektorens store omstillingskrav framover, med økte underfinansierte oppgaver, høye renter og demografiske befolkningsendringer med færre små barn, og stadig flere behovstrengende eldre.

Forslagsstiller: Stavanger AP

05. Vurdere gjeninnføring av arveskatten

Forslagsnr: #26

Forslag

Vurdere gjeninnføring av arveskatt.

Begrunnelse for forslag

Norge er ett av svært få land som ikke har skatt på arv. Vi vet at de økonomiske forskjellene stadig øker. Det skjer vesentlig ved at de rike blir rikere og svært mange av de rikeste er arvinger.

Milliardformuer overføres i dag uten noen form for skattlegging. Forskning viser at arveskatt er en av de mest effektive måtene å utjevne store økonomiske forskjeller på.

Det bør være et relativt stort bunnfradrag slik at en unngår å betale arveskatt på relativt «vanlig arv». En arveskatt bør vurderes av skattekommisjonen og spesielt i sammenheng med innretningen av formueskatten.

Forslagsstiller: Stavanger AP

06. Øke barnetrygden vesentlig & skattelegge den

Forslagsnr: #28

Forslag

Øke barnetrygden vesentlig og samtidig skattelegge den.

Begrunnelse for forslag

En ekspertgruppe ledet av Mari Rege, prof. ved UiS avgav i oktober 2023 en rapport «En barndom for livet» om barn i fattige familier til barne- og familieministeren.

En viktig konklusjon var at de anbefalte å øke barnetrygden vesentlig og samtidig

skattlegge den og samtidig avvikle foreldrefradraget. Barnetrygden ville fortsatt være en universell ordning på samme måte som andre trygde- og pensjonsordninger.

Men de med lite inntekt vil beholde tydelig mer enn de med høye inntekter.

Statisk sentralbyrå hadde i utgangspunktet gjort en regnefeil som viste at antallet barn som vokste opp i fattige familier ville gå betydelig ned ved en slik ordning. Ved kontrollregning viste det seg at dette tallet var for høyt. Konklusjonen fra ekspertgruppen (og barneombudet) var imidlertid den samme.

Ved en slik ordningen vil en økning av barnetrygden belaste statsbudsjettet betydelig mindre enn om barnetrygden fortsatt skal være skattefri.

Forslagsstiller: Stavanger AP

07. Økonomisk hjelp til SUS og nye sykehus

Forslagsnr: #29

Forslag

- Rogaland Arbeiderparti mener at renten helseforetakene betaler til staten for investering i nye sykehusbygg må settes ned.
- På bakgrunn av den prekære økonomiske situasjonen på SUS, så må dette tiltaket iverksettes så hurtig som mulig.

Begrunnelse for forslag

I dagens finansieringsmodell pålegges sykehusene å betale for store deler av investeringene i nytt sykehus selv, noe som medfører at de må spare inn på driften, og ta opp dyre lån fra staten. Det har over tid ført til dårligere pasientbehandling og arbeidsforhold på SUS.

Byggetrinn 1 av Nye SUS er nylig ferdigstilt, og sykehusøkonomien er alvorlig svekket på bakgrunn av investeringen. Det foreligger i dag kun konkrete byggeplaner for en liten del av byggetrinn 2, og ingen planer for når ytterligere deler av byggetrinn to vil kunne ferdigstilles. Det medfører delt drift av sykehuset i uoverskuelig fremtid, med stort press på de ansatte, i en situasjon hvor vi allerede i dag mangler fagfolk.

Staten har gitt lån til finansieringen av 1. del av byggetrinn 2. Dette er dog en kortsiktig løsning, som medfører store rentekostnader i årene som kommer. For å kunne betale avdrag og renteutgifter i 2026, har SUS nå streng ansettelseskontroll, og en forventning om at driften skal effektiviseres og gi et økonomisk overskudd. I praksis betyr dette at pengene tas fra drift, som skulle gått til pasientbehandling, og betales i renter til staten. Dette har store konsekvenser for hele befolkningen i Sør-Rogaland, og for tilliten til de offentlige helsetjenestene.

Regjeringen har satt ned Helsereformutvalget, som skal foreslå en ny modell for styring og finansiering av helse- og omsorgstjenestene. Vi håper dette medfører større endringer også for nye investeringer i sykehusbygg. Men situasjonen på Stavanger universitetssykehus er i dag prekær, og videre byggeprosess er helt avhengig av at den økonomiske situasjonen bedres på kort sikt.

- Rogaland Arbeiderparti mener at renten helseforetakene betaler til staten for investering i nye sykehusbygg må settes ned.
- På bakgrunn av den prekære økonomiske situasjonen på SUS, så må dette tiltaket iverksettes så hurtig som mulig.

Gode helsetjenester er selve ryggraden i velferdssamfunnet, og Arbeiderpartiet kan ikke risikere at tjenestene faller fra hverandre på vår vakt.

Forslagsstiller: Egersund AP

08. Fjerning av «samboerstraffen»

Forslagsnr: #50

Forslag

Rogaland Arbeiderparti mener sivilstand ikke skal avgjøre ytelsesnivået for uføre.

Rogaland Arbeiderparti krever at barnetillegget for uføre skal være en rettighet for barnet, og ikke behovsprøves mot ektefelle/samboers inntekt.

Begrunnelse for forslag

Fjerning av «samboerstraffen» og behovsprøving av barnetillegg for uføre

Dagens regelverk i folketrygden rammer uføre urimelig hardt når de velger å stifte familie eller flytte sammen med en partner. Vi ser en systemisk urettferdighet som i praksis straffer samliv økonomisk, og som tvinger sårbare mennesker til å velge mellom kjærlighet og økonomisk trygghet.

For det første opplever uføre en automatisk reduksjon i sin grunntilførsel dersom de blir samboere eller gifter seg (reduksjon fra 2,91 G til 2,66 G).

Dette betyr at staten kutter i den enkeltes livsopphold utelukkende basert på sivilstatus. Dette fratar den uføre økonomisk selvstendighet og gjør dem avhengig av partnerens økonomi, noe som strider mot prinsippet om at alle skal kunne forsørge seg selv.

For det andre er barnetillegget for uføre behovsprøvd mot hele husholdningens inntekt. Det betyr at dersom en ufør finner en partner med en helt alminnelig inntekt, kan retten til barnetillegg falle helt bort. Dette undergraver barnetilleggets hensikt, som er å sikre barn av uføre gode levekår uavhengig av foreldrenes arbeidsevne.

Kombinasjonen av disse reglene skaper en situasjon der uføre taper store summer på å etablere seg i et parforhold. Det er usosialt at økonomiske insentiver skal styre folks valg om å bo sammen eller bo alene. Arbeiderpartiet må gå i front for at trygdesystemet skal bygge opp under fellesskap og familieliv, ikke straffe det.

278

279 Forslagsstiller: Sandnes AP

280 09. En styrket og progressiv barnetrygd

281 Forslagsnr: #79

282 **Forslag**

- 283 • Barnetrygden gjøres skattepliktig som en del av det ordinære skattesystemet,
- 284 slik at ordningen forblir universell, samtidig som den får en tydeligere sosial
- 285 profil.
- 286 • Inntektene fra skattleggingen brukes fullt ut til å øke barnetrygden, slik at
- 287 flertallet av barnefamilier får en styrket nettoytelse.
- 288 • barnetrygden økes også utover dette nivået for å styrke barnefamilienes
- 289 økonomi og redusere barnefattigdom.
- 290 • barnetrygden indeksreguleres årlig for å sikre at verdien ikke svekkes over tid

291 **Begrunnelse for forslag**

292 Barnetrygden er en av de viktigste universelle ordningene vi har for å sikre
 293 økonomisk trygghet for barnefamilier. Over tid har imidlertid nivået ikke holdt tritt med
 294 kostnadsutviklingen, og stadig flere familier opplever presset økonomi i en livsfase
 295 der utgiftene er høye.

296 Samtidig står Norge overfor en tydelig demografisk utfordring med fallende
 297 fødselstall og en aldrende befolkning. Skal velferdssamfunnet være bærekraftig også
 298 i framtiden, må det bli tryggere og mer forutsigbart å få og ha barn.

299 Vi vil derfor styrke barnetrygden, men gjøre det på en måte som både er sosialt
 300 rettferdig og økonomisk bærekraftig. Barnetrygden skal fortsatt være universell og
 301 utbetales likt til alle familier, uten søknader eller behovsprøving. Samtidig bør den
 302 inngå i det ordinære skattesystemet, slik at de med høyest inntekt bidrar mer tilbake
 303 enn de med lavere inntekt.

304 Ved å skattlegge barnetrygden kan staten hente inn betydelige midler som brukes
 305 direkte til å øke barnetrygden. Resultatet er at de fleste barnefamilier får mer igjen
 306 netto, samtidig som omfordelingen styrkes. I tillegg bør barnetrygden økes utover
 307 dette nivået for å gi et reelt løft i kjøpekraft og bidra til å redusere barnefattigdom. For
 308 å sikre at barnetrygden ikke gradvis svekkes av prisvekst, må den også reguleres
 309 årlig i takt med kostnadsutviklingen.

310 Kort sagt: Vi styrker barnetrygden, gjør den mer treffsikker og sikrer at fellesskapets
 311 ressurser brukes der de gir størst effekt for barn og familier.

312

313

314 Forslagsstiller: Sandnes AP

315 10. Flere boliger, lavere priser og sterkere

316 Forslagsnr: #80

317 **Forslag**

- Regjeringens mål om bygging av 130 000 nye boliger innen 2030 følges opp gjennom sterkere samarbeid mellom stat og kommune, raskere plan- og byggesaksprosesser, økt digitalisering og forenkling av regelverk.
- Kommunene legger til rette for økt boligbygging gjennom aktiv arealpolitikk, effektiv saksbehandling og høyere utnyttelse i områder med god kollektivdekning.
- Kostnadsdrivende barrierer i boligbyggingen reduseres gjennom standardisering, forenkling og bedre koordinering av regulering og infrastruktur.
- Startlån, tilskudd og kommunale boligvirkemidler styrkes og målrettes for å gi flere med lav og middels inntekt reell tilgang til boligmarkedet.
- Leie-til-eie-modeller og andre alternative eierformer videreutvikles for å senke terskelen inn i boligmarkedet.
- Husbanken styrkes som en aktiv sosial boligbank, med økt låneramme, gunstigere lånebetingelser og sterkere bruk av tilskudd og målrettede ordninger for førstegangsetablerere, barnefamilier og husholdninger med lav og middels inntekt. Husbanken skal også brukes aktivt til å støtte bygging av rimelige boliger og ikke-kommersielle boligprosjekter.

Begrunnelse for forslag

Flere boliger, lavere priser og sterkere sosial boligpolitikk

Bolig til en pris folk kan betale er grunnlaget for trygghet, arbeidstilknytning og sosial mobilitet. I store deler av landet bygges det for få boliger, og etterspørselen overstiger tilbudet, særlig i byområder med sterk befolkningsvekst.

Resultatet er høye priser, press i leiemarkedet og økende forskjeller mellom dem som kommer inn i boligmarkedet og dem som blir stående utenfor.

Regjeringen har satt et tydelig mål om å få satt i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. Et arbeid med raskere plan- og byggesaksprosesser, mer standardisering, økt digitalisering og forenkling av byggreglene har blitt igangsatt. Dette er viktige grep for å få ned kostnadene.

For å få ned prisene må vi bygge mer. Tydeligere krav, tidlig og godt samarbeid med utbyggere og god saksbehandlingsskapasitet bidrar til dette. Kommunene må sette av areal til boligformål og tettheten må økes i områder med god kollektivdekning og god infrastruktur. I tillegg bør kommunene arbeide for å tilby rimelige tomter der markedet ikke leverer tilstrekkelig.

Husbanken må igjen brukes til sosial utjevning. Over tid har Husbankens rolle blitt snevret inn til fordel for markedet og private boligselskap. Skal flere få mulighet til å eie en bolig, må Husbanken styrkes som aktiv sosial boligbank med bedre betingelser, og brukes aktivt til å støtte bygging av rimelige boliger, ikke-kommersielle boligprosjekter og kommunale boligløsninger som gir stabile bomiljøer og langsiktig trygghet. Leiemarkedet må utvikles med flere trygge og langsiktige leieforhold, og alternative modeller som leie-til-eie må videreutvikles for å gi flere mulighet til gradvis å bygge egenkapital.

Boligpolitikken må både øke tempoet i byggingen, redusere kostnadsdrivere og sikre at boligmarkedet fungerer sosialt, ikke bare kommersielt.

Målet vårt bør være er et boligmarked som gir flere mulighet til å etablere seg, reduserer ulikhet og styrker sosial bærekraft i lokalsamfunn.

Forslagsstiller: Gjesdal AP

11. Ja til aktiv europeisk deltakelse!

Forslagsnr: #112

Forslag

- Jobbe for en ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU.

Begrunnelse for forslag

Norge er et lite land i en stor og stadig farligere verden. Med endrede prioriteringer for USA, Russlands vilje til å gå til aktiv krig og Kinas stadig voksende kontroll over flere og flere markeder er vi nødt til å sikre våre interesser i et større fellesskap.

Norges tilknytning til EU har tjent oss godt. Tall fra forskning.no viser at over 35% av norsk økonomi ble skapt takket være EØS-avtalen.

Samtidig er det behov for et tettere samarbeid. Det eneste som ja og nei tilhengere i EU-saken er enig om, er hvorvidt EØS-avtalen er udemokratisk. Avtalen sikrer Norges økonomiske og til dels sikkerhetsinteresser gjennom forslag som helseunionen, europol og lignende, men Norges interesser kan ofte bli glemt i opprettelsen av nye direktiv ettersom vi ikke er en del av forhandlingsbordet, ikke bare i EU-parlamentet, men også i ministerrådet og kommisjonen hvor Norge vil ha fullt ut like mye å si som alle andre EU-land fordi det er en stemme per land.

Mange vil frempeke landbruk og fiskeri som sektorer som i dag er vernet i EØS-Avtalen, men land som Island som er enda mer avhengig av å sikre disse sektorene er på vei inn i EU fordi de ser at sikkerhetsinteressene og de økonomiske interessene kommer til å bli mye sterkere vernet i unionen.

Norge må stå sammen med våre naboer.

Venstresiden har alltid snakket om at vi vil samarbeide sikkerhetspolitisk og økonomisk med de nordiske landene, den eneste måten å gjøre dette på er å gå inn i fellesskapet som er EU. Det er på tide å anerkjenne det alle Arbeiderpartiets statsministere gjennom tidene har sett; Norges interesser er best tjent sammen med våre naboer, og det betyr i EU.

Det er 30 år siden folket har fått sagt sitt, ikke en eneste person født etter 1976 har fått sagt sin mening, rundt halve folket har aldri fått muligheten til å si sin mening, det

er det på tide vi får.

Forslagsstiller AUF i Rogaland

12. Alle skal ha et sted å sove

Forslagsnr: #121

Forslag

- Doble den statlige bostøtteordningen og sørge for at den følger boligprisutviklingen hvert år
- Bygge flere boliger for mennesker som sliter med rus og andre psykiske helseproblemer, og sikre flere nødboliger
- Oppfordre kommuner til å tilrettelegge for at de som leier kommunale boliger på sikt skal kunne eie boligen sin, gjennom «leie-til-eie».
- Opprette kommunale tomteselskap som kan frigjøre tomter for kommunale boliger og fremme sosial boligbygging.
- Øke statlige tilskudd til bygging av kommunale boliger.
- Sikre mer trygghet og forutsigbarhet for leietakere av kommunale boliger.

Begrunnelse for forslag

Fra 2021 har antallet hjemløse i Norge økt fra rundt 3200 til 4700 mennesker i 2025. Det var 645 familier med barn i midlertidige botilbud i 2024, nesten tre ganger så mange som i 2020. Mange barnefamilier med lav inntekt opplever ikke å ha råd til å betale for trygge og gode hjem.

Samtidig som leieprisene presser lavinntektsfamilier ut av byene, strekker ikke dagens bostøtteordning til. Stadig færre klarer å dekke tilstrekkelig del av leien sin med dagens bostøtte, og den tar ikke høyde for den spesielt høye prisveksten i byene. Kommunene er ikke rigget for å ta imot dem trenger det. Dermed er det mange som havner i gapet mellom det kommunale boligmarkedet og det private, og dessverre ikke har mulighet for å komme seg inn i verken av dem.

Hvis vi skal hjelpe dem som trenger det mest må vi både forbedre dagens bostøtteordning for å lette på pågangen til kommunale boliger, samt investere i kommunale boliger og jobbe for at de boligene som eksisterer får et nødvendig ansiktsløft.

Forslagsstiller AUF i Rogaland

13. Trygt leiemarked for alle

Forslagsnr: #122

Forslag

- Innføre en ny husleielov med styrket oppsigelsesvern og bedre beskyttelse mot ulovlige leieøkninger.
- Husleie skal kun justeres med konsumprisindeks hvert år, all den tid leieboere bor i samme boenhet.

- Leieboere skal ha rett på forlengelse av eksisterende leiekontrakt dersom utleieren skal fortsette å leie ut.
- Forbud mot å avtale arbeid i en husleiekontrakt.
- Innføre et registerkrav for alle private utleiere slik at det blir lettere å føre kontroller for boliger som i dag leies ut.
- Vurdere å opprette et utleietilsyn, på lik linje med Arbeidstilsynet, for å ivareta bomiljøene og lovverket i private utleieboliger.

Begrunnelse for forslag

I byer som Oslo, Stavanger og Trondheim øker leieprisene langt mer enn den generelle prisveksten i samfunnet. Hovedårsakene handler om lav boligbygging og høy konkurranse om boligene, kombinert med et skjevt maktforhold, i favør utleier.

De største prisøkningene kommer som følge av at tidsbestemte kontrakter går ut, noe som gjør at utleieren står fritt til å forhandle med hvem de vil. Med høy etterspørsel og lavt tilbud på boligmarkedet i de store byene kan det føre til urimelig høye prisøkninger for en vanlig leietaker.

De fleste leietakere er unge i jobb uten egenkapital, lavtlønnede eller studenter. Alle er sårbare for betydelige prisøkninger, og risikerer å havne i en ond spiral der man hverken har råd til å spare opp for å kjøpe en egen bolig, eller betale husleie.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle skal ha et trygt hjem, uavhengig av livssituasjon, inntekt eller av inntekten til foreldrene dine. Da må vi ha et leiemarked som er ryddig og tilgjengelig for alle, med en ny og oppdatert husleielov som styrker leietakeres rettigheter.

Forslagsstiller: AUF i Rogaland

14. Arbeidsfolk må ha hjem

Forslagsnr: #123

Forslag

- Opprette en nasjonal boligplan som tar for seg boligbehov i hele landet, Husbankens rolle og muligheten for en ikke-kommersiell boligsektor.
- Doble bevilgningene til Husbanken i dagens statsbudsjett.
- Prioritere startlån med gode rammevilkår til unge og barnefamilier, og som et verktøy til å få folk fra å leie bolig til å eie bolig.
- Etablere en ordning der Husbanken bidrar med en eierandel i boliger tilsvarende egenkapitalkravet til låntakere som har betalingsevne, men ikke har nok egenkapital.
- Utrede for boplikt i områder med boligmangel Opprette et statlig boligbyggerlag som bygger og selger boliger til kostpris, med mål om å sikre rimelige og stabile hjem til folk over hele landet.

Begrunnelse for forslag

LOs Fagarbeiderindeks for 2025 viser at en enslig helsefagarbeidere kun har råd til 6% av boligene til salgs i Norge, og under 1% i store byer som Oslo, Bergen, Stavanger/Sandnes og Trondheim.

I små og mellomstore byer har en helsefagarbeider råd til å kjøpe mellom 1 og 5% av boligene. Samtidig vet vi at vi kommer til at vi kommer til å mangle arbeidskraften til fagarbeidere i årene som kommer. Ifølge LO mangler landet nesten 75 000 fagarbeidere, og behovet kommer til å øke i årene framover. Unge fagarbeidere har ikke råd til å bo i nærområder der de jobber.

Dersom vi skal holde på eierlinjen i på boligmarkedet, og sikre at vi har nok arbeidskraft, må vi ha en boligpolitikk som gir unge en reell mulighet å komme seg inn på boligmarkedet. Da må man gi unge mulighet til å få startlån og styrke husbanken slik at de kan nå sitt samfunns mål.

Forslagsstiller: Haugesund AP

15. Rettferdig regulering av pensjoner

Forslagsnr: #134

Forslag

Årsmøtet vedtar at Arbeiderpartiet skal arbeide for at reguleringen av alderspensjon i folketrygden endres slik at pensjonene reguleres i tråd med den årlige lønnsveksten, uten reduksjon. Dagens modell med regulering basert på gjennomsnittet av pris- og lønnsvekst avvikes.

Begrunnelse for forslag

Årsmøtet ber partiet arbeide for at reguleringen av alderspensjon i folketrygden endres slik at pensjonene fullt ut følger den årlige lønnsveksten, uten fratrekk. Dagens ordning med regulering basert på gjennomsnittet av prisvekst og lønnsvekst avvikes. Begrunnelse:

- Dagens reguleringsmodell – der pensjonene justeres etter et gjennomsnitt av prisvekst og lønnsvekst – ble innført som et politisk forlik og har i praksis ført til at pensjonister får en svakere inntektsutvikling enn yrkesaktive.
- Ordningen innebærer et systematisk etterslep - pensjonister taper kjøpekraft over tid, selv i år med god lønnsvekst.
- Resultatet er at pensjonister gradvis får dårligere økonomiske vilkår sammenlignet med lønnsinntakere, til tross for at de har betalt inn til systemet gjennom et langt arbeidsliv.
- En bærekraftig og rettferdig pensjonspolitikk må sikre at pensjonister ikke sakker akterut økonomisk.
- Å knytte pensjonsreguleringen til lønnsveksten – uten fratrekk – vil sikre at pensjonister får ta del i den generelle velstandsutviklingen i samfunnet.

- Dette vil også styrke tilliten til pensjonssystemet og sikre forutsigbarhet for kommende generasjoner.

Forslagsstiller: Haugesund AP

16. Sosial boligpolitikk- flere skal kunne eie egen bolig

Forslagsnr: #136

Forslag

- Årsmøtet ber Arbeiderpartiet arbeide for en kraftig styrking av Husbanken, med økte lånerammer og bedre ordninger for førstegangskjøpere, unge og lavinntektsgrupper.
- Årsmøtet ber Arbeiderpartiet sikre kommunene sterkere verktøy for å regulere og bygge rimeligere boliger, inkludert krav om en andel ikke - kommersielle boliger i nye boligprosjekter. Årsmøtet ber Arbeiderpartiet utrede en statlig garantiordning for deler av egenkapitalkravet for unge og førstegangskjøpere med stabil inntekt.
- Årsmøte ber Arbeiderpartiet innføre en tredje boligsektor.

Begrunnelse for forslag

(Riktig overskrift - Sosial boligpolitikk - flere skal kunne eie egen bolig.)

Boligmarkedet har de siste årene blitt stadig mer urettferdig. Unge, førstegangskjøpere, aleneboende, lavtlønte og mange eldre står uten reell mulighet til å komme inn på boligmarkedet. Høye priser, strenge egenkapitalkrav, og til dels manglende politiske virkemidler gjør at stadig flere blir stående i leiemarkedet - ofte dyrt og uforutsigbart. Arbeiderpartiet har historisk vært paritet som bygger landet og sørget for at vanlige folk kunne eie sin egen bolig. Nå trengs en ny, offensiv sosial boligpolitikk som gir flere muligheter til å eie, ikke bare leie.

Viktig at Arbeiderpartiet jobber med:

- Å sikre at unge, lavlønnede og folk med vanlig inntekt faktisk kan kjøpe sin første bolig.
- Å utvikle nye modeller for rimelige boliger, i samarbeid med kommuner, boligbyggelag og ideelle aktører.
- Å styrke Husbanken som motor for sosial boligpolitikk.
- Å sørge for at kommunene har verktøy til å regulere og bygge flere rimelige boliger.
- Å motvirke spekulasjon og sikre at bolig først og fremst er et hjem og ikke et investeringsobjekt.

562

563 Forslagsstiller: Hå AP

564 17. Et mindre sårbart pensjonsfond

565 Forslagsnr: #145

566 **Forslag**

567 Rogaland Arbeiderparti vil: Oppfordre forvalterne av Statens pensjonsfond utland til å
 568 gradvis selge seg ut i land der det foreligger en rimelig risiko for konfiskering.

569

570 **Begrunnelse for forslag**

571 Norge er et av verdens rikeste land, og Norge har en formue som er den klart største
 572 i henhold til folketallet den tjener. Statens pensjonsfond utland skal gi oss
 573 forutsigbarhet i finansieringen av velferdsstaten i fremtidige generasjoner. I en urolig
 574 tid er det derimot ikke sikkert at alle investeringer står trygt i landene de er investert i.
 575 Det kan bli en realitet at vertslandet iverksetter konfiskering av norskeide verdipapirer
 576 og eiendom. Derfor er det nødvendig å ta hensyn til dette for å sikre fondets videre
 577 eksistens og verdiskapning.

578

579 Trygghet for arbeids- og næringslivet

580

581 Forslagsstiller: Stavanger AP

582 18. Mva ultrafast fashion, fritak på brukt

583 Forslagsnr: #6

584 **Forslag**

585 Innføre økt merverdiavgift på salg av ultrafast fashion som Shien og Temu Fjerne
 586 merverdiavgift på salg av brukte klær

587

588 **Begrunnelse for forslag**

589 Arbeiderpartiet kjemper for en sikker, trygg og rettferdig verden for de som bor på
 590 kloden nå, men også for fremtidige generasjoner.
 591 For å redusere klimaendringene, må vi klare å stoppe klimautslipp. En måte å gjøre
 592 dette på er ved å legge moms på salg av ultrafast fashion. Ifølge FN utgjør
 593 klesindustrien mellom 2-8% av verdens klimagassutslipp. For å sette dette i kontekst
 594 kan man se på flyforutrensing som ligger på rundt 3%. Det betyr at klesindustrien
 595 utgjør en stor del av verdens globale oppvarming.

596 Vi trenger klær, men dårligere kvalitet øker forbruket og utvider klesindustrien, noe
 597 som igjen forsterker utslipp og global oppvarming. Det er derfor ekstremt viktig at vi
 598 finner løsninger for å stoppe denne oppgangen. Hvis vi legger til økt merverdiavgift
 599 på salg av ultrafast fashion vil forbruket gå ned, grunnet at færre vil gjøre
 600 unødvendige småkjøp.

601 Det er viktig å skille mellom hvilke produsenter som står innenfor kategorien ultrafast
 602 fashion og ikke. Man har merker som Shein og Temu som er de største og mest
 603 åpenbare eksemplene. Dermed er det de merkene vi i all hovedsak må fokusere på.

Arbeiderpartiet står for sikre arbeidsforhold til alle, dette vises ikke gjennom dagens politikk mot ultrafast fashion industrien. Arbeiderne jobber i ekstreme forhold der 75timers uker ikke er uvanlige og fridager er svært sjeldne. Lønnen er også svært lav, hvor man gjerne tjener rundt tre norske kroner for å sy en t-skjorte. Vi blir allikevel sittende og se forbruket øke, uten å fremme nødvendig politikk for å redusere denne industrien. Det er derfor viktigere enn noen gang at vi stiller opp for arbeiderne og setter økt merverdiavgift på salg av ultrafast fashion.

Norge er et av verdens rikeste land, men vi er selv om i verdenstoppen når det gjelder billig handel fra ultrafast fashionmerker som Temu og Shein. Vi i Norge som en av de største forbrukerne har derfor et ekstra ansvar når det kommer til å kjempe mot ultrafast fashion. Frankrike har gått i spissen og innført forbruksskatt på fast fashion allerede, noe som gjør det lettere for oss i Norge å innføre noe lignende siden vi kan ta inspirasjon fra dem.

En annen måte å begrense bruken av Ultrafast fashion er gjennom å gi forbrukerne et bedre og mer miljøvennlig alternativ. Nemlig gjenbrukte klær. For hvis vi fjerner merverdiavgiften på brukte klær, vil det bli lettere for folk å velge det ovenfor ultrafast fashion. Dette vil komme spesielt til gode får familier med dårlig råd, som vil i større grad få muligheten til å kjøpe klær av kvalitet.

Forslagsstiller: Stavanger AP

19. Kompensasjonsordning oljepionerene

Forslagsnr: #8

Forslag

Oljepionerene må likestilles med den ordningen som kom på plass for Nordsjødykkerne.

Begrunnelse for forslag

I dag genereres det ca. 1,8 milliarder inn i statskassen pr. dag, som vil dekke mer enn 2000 mennesker - om så mange ville være berettiget erstatning.

Forslagsstiller: Stavanger AP

20. Noreg bør leite og utvinne meir gass

Forslagsnr: #19

Forslag

"Noreg må leite og utvinne meir gass, som eit av dei beste klimatiltaka Noreg kan gjere i «energy transition» omstillingsfasa, då naturgassen kan dekarboniserast ved hjelp av karbonfangst og lagring, eller substituere meir forurensande energiformer som kol"

Ta forslaget inn som kunnskapsgrunnlag til ei ressursgruppe, med sikte på å legge opp til ein brei debatt om energiomstilling som kan skape eit godt kunnskapsgrunnlag og engasjement.

Begrunnelse for forslag

Å leite og utvinne meir gass er det beste klimatiltaket i energiomstillingsfasa som Noreg kan gjere (i tillegg til flytande havvind). På denne måten utviklar vi og ikkje avviklar, petroleumsindustrien.

Alle er einig i at målet er eit fossilfritt samfunn, men vi hoppar fort på sluttløsning, stopp olje og gassindustrien, og hoppar dermed over å diskutere løysingane vi må starte med i «energy transition» perioda. Energy transition er det som skjer mellom no og den perioda fram til eit fossilfritt samfunn. Det er enorme mengder kol og olje som skal erstattast med utsleppsfri energi. Fornybar kan ikkje ta alt dette, og det har med energi effektivitet, energitettheit, areal og natur å gjere. Det som kan elektrifiserast skal og bør elektrifiserast, men det er områder som tung industri og skipsfart der elektrifisering ikkje er tiltaket. Der er ingen «silver bullet», ei løysing som løyser alt. Vi må ha ein miks av tiltak. Det er her naturgassen kjem inn, og merk at natur gass og naturgass er ikkje det same, den som forbrennast gir CO2 utslepp, og så er det naturgass som kan omdannast til utsleppsfri energi ved at vi tek ut CO2 og lagrar den. For olje har vi ikkje noko slik løysing. Vi får då utslepps fri/CO2 fri energi, til dømes blå hydrogen og ammoniakk. Og får vi skipsflåten over på amoniakk/hydrogen, får vi snudd den marknaden, så er mykje av jobben gjort. Men då må vi leite etter meir gass. Gassen trengst og geopolitisk, ved viktigheita av at det er demokratiske statar som USA Canada og Noreg som produserer naturgass. Stoppar norsk gass til Europa, vil han verte erstatta av LNG som gir høgare CO2 utslepp enn naturgass til kontinentet. IEA rapporten frå 2019 seier at den siste produsenten av olje og gass, bør vere dei som produserer reinast og dei som bidreg til teknologiinnovasjon/teknologi kvalifisering. Her er Noreg i dag, takka vere Brundtland og den særegne CO2 avgifta. Blå Hydrogen/Ammoniakk kan vere vår «Licence to operate» den siste produsenten av olje og gass, med dei bidrag det gir til velferdsstaten.

Det er eit tidsvindauge no for å investere og produsere blå hydrogen, og til dette treng vi politisk samarbeid med EU, dvs at dei forpliktar seg til å ta imot hydrogen som kunde, og at CO2 avgifta må opp. Blå hydrogen vil dessutan kunne opne opp for grøn elektrolysebasert hydrogen seinare.

Forslagsstiller: Stavanger AP

21. Politisk prioritering av elektrisitet

Forslagsnr: #20

Forslag

Vi må få ei politisk prioritering på kven som skal få tilgang på straum, når og i kva rekkefølge. Fram til no har det vore «first come first serve». Fornybar straum er ein

særs knapp ressurs. Ei politisk prioritering må difor vere i henhold til ein nasjonal «Energy Transition» strategi. Her må vi balansere kost, klima, sikker leveranse og minimere bruk av areal/naturtap.

Begrunnelse for forslag

Det er på tide at vi får ei politisk prioritering på kven som skal få tilgang på straum her i landet, når ein skal få det, og i kva rekkefølge. Fram til no har det vore «first come first serve». Vi veit alle at fornybar straum er ein særs knapp ressurs i Noreg. Ei politisk prioritering må difor vere i henhold til ein nasjonal Energy Transition strategi. Kva må vi først og fremst gjere for å innfri måla i Parisavtalen. Og kva energi og industriprosjekt vil tene Noreg best? Det må vi tørre å spørje om, og vi må tørre å svare på .

Noreg har nokre naturgitte fortrinn i vasskrafta, oljen, gassen og vinden i Nordsjøen. Det er dette her vi må baserer vår nasjonale «energy transition» strategi på . Då spør det om det er datalagringssenter og batterifabrikkar som er det luraste å prioritere først, når ein skal fordele ein knapp ressurs. «Meir av alt raskare» er kanskje heller ikkje det rette svaret.

Det er mange dilemma i energiproduksjonen. Vi snakkar om dilemma i høve til kost og klimaeffekt. Klimaeffekten må balanserast i høve til ein kostnad. Så har vi dei siste åra snakka mykje om at energien i tillegg skal sikre energiforsyningar, (td sal av norsk gass til Europa etter Ukraina krigens start og bortfallet av russisk gass til Europa). Men nyleg har og eit fjerde viktig element kome inn, og det er at energiproduksjonen sin bruk av areal og natur, skal vere minst mogleg kontroversiell. Arealbruk og natur er også ein særs knapp ressurs, vi ikkje har vore bevisst nok her i landet. (jfr NRK sine oppslag om tap av natur som skjer med faretruande fart). Då er det ikkje lenger berre snakk om eit trilemma men eit «QUATTRO LEMMA», det er fire element som skal balanserast, dvs. kost, klima, sikker leveranse og minimere bruk av areal/naturtap. Og så skal energiprioriteringane helst gi flest mogleg gode arbeidsplassar, og bidra til auke i eksportindustrien vår. Dømer: Då er det ikkje sikkert at det er utanlandske selskap som vil etablere grøn ammoniakk produksjon basert på elektrolyse i ein vestlandsfjord ved sidan av smelteverk/prosessindustri, med tradisjonell billeg fornybar straum, som nødvendig vis er dei industrielle prosjekta som skal prioriterast først. Eit slikt anlegg kan gi til dømes 35 arbeidsplassar, men det snakkast lite om kor store mengder energi som må til for å produsere grøn ammoniakk, kor dyrt det er , og ikkje minst kor mange fotballbaner landareal dette tek. Då er faktisk det å dekarbonisere naturgassen eit mykje betre alternativ, dvs. gjere naturgassen utsleppsfri gjennom å fange og lagre CO2 utsleppa og produsere ammoniakken derifrå). Samanliknbart så er denne blå ammoniakken frå naturgass billegare enn grøn frå elektrolyse, krev mindre energi, og ikkje minst mindre areal, og det vil støtte opp under våre nasjonale fortrinn som er olje og gass, og som er det som gjev inntekter til velferdsstaten.

I Energy Transition kan vi satse på flytande havvind (mindre areal/naturtap krevjande enn landvind), vi må leite og utvinne meir gass, og vi kan dekarbonisere denne gjennom td blå hydrogen og ammoniakkproduksjon. Der har vi som nasjon våre naturlege fortrinn og interesser, og vi vil kunne bidra mest i det store biletet. Den

734 fornybar vasskrafta vår og den urørte naturen vår er juvelar vi må ha ein veldig
735 bevisst forhold til korleis vi skal bruke best til beste for Noreg .

736 Oppsummert vi må balansere klimaeffekt opp mot både kost og arealbruk/naturtap,
737 samt bidra med sikker og stabil energiforsyning.
738

739

740 Forslagsstiller: Stavanger AP

741 22. Dekarbonisering av nordsjøen

742 Forslagsnr: #21

743 **Forslag**

744 "Dekarboniser nordsjøen med utsleppsfri hydrogen, ammoniakk og flytande havvind -
745 ikkje einsidig elektrifisering med straum frå land, og bidra dermed til å bygge opp nye
746 verdikjeder som kan vere viktige for eksportindustrien vår"

747 Ta forslaget inn som kunnskapsgrunnlag til ei ressursgruppe, med sikte på å legge
748 opp til ein brei debatt om energiomstilling som kan skape eit godt kunnskapsgrunnlag
749 og engasjement.
750

750

751 **Begrunnelse for forslag**

752 Sjølv om norsk olje- og gassproduksjon har verdas lågaste utslepp, er det desse
753 punktutsleppa i nordsjøen vi må dekarbonisere om Noreg skal nå sine mål i
754 Parisavtalen og måla om "Net Zero by 2050".

755 Strategien så langt har vore dekarbonisering ved hjelp av straum frå land, og
756 fornybar vasskraft. Siste åras straumkrise har aktualisert at det ikkje er nok kapasitet
757 i ledningsnettet til å elektrifisere heile nordsjøen med straum frå land.

758 Dekarbonisering av nordsjøen ved elektrisk straum frå land vil krevje ei vidare
759 massiv utbygging av verna vassdrag og urørt kystfjell landskap, og vil dermed føre til
760 auka polarisering og tilslutt eit omdømmetap for olje og gassindustrien, ein industri
761 som kan vise seg å vere vår viktigaste aktør i det grønne skiftet. Noreg har spesielle
762 føresetnader for å bidra til klimaeffekt gjennom å få opp dei nye verdikjedene på
763 hydrogen, ammoniakk og CCS (karbonfangst og lagring).

764 Hydrogen og amoniakk kan erstatte dagens gassturbinar med dei klimaavtrykk dei
765 har, gjennom å nyttast som drivstoff og energikjelder på våre installasjonar.

766 Dette er verdikjeder som det hastar med å få opp og gå. Ei vidare elektrifisering av
767 nordsjøen med straum frå land, kan fort bli ei sovepute og ei utsetjing, ikkje ei
768 framskunding av desse løysingane som vi treng i vår langsiktige industri og
769 klimastrategi.

770 Teknologien er meir moden enn det kommersielle her. Og då er vi inne på område for
771 ein aktiv industripolitikk. Noreg må sjå til UK . Grunnen til at vi har fått flytande
772 havvind-prosjekt i Storbritannia, er at regjeringa har gått inn og langt til rette for
773 prosjekta i ei oppstartsfase. UK trengte meir energi, ville ikkje ha meir atomkraft, og
774 ville oppnå sine mål i Parisavtalen. Dei gjekk dermed for å subsidiere flytande
775 havvind prosjekt frå Noreg. Det er ein ønska politikk som gir effekt.

776 Skottland har gått foran her med sin aktive industripolitikk på havvind, og no gjer dei
 777 akkurat det same som dei gjorde med havvind også innanfor hydrogen. Noreg står
 778 att på målstreken.

779 Når vi snakkar om ein aktiv industripolitikk, er det ikkje berre snakk om subsidiering
 780 av desse verdikjedene, men like mykje å sikre mottakarar og kundar av produkt i ei
 781 overgangsfase så vi får opp marknaden. Langskip er eit godt døme i så måte. Her
 782 har vi sikra kundar til Northern Light prosjektet som transporterer og lagrar CO2,
 783 gjennom å sikre at industribedrifter på land kan fange opp sine punktutslepp av CO2.
 784 I tillegg har vi eit allereie etablert verkemiddel gjennom auka CO2 skatt, som skal
 785 reflekterer kostnaden av å forurense. Vi treng ein kombinasjon av subsidier, skattar
 786 og reguleringar slik at forbrukarar og industrien tek dei rette beslutningar.

787 Dersom nordsjøen er ein mottakar av hydrogen og amoniakk til sin kraftproduksjon,
 788 har vi allereie starta jobben med å få opp ein marknad.

789
 790

791

792 Forslagsstiller: Stavanger AP

793 23. Internasjonal regulering KI

794 Forslagsnr: #38

795 Forslag

- 796 • Internasjonal regulering av kunstig intelligens
- 797 • At Norge bør gå i bresjen for innføring av en internasjonal avtale som
- 798 regulerer utvikling og bruk av KI, lik atomvåpenavtalen.
- 799 • At avtalen skal inkludere forbud mot autonome våpen som kan handle uten
- 800 menneskelig kontroll.
- 801 • At det blir etablert internasjonale kontrollorgan for å overvake at regler blir
- 802 fulgt.
- 803 • At alle stater skal forplikte seg til trygg og etisk bruk av KI.
- 804 • Støtte opplæring og forskning på sikker og ansvarlig KI som et globalt
- 805 fellesskap.

806 Begrunnelse for forslag

807 Utviklingen av kunstig intelligens går ekstremt raskt, raskere enn samfunnet klarer å
 808 tilpasse seg.

809 Kunstig intelligens (KI) har stort potensial, men uten klare regler kan teknologien bli
 810 brukt på måter som truer både demokrati, personvern og trygghet. Dette er ikke bare
 811 et nasjonalt spørsmål, men et globalt kappløp. På same måte som med atomvåpen,
 812 presser stormakter som USA og Kina hverandre til stadig mer avansert teknologi.
 813 Teknologi vi ikke aner konsekvensene av.

814 Når konkurransen blir viktigere enn ansvar, øker risikoen for at KI blir farlig og
 815 kommer ut av kontroll. Vi kan lære av historien. Gjennom FNs atomvåpenresolusjon
 816 har verden anerkjent at enkelte teknologier er så farlige at de må reguleres gjennom
 817 internasjonalt samarbeid. KI bør håndteres med like stor alvorlighetsgrad.

Vi mener derfor at Norge må ta et internasjonalt ansvar og arbeide for en FN-basert avtale som regulerer utvikling og bruk av KI, slik at teknologien forblir et hjelpemiddel for mennesker.

Forslagsstiller: Sauda AP

24. konsesjonssystem, datasentre

Forslagsnr: #43

Forslag

Sauda Arbeiderparti ber Rogaland Arbeiderparti arbeide for å innføre et nasjonalt konsesjonssystem for etablering av datasentre, som sikrer nasjonal kontroll, tydelige samfunnskrav og bedre koordinering av kraftbruk og lokalisering.

Begrunnelse for forslag

I Sauda, som i resten av landet, planlegges det for vekst i etableringen av datasenter. Sauda er også vertskap for vannkraft, og den politiske responsen til utenlandske oppkjøp og utbygging av naturressursene, var å sikre nasjonal kontroll og reguleringer som tjente samfunnet. De såkalte «Panikklovene», ga fellesskapet eierskap til arvesølvet.

Datasenter er en av våre tids viktigste infrastrukturutbygginger. Likevel virker utviklingen nok så ukontrollert og uregulert. Det ligger til kommunen å regulere areal, og til staten å modenheitsvurdere prosjektet ift. strømtilknytning. Ellers er det ingen nasjonal koordinering eller kontroll på hvor mange datasenter som skal etableres, hvor de skal etableres og om de skal etableres. Hvordan skal vi sikre at de datasentrene som bygges er de vi trenger å bygge?

Det er vanskelig å forutse hvilke datasentre Norge faktisk vil trenge i en digital utvikling som går raskere enn de politiske prosessene. Et nasjonalt konsesjonssystem er ikke til for å bremse riktig utvikling, men for å sikre styring. Slik kan vi sørge for at kraft og areal prioriteres til det som er viktigst for samfunnet.

Forslagsstiller: Egersund AP

25. Fortsatt utvikling av olje- og gass

Forslagsnr: #44

Forslag

Olje og gassnæringen er Norges viktigste næring og den skaper arbeidsplasser og aktivitet i hele verdikjeden og ringvirkninger for hele landet. Olje- og gassindustrien sysselsetter direkte og indirekte 205.000 mennesker og er den mest lønnsomme næringen i Norge. Den bidrar til norsk økonomi, energitilførsel, sikkerhet og geopolitikk. Selv om flest arbeidsplasser er på Vestlandet, er sysselsettingseffektene avgjørende for mange små kommuner. Olje- og gassvirksomhet er i så måte hjørnestensvirksomhet for mange småkommuner.

Tilgang til leteareal og funn er nødvendig for å opprettholde aktiviteten i hele verdikjeden. Dette er en bærebjelke i å legge til rette for et stabilt aktivitetsnivå på kontinentalsokkelen og for å nå hovedmålene i petroleumspolitikken. Forvaltningspolitikk må ha ressursutnyttelse av sokkelen i fokus. En sterk og langsiktig letepolitikk på norsk sokkel er avgjørende for å kunne skaffe tilgjengelig energi i vår del av verden.

Uten produksjon fra nye felt vil vår mulighet til å levere være raskt fallende. Det er derfor avgjørende at olje- og gassnæringen sikres tilgang på nye felt og at vi opprettholder leteaktivitet.

Videre leteaktivitet og nye funn er viktig for å opprettholde produksjonen av olje og gass over tid, både for Norge og Europa. Energikrisen i Europa viser viktigheten av Norges rolle som langsiktig og forutsigbar energileverandør til Europa.

Utslippene fra olje og gass skal reduseres samtidig som vi skal produsere energi i Norge til Europa og opprettholde verdiskaping, arbeidsplasser og inntekter til velferdsstaten. Utslippskuttene kreves for å opprettholde konkurranseevnen i et verdenssamfunn som krever lavere utslipp. Elektrifisering er avgjørende frem mot 2030 for å realisere målene om reduksjon i klimagassutslipp fra sokkelen, samtidig må det jobbes med andre løsninger for å redusere utslipp fra olje og gassproduksjon.

I Nord-Norge er petroleumsnæringen godt etablert og har blitt en viktig basisnæring. Utvikling av aktiviteten i Barentshavet er viktig. Dette vil kunne bidra til å gi næringen og aktiviteten i nord et ytterligere tiltrengt løft. Det er av stor betydning for regionen, ikke minst for det lokale og regionale drifts og leverandørmiljø som har bygd opp kompetanse i tilknytning til dagens aktivitet. I den sikkerhetssituasjonen vi står i er det avgjørende at vi også satser på langsiktige arbeidsplasser i Finnmark.

Derfor vil vi ha:

- Forutsigbare rammevilkår for næringen
- Områder for leting og utvinning gjøres tilgjengelig
- Kutt i CO₂-utslipp fra utvinning av olje og gass
- Fortsatt en forutsigbar leverandør av olje og gass til Europa
- Satsing på nye verdikjeder som CCS, havvind, hydrogen og havbunnsmineraler

Forslag tas med i energipolitisk uttalelse. Vedtas som Rogaland Arbeiderpartis innspill til regjeringens kommende Petroleumsmelding.

Begrunnelse for forslag

Trygghet for næring, arbeidsplasser og Rogaland. Vi må støtte opp om regjeringens olje- og gasspolitikk.

897 Forslagsstiller: Egersund AP

898 26. CO₂-avgift på fiskefartøy

899 Forslagsnr: #51

900 **Forslag**

901 CO₂-avgiften på fiskefartøy harmoniseres med nivået i landene Norge konkurrerer
902 med.

903

904 **Begrunnelse for forslag**

905 Eigersund Arbeiderparti støtter prinsippet om at den som forårsaker forurensning skal
906 bære de økonomiske kostnadene. Prinsippet om at forurensere betaler bør ligge til
907 grunn for framtidig klima- og miljøpolitikk, også innen fiskerinæringen.

908 Samtidig er Eigersund Arbeiderparti opptatt av å sikre norske fiskerileveranser og
909 opprettholde mottaks- og foredlingsnæring langs kysten. Bunkersstasjoner langs
910 kysten fyller en viktig rolle for beredskapen langs kysten, og vi må unngå at norske
911 rederi flytter servicehavn for sine fartøy til utlandet.

912 Manglende elektrifisering av fiskefartøy, kombinert med reduserte fiskekvoter, gjør
913 fiskerinæringen særlig sårbar for økte kostnader.

914 For å unngå konkurransevridding og risiko for at fangst og leveranser flyttes ut av
915 landet, er det avgjørende at Norge fører en CO₂-avgiftspolitik som er harmonisert
916 med sammenlignbare land.

917 En ensidig høyere CO₂-avgift kan svekke norsk fiskerinæring og bidra til tap av
918 arbeidsplasser og verdiskaping i kystsamfunn.

919

920

921 Forslagsstiller: Egersund AP

922 27. Kompensasjonsordning for oljepionerene

923 Forslagsnr: #53

924 **Forslag**

925 Eigersund Arbeiderparti er glad for at regjeringen har fulgt opp
926 oljepionerkommisjonens anbefaling og foreslått en kompensasjonsordning i
927 statsbudsjettet. Det er et viktig skritt i retning av å anerkjenne innsatsen til dem som
928 bygde opp norsk oljeindustri og bidro til grunnlaget for vår felles velferd. Samtidig
929 mener Eigersund Arbeiderparti at det foreslåtte kompensasjonsnivået på inntil 8G
930 ikke reflekterer de belastningene mange oljepionerer har vært utsatt for.
931 Sammenlignet med ordningen for Nordsjødykkerne, hvor kompensasjonen var
932 vesentlig høyere, fremstår forskjellen betydelig. Eigersund Arbeiderparti mener
933 derfor at kompensasjonsnivået må oppjusteres.

934 Vi forventer at regjeringen følger opp stortingsvedtaket og foreslår en betydelig
935 oppjustering av kompensasjonsnivået, slik at den oppleves rettfærdig og står i forhold
936 til innsatsen og risikoen pionerene bar.

937

Begrunnelse for forslag

Forslagsstiller: Stavanger AP

28. Energiomstilling

Forslag:

Rogaland AP oppfordres til å sette ned en ressursgruppe med sikte på å legge opp til en bred debatt om energiomstilling, som kan skape et godt kunnskapsgrunnlag og engasjement.

Begrunnelse for forslag

Energiomstillingen er en av de største politiske, økonomiske og industrielle utfordringene Norge står overfor i vår tid. Samtidig preges energidebatten ofte av polarisering og forenklete løsninger, der man i for stor grad hopper direkte til sluttmålet – et fossilfritt samfunn – uten tilstrekkelig diskusjon om hvordan vi faktisk skal komme dit på en realistisk, effektiv og samfunnsøkonomisk forsvarlig måte. Det er bred enighet om målet, men langt mindre enighet om veivalgene i «energy transition»-fasen, altså perioden mellom i dag og et framtidig fossilfritt samfunn. I denne fasen må Norge ta strategiske beslutninger knyttet til videre gassutvinning, utvikling av hydrogen og ammoniakk, karbonfangst og -lagring, prioritering av fornybar kraft og dekarbonisering av sokkelen. Disse valgene innebærer krevende avveininger mellom klimaeffekt, kostnader, energisikkerhet og bruk av areal og natur. Norge har særlige fortrinn gjennom vannkraften, gassressursene, en kompetent petroleumsindustri og et stort potensial for flytende havvind. Samtidig er både fornybar kraft og areal knappe ressurser, noe som gjør politisk prioritering nødvendig. Spørsmål om gassens rolle i omstillingen, blå hydrogen og ammoniakk, elektrifisering av sokkelen og fordeling av kraft kan ikke løses med enkle slagord, men krever et solid kunnskapsgrunnlag og en bred intern debatt. Ved å sette ned en ressursgruppe kan partiet samle relevant fagkunnskap, belyse dilemmaer og alternativer, og legge til rette for en bred og kunnskapsbasert debatt om energiomstillingen.

Dette vil styrke partiets politikkutvikling, skape større engasjement og gi et bedre grunnlag for helhetlige og ansvarlige energipolitiske valg.

Forslagsstiller: Suldal AP

29. Mineraler og bergverk i Rogaland/ Norge

Forslagsnr: #63

Forslag

Forutsigbar politikk og statlig rolle Norge trenger en tydelig, nasjonal mineralstrategi. Bedriftene må tørre å investere, lokalsamfunn må vite at arbeidsplassene står støtt, og vi må sikre at verdier skapes i Norge – ikke bare eksporteres ut av landet. Derfor ønsker vi et statlig mineralselskap organisert som et fond. Som kan bidra med risikokapital og være finansieringspartner.

- Hjelpe bedrifter gjennom søknadsprosesser i kommune, fylke og stat.
- Sikre at Norge beholder kontrollen over egne ressurser og utvikler hele verdikjeden her hjemme.

Arbeiderpartiet må ta ledelsen i denne utviklingen. Mineralnæringen er ikke gårsdagens industri – den er nøkkelen til nye arbeidsplasser, grønne løsninger og sterke lokalsamfunn.

La oss ta ansvar – for arbeidsfolk, for miljøet og for Norge

Begrunnelse for forslag

Det grønne skiftet skjer ikke av seg selv. Det trengs stein, sand, metaller og andre råvarer for å bygge jernbane, veier, solceller, batterier og vindturbiner.

Alt dette kommer fra bergverk og mineralindustri – og ingen av delene fungerer uten arbeidsfolk og uten Rogaland.

Mineralnæringen – en bærebjelke for distriktene

I Ryfylke jobber over 400 mennesker i bergverk og produksjon av byggeråstoff. Det betyr arbeidsplasser, familier og levende lokalsamfunn. Bedrifter som Mibau-Stema driver Europas største pukkverk på Jelsa. Titania i Sokndal leverer til hele verden.

Dette er tunge, internasjonale virksomheter – men de har beina godt plantet i distriktene våre.

Rekefjord Stone og flere mindre aktører er også med å holde industrien i gang.

Milliardverdier i bakken

I Dalane finnes det store forekomster av titan, vanadium og fosfat – verdt over 600 milliarder kroner. Dette kan gi rundt 1000 nye arbeidsplasser og gjøre Norge viktig i produksjon av råvarer til batterier, solceller og vindturbiner. Skal vi bare la disse mulighetene ligge? Eller skal vi bruke dem til å bygge framtiden?

Mineraler = grønn industri Stein og mineraler er ikke i konflikt med miljøet – de er en forutsetning for det grønne skiftet:

- Pukk og grus brukes i jernbane, havner og klimavennlig infrastruktur.
- Ilmenitt fra Sokndal brukes i solceller og vindturbiner.
- Vanadium kan lagre fornybar energi i nye batteriteknologier. Kunnskap og utdanning

For å lykkes må vi satse på utdanning og kompetanse. Vi trenger flere fagarbeidere, geologer, prosessoperatører og ingeniører. Ungdom skal kunne velge framtiden sin i distriktene – ikke måtte reise bort.

Forslagsstiller: Suldal AP

30. Nei til skatt på pukk og grus

Forslagsnr: #64

Forslag

Nei til særskatt på pukk og grus – Ja til distriktsarbeidsplasser

1020 Bakgrunn: En ekspertgruppe har foreslått en avgift på 25 kroner per tonn pukk og
1021 grus.

1022 For Rogaland, og spesielt Suldal kommune, vil dette ha dramatiske konsekvenser.
1023 Bergverksnæringen står i fare for å miste over 500 arbeidsplasser dersom grunnlaget
1024 for drift forsvinner.

1025 En slik avgift vil fungere som en straff fremfor et samarbeid om bærekraft, og vil øke
1026 kostnadene på alt fra boliger til vei og jernbane. Rogaland Arbeiderparti vil:

- 1027 • Avvise forslaget om en statlig miljøavgift på 25,- per tonn pukk og grus, da
1028 dette truer eksistensgrunnlaget for bergverksnæringen i distriktene.
- 1029 • Sikre at fremtidige utredninger og rapporter om næringen utarbeides i tett
1030 samarbeid med bransjen og LO-forbundene for å ivareta både miljømål og
1031 arbeidsplasser.
- 1032 • Føre en næringspolitikk som bygger opp under distriktene, hvor det grønne
1033 skiftet skjer gjennom folk i arbeid, ikke gjennom nedleggelser.

1034 **Begrunnelse for forslag**

1035 Ekspertgruppen nedsatt av Miljødepartementet har foreslått en avgift på 25 kroner
1036 per tonn pukk og grus som et tiltak for bærekraft og gjenvinning.

1037 Vi deler målet om en grønnere fremtid, men vi må være tydelige: Dette forslaget vil
1038 ramme distriktene hardt.

1039 Konsekvensene er dramatiske om en slik avgift innføres, vil grunnlaget for å drive
1040 bergverksnæring med pukk og grus i Rogaland forsvinne. Vi står i fare for å miste
1041 over 500 arbeidsplasser, hvorav de fleste i Suldal kommune. Dette er ikke bare tall –
1042 det er familier, lokalsamfunn og verdiskaping som holder distriktene levende.

1043 Om vi snakker ringvirkninger vil dette øke prisen på nye boliger, veier, jernbane, kai
1044 og alt annet som trenger pukk og grus for å bli bygget.

1045 Vi trenger samarbeid – ikke straff Når nå denne avgiften er kommet på bordet en
1046 gang er vi redd for at det kommer opp igjen, da må det være slik at en eventuell ny
1047 rapport eller vurdering utvikles i tett samarbeid med bransjen og LO forbundene, slik
1048 at vi finner løsninger som både ivaretar miljøet og sikrer arbeidsplasser. Vi kan ikke
1049 akseptere at tiltak for bærekraft blir en trussel mot distriktnæringene.

1050 Arbeiderpartiet må være næringsvennlig – også i distriktene Suldal AP mener det må
1051 være en forutsetning at LO står opp for arbeidsfolk og næringsliv i hele landet. Vi skal
1052 være en kamp organisasjon som bygger – ikke river ned. Det grønne skiftet må skje
1053 med folk i arbeid, ikke med nedlagte bedrifter og fraflyttede bygder.

1054 Vi sier klart nei til en avgift som ødelegger grunnlaget for bergverksnæringen. Vi sier
1055 ja til samarbeid, ja til bærekraftige løsninger, og ja til levende lokalsamfunn.

1056

1057

1058

1059 **Forslagsstiller: Suldal AP**

1060 31. Naturvern og samfunnsutvikling må i balanse

1061 Forslagsnr: #66

Forslag

Naturvern og samfunnsutvikling må i balanse – nei til et totalforbud mot nedbygging av myr Suldal Arbeiderparti ber Rogaland Arbeiderparti arbeide for at:

- Det ikke innføres et nasjonalt totalforbud mot nedbygging av myr.
- Nye retningslinjer gis ikke automatisk tilbakevirkende kraft, slik at allerede lovlig vedtatte kommune- og reguleringsplaner i utgangspunktet forblir gjeldende.
- Det etableres gode og forutsigbare rutiner for dispensasjonssøknader, der man lokalt kan veie samfunnsøkonomisk nytte (som kraft, industri, skogbruk og bolig) opp mot naturverdien i hvert enkelt tilfelle.

Begrunnelse for forslag

Skal vi lykkes med det grønne skiftet og sikre bosetting i hele fylket, må vi balansere naturvern med samfunnsutvikling.

Vi i Suldal Arbeiderparti anerkjenner fullt ut klimakrisen.

Vi ser at det må gjøres kraftige tiltak for å få ned CO2-utslippene, og at det da i utgangspunktet er uheldig å bygge ned myr som fungerer som viktige karbonlagre. Suldal er imidlertid Rogalands største areal- og kraftkommune. For oss mangler forslaget om et strengt, nasjonalt forbud mot nedbygging av myr bakkekontakt med realitetene i distriktene, og vil få dramatiske konsekvenser for vår evne til å utvikle samfunnet.

Et rigid forbud vil i praksis sette en stopper for helt nødvendig aktivitet. Vern av myr er viktig, men det kan ikke stå i veien for alt en kommune skal gjøre.

Utfordringen med Suldals topografi: I kommuner som Suldal utgjør myr en stor del av landskapet. Når man skal planlegge for fremtiden i Suldal, må man ta hensyn til strenge byggeforbud i 100-meters beltet langs vann og sjø. Trekker vi fra dette, samt alt av bratte fjell, stein og knauser, er det svært begrenset hva vi har igjen. Hvis man i tillegg legger et absolutt og totalt forbud mot å røre myr på toppen av dette – hva står vi da igjen med av "drivbart" område for samfunnsutvikling?

Vi trenger areal for å bygge nettet og de kraftlinjene storsamfunnet krever. Vi trenger areal for mineralutvinning, industriutvikling og nye arbeidsplasser. Løsningen er tillit til at kommunene kan gjøre gode, lokale avveininger.

Forsvar lokaldemokratiet: Videre er det for Suldal AP uakseptabelt at et eventuelt forbud mot inngrep i myr skal få tilbakevirkende kraft. Å overstyre kommuneplaner som allerede er demokratisk vedtatt gjennom grundige og lange prosesser, raserer forutsigbarheten for både kommuner, næringsliv og privatpersoner.

Forslagsstiller: Sandnes AP

32. Mineralnæringen som framtidsmotor for verdiskaping, arbeidsplasser og grønt skifte

Forslagsnr: #81

1105 Forslag

- 1106 • Gjøre mineral- og bergverksnæringen til en strategisk del av det grønne
- 1107 skiftet, slik at Norge sikrer tilgang på nødvendige råvarer til energiomstilling,
- 1108 infrastruktur og grønn industri.
- 1109 • Redusere Norges avhengighet av import av kritiske mineraler, særlig fra land
- 1110 med svakere miljø- og arbeidsstandarder.
- 1111 • Videreutvikle mineralnæringen som en bærebjelke for distriktene, med stabile
- 1112 arbeidsplasser, lokal verdiskaping og styrket bosetting.
- 1113 • Utvikle strategisk viktige mineralforekomster på en kontrollert og bærekraftig
- 1114 måte, som styrker norsk og europeisk forsyningssikkerhet.
- 1115 • Satse målrettet på utdanning, fagopplæring, rekruttering og forskning innen
- 1116 mineral- og bergverksfag, særlig rettet mot ungdom og distriktene.
- 1117 • Etablere en tydelig, langsiktig nasjonal mineralstrategi, som gir forutsigbare
- 1118 rammevilkår for investeringer og industriutvikling.
- 1119 • Utrede og etablere et statlig mineralselskap, som kan bidra med risikokapital,
- 1120 samordning mot myndigheter og sikre større nasjonal verdiskaping.
- 1121 • Sikre strenge miljøkrav, lokal medvirkning og ansvarlig ressursforvaltning, slik
- 1122 at utbygging skjer på naturens og lokalsamfunnenes premisser.

1123 Begrunnelse for forslag

1124 Mineralnæringen som framtidsmotor for verdiskaping, arbeidsplasser og grønt skifte

1125 Det grønne skiftet skjer ikke av seg selv. Det forutsetter tilgang på mineraler, metaller,

1126 pukk og grus – råvarer som er helt avgjørende for utbygging av jernbane, fornybar

1127 energi, batterier, kraftnett, vindkraft og solenergi.

1128 Uten disse ressursene stopper både industriutvikling og klimaarbeid opp.

1129 En aktiv mineralpolitikk er derfor ikke i konflikt med miljøpolitikk, men en forutsetning

1130 for at omstillingen faktisk lar seg gjennomføre. Samtidig er mineral- og

1131 bergverksnæringen en bærebjelke for mange lokalsamfunn, særlig i distriktene.

1132 I Rogaland og resten av landet skaper næringen stabile arbeidsplasser, lokal

1133 verdiskaping og grunnlag for bosetting. Dette er industri med globale markeder, men

1134 med tydelig lokal forankring og høy betydning for levende lokalsamfunn.

1135 Norge sitter på store strategiske mineralressurser som er avgjørende for framtidens

1136 teknologi og energiløsninger. Forekomster av blant annet titan, vanadium og fosfat

1137 representerer store verdier og et betydelig potensial for nye arbeidsplasser og

1138 industriell utvikling. Dersom vi lar disse ressursene ligge ubrukt, svekker vi både

1139 norsk verdiskaping og europeisk forsyningssikkerhet – samtidig som produksjonen i

1140 stedet flyttes til land med lavere miljø- og arbeidsstandarder.

1141 Utviklingen av mineralnæringen må skje ansvarlig, med strenge miljøkrav, god lokal

1142 forankring og tydelig politisk styring.

1143 Det handler ikke om ukritisk utbygging, men om kontrollert og bærekraftig forvaltning

1144 av fellesskapets ressurser.

1145 For å lykkes kreves også kompetanse. Framtidens mineralnæring trenger

1146 fagarbeidere, ingeniører, geologer og sterke forskningsmiljøer. Rekruttering,

1147 utdanning og fagopplæring må styrkes – særlig i distriktene – for å sikre både sikker

1148 drift, høy miljøstandard og langsiktig konkurransekraft.

Næringen er kapitalkrevende og langsiktig. Uforutsigbare rammevilkår svekker investeringsviljen og kan føre til at verdiskaping flyttes ut av landet. Staten må ta et tydeligere ansvar gjennom langsiktig strategi, bedre koordinering og sterkere nasjonal kontroll over ressursene.

Forslagsstiller: AUF i Rogaland

33. Fagarbeiderkrise

Forslagsnr: #86

Forslag

- Sørge for meir praktisk, variert og arbeidslivsrelevant undervisning på yrkesfag.
- Begrense ren teoriundervisning og sikre at teori blir kombinert med praktisk læring.
- Auke utsstysstipendet.
- Sikre at utstyrsparken i videregående skule er oppdatert.
- Gje alle yrkesfagelevar ukentleg utplassering i VG1 og VG2 for praktisk erfaring.
- Styrke samarbeidet mellom skular og næringsliv slik at elevane møter moderne utstyr og reell arbeidslivspraksis.
- Gje elevar rett til å fordjupe seg i dei faga dei sjølv ønsker i YFF(Yrkesfaglig fordypning).
- Gjere kombinerte yrkesfaglege og studiespesialiserande løp til ein rett å søkje på.
- Styrke rekrutteringa til yrkesfag gjennom hospitering, yrkesrelatert arbeidslivstrening, yrkesfagmesser og betre rådgiving.
- Bekjempe kjønnsbarrierar på yrkesfag gjennom tilpassa utstyr og garderobar for alle.
- Gjere høgare yrkesfagleg utdanning kjent for elevar og foreldre, og innføre Y-vegen på alle yrkesfaglege linjer.
- Gje alle yrkesfagelevar moglegheit til kjøreskoleopplæring som ein del av opplæringa, og sikre at elevar som forpliktar seg til eit fullstendig yrkesfagleg løp får førarkort dekket av det offentlege.
- Etablere eit nasjonalt yrkesfagssenter for kvalitet og utvikling av fagopplæringa.
- Auke lærlingtilskotet slik at det ikkje er ein merkostnad for bedrifter å ta inn lærlingar.
- Sikre eit reelt alternativ for elevar som ikkje får lære plass, ikkje berre eit ekstra skuleår.
- Gjere det enklare å byte frå studiespesialiserande til yrkesfag.
- Lovfeste retten til lære plass for alle kvalifiserte elevar etter VG2.
- Setje inn ressursar for å kvalifisere elevar som ikkje er lære plassklare, raskt og målretta.

- Gje lærlingar intensiv språkopplæring ved behov og lærlingbevis på linje med studentbevis.
- Innføre ein forpliktande lærlingnorm i offentleg sektor på minst tre lærlingar per tusen innbyggjarar.
- Styrke og kvalitetssikre opplæringskontora i fylka.
- Kreve bruk av lærlingar i alle offentlege kontraktar, også hos underleverandørar.
- Stille strengare krav til offentlege helsetenester om å ta inn lærlingar.
- Styrke samarbeidet mellom yrkesfagskular, kommunar og næringsliv for å sikre at lærlingane er kvalifiserte for arbeidsplassen som ventar dei.
- Styrke sosiale arenaer der lærlingar kan møtast på tvers av lærebedrifter.

Begrunnelse for forslag

Noreg står midt i ei fagarbeiderkrise.

Ifølge LO manglar landet nesten 75 000 fagarbeidarar, og behovet kjem til å auke i åra framover. Samtidig fell mange elevar frå på yrkesfag, og tusenvis av kvalifiserte ungdommar står kvart år utan læreplass. Dette er øydeleggjande for både dei unge som vil inn i arbeidslivet, og for samfunnets behov for fagkompetanse.

Ein sterk fagarbeidarpolitikk er heilt avgjerande for å sikre velferdsstaten, bygge landet og skape nye grønne arbeidsplassar. Noreg treng fleire fagarbeidarar, og då må vi satse på dei unge som vel yrkesfag med det utstyret, dei støtteordningane og den tryggleiken dei har krav på.

Yrkesfagelevar rapporterer om utdatert utstyr, lite praktisk undervisning og store eigne kostnader til verneutstyr, arbeidsklede og verktøy. Mange opplever at yrkesfaga har lågare status enn dei teoretiske løpa, og at skulen ikkje er praktisk nok eller tett nok knytt til arbeidslivet. Det er uakseptabelt i ei tid der samfunnet treng fleire fagarbeidarar enn nokon gong.

For å snu utviklinga treng vi ein storstilt satsing på yrkesfag og på tryggare, meir forutsigbare rammer for lærlingar. Det må bli enklare å fullføre eit yrkesfagleg løp, lettare å få læreplass, og tryggare å vere lærling. Skulen kan ikkje halde fram som eit studiespesialiserande light. Den må vere ein praktisk, relevant og moderne inngang til arbeidslivet.

Rogaland Arbeiderparti vil difor bygge eit yrkesfagsløft som startar tidleg, gir betre opplæring, sikrar nok læreplassar og gjer lærlingtida trygg og forutsigbar for alle.

Forslagsstiller: AUF i Rogaland

34. Kampen mot "kjøp og kast" samfunnet

Forslagsnr: #88

Forslag

- 1233 • Fjerne moms på reparasjoner og utleie av klær, tur- og sportsutstyr, verktøy og
- 1234 elektronikk
- 1235 • Fjerne momsen på salg og frakt av brukte varer
- 1236 • Utrede insentiver til oppstart av reparasjonsverksteder og ha som mål å bygge
- 1237 opp en næring rundt reparasjon av varer
- 1238 • Endre norsk lovverk slik at staten selv setter strengere reklamasjonsfrister og
- 1239 minimumsgrenser for holdbarhet på ulike produktgrupper
- 1240 • Stille krav til at bedrifter prioriterer produktdesign som øker gjenbruket og
- 1241 graden av materialgjenvinning
- 1242 • Forby bruk av ikke-fornybare materialer i produkter der det ikke finnes en plan
- 1243 for gjenbruk, materialgjenvinning eller forsvarlig lagring der ressursene ikke
- 1244 kan gjenbrukes
- 1245 • Ha panteordninger på glass, metall, elektronikk og andre forbruksvarer med
- 1246 stort miljømessig fotavtrykk
- 1247 • At Norge skal jobbe for grep mot den skjeve konkurransen fra globale
- 1248 lavprisplattformer både nasjonalt og gjennom samarbeid med EU
- 1249 • Stille strengere krav til aktsomhetsvurderinger for varer fra globale
- 1250 lavprisplattformer
- 1251 • Stille krav til åpenhet fra produsenter om innhold, arbeidsforhold og
- 1252 miljøkonsekvenser knyttet til produksjon
- 1253 • At det skal lages nasjonale regler og krav til internasjonale kleskjeder som
- 1254 ønsker å etablere seg i Norge
- 1255

1256 **Begrunnelse for forslag**

1257 En sirkulær økonomi er også en kamp mot lavkvalitetsprodukter og uansvarlige
 1258 aktører på det globale markedet. Internasjonale lavprisplattformer som Temu selger
 1259 enorme mengder varer som raskt havner på søppelfyllinger, ofte produsert under
 1260 dårlige arbeidsforhold og med store miljøbelastninger.

1261 Vi må sørge for at norske forbrukere får tilgang til varer med lang levetid, og som kan
 1262 repareres eller gjenvinnes, fremfor billige, dårlige produkter.

1263 Den sirkulære økonomien må innebære at det lønner seg å reparere heller enn å
 1264 kjøpe nytt, at det stilles krav til holdbarhet på det som produseres og at avfallet
 1265 brukes som nye ressurser. På lang sikt vil en sirkulær økonomi bidra til at det skapes
 1266 langt mindre avfall å håndtere, fordi alle ressursene går i sirkler der nye produkter
 1267 oppstår når gamle blir ødelagt.

1268 Derfor er det viktig at det er lønnsomt for bedrifter og aktører å produsere produkter
 1269 som er laget for å være sirkulære, og for vanlige folk å kjøpe det.

1271 **Forslagsstiller AUF i Rogaland**

1272 35. Fremtidens foreldrepermisjon

1273 Forslagsnr: #90

1274 **Forslag**

- 1275 • At foreldrepermisjonen tredeles, hvor 40% går til hver forelder, og 20% kan
- 1276 fordeles fritt.
- 1277 • Øke foreldrepermisjonen til 15 måneder.
- 1278 • At seks ukers permisjon i forbindelse med fødsel skal være forbeholdt begge
- 1279 foreldre, og at fødsel før termin ikke skal medføre avkortning av mors
- 1280 permisjonstid.

1281 **Begrunnelse for forslag**

1282 Norge er fortsatt et land med et for kjønnsdelt arbeidsliv. Det betyr at folk ikke får de
 1283 samme mulighetene i livet og at likestillingen også i morgen må ta nye steg.
 1284 Vi vet at når unge folk skal ut i arbeidslivet, tar arbeidsgiverne en risiko ved å ansette
 1285 unge kvinner, fordi de statistisk har større sannsynlighet for å i løpet av de neste
 1286 årene ta ut mer foreldrepermisjon enn det unge menn tar.
 1287 Tydelig lovverk og fedrekvote har tatt oss langt i retning av å kunne bøte på denne
 1288 utfordringa, men vet vi at dette skillet fortsatt får konsekvenser.

1289 Alle familier i Norge er forskjellige. En del av likestillingsens mål er å se at folk
 1290 planlegger familielivet ulikt, men bidra til at samfunnsretningen går mot mer reell
 1291 frihet for alle.

1292 Det er viktig å gi foreldre en god mulighet til å bli kjent med barnet sitt uten at de må
 1293 bekymre seg for inntekt. I dag er likevel tredelingen som sikrer dette under press.
 1294 Konsekvensen av å fjerne fedrekvoten er at kvinner vil være den som er hjemme
 1295 med barnet i enda større grad, og at menn får mindre mulighet til å være til stede i
 1296 den første perioden i barnets liv. Da bør vårt svar være nye steg for alle sin mulighet
 1297 til å ta foreldrepermisjon, og med det et klart nei til å ta steg tilbake.

1298 Mange unge i etableringsfasen kjenner på en stor frykt for hvordan hverdagen skal
 1299 gå opp dersom man skulle velge å få barn.

1300 Vi lever i en tid hvor vi er mer produktive enn noen gang, samtidig som timene av
 1301 dagen man kan bruke på å være småbarnsfamilie blir mindre. Om vi for alvor skal
 1302 ønske at flere unge velger å få barn, er det samfunnets oppgave og legge til rette for
 1303 at det er mulig.

1304 Vi får ikke flere i arbeid av at småbarnsforeldre blir tvunget ut i deltidstillinger og
 1305 ulønna permisjon, for å få starten av familielivet til å gå opp. Da bør den
 1306 sosialdemokratiske løsningen være å sørge for at alle har muligheten til en god start,
 1307 uavhengig av økonomi, nettverk og geografi.

1308 Nettopp fordi det er avgjørende å sørge for at mødre og fedre på lik linje kan gå på
 1309 jobb, er det også avgjørende å sørge for at de på lik linje kan være hjemme i starten
 1310 av sine barns liv. Vi aksepterer ikke et premiss om at likestillingen er et nullsumspill,
 1311 hvor om en skal få mer så må noen andre få mindre. Derfor må en økning av hver
 1312 foreldres kvote skje i sammenheng med en økning i det totale antall uker foreldre kan
 1313 ta ut.

1314 Det er bra for foreldre, barn, likestillingen og hele samfunnet.

1315

Forslagsstiller AUF i Rogaland

36. Utfasing av franchisemodellen

Forslagsnr: #97

Forslag

Det innføres et forbud mot franchisemodellen i handels- og serveringsbransjen. Allerede eksisterende franchiseavtaler tillates å løpe ut i henhold til avtalt varighet, uten mulighet for fornyelse. Når franchiseavtalen utløper, skal franchisetaker gis førsterett til å overta leieforholdet eller lokalene på markedsvilkår, med rett til å videreføre driften under eget, selvstendig konsept.

Konkurransseklausuler og andre avtalevilkår som hindrer franchisetaker i å drive konkurrerende virksomhet etter avtalens opphør, settes til side. Franchisetakere som ønsker å etablere eget konsept, skal få tilgang til rådgivning, kompetanse og etablererstøtte gjennom virkemiddelapparatet.

Begrunnelse for forslag

Franchisemodellen legger til rette for at store selskaper kan oppnå ekstrem ekspansjon med minimal risiko og kapitalinvesteringer. Modellen innebærer at økonomisk og strategisk makt samles hos franchisegiver, mens risiko, arbeidsgiveransvar og lokal drift skyves over på franchisetaker. Dette bidrar til maktkonsentrasjon, utrygge arbeidsforhold og svekket lokalt næringsliv. Samtidig gjør franchisemodellen fagforeningsarbeid vanskeligere. Når virksomheten er fragmentert i mange små selskaper der arbeidsgiveransvaret formelt ligger hos den enkelte franchisetaker, pulveriseres franchisegivers ansvar. Dette svekker arbeidstakernes mulighet til å organisere seg, inngå tariffavtaler og stille den reelle beslutningstakeren til ansvar.

Rogaland Arbeiderparti mener det er viktig å sikre at franchisetakere som har bygd opp lokale bedrifter over tid, ikke skal miste livsgrunnlaget sitt. Franchisetakerne må derfor gis reell mulighet til å videreføre driften under egne, selvstendige konsepter. Dette vil legge til rette for betydelig vekst i reelle små og store bedrifter i hele landet.

Forslagsstiller AUF i Rogaland

37. Fjerne frikortsgrensen for uføre med kroniske sykdommer

Forslagsnr: #98

Forslag

Fjerne frikortsgrensen for uføre med kroniske sykdommer Fjerne frikortsgrensen for alle som er 100% ufør

Begrunnelse for forslag

Fjerne frikortsgrensen for uføre med kroniske sykdommer

Arbeiderpartiet kjemper for en sterk velferdsstat der alle skal være inkludert og tatt vare på. I dagens samfunn er det allikevel store forskjeller i befolkningen. Folk som lider av kroniske sykdommer blir ofte tilsidesatt og nedprioritert i samfunnet. En måte å redusere disse forskjellene er å fjerne frikortsgrensen for de som lever av

1359 uføretrygd. Slik at de slipper den ekstra økonomiske belastningen i starten av hvert
 1360 kalenderår. Nå er det nemlig slik at pasienter uavhengig av sykdom eller
 1361 begrunnelse bak helsehjelpen ofte må betale fram til de når fritidsgrensen på 3278kr.
 1362 Dette er kanskje ikke et problem hvis det skjer et år eller to i løpet av livet ditt, men
 1363 når det skjer hvert eneste år blir det en stor økonomisk byrde.
 1364 Det er dyrt å være syk og mange har utgifter som ikke dekkes av det offentlige i
 1365 tillegg til lav inntekt. Det er ikke rettferdig at denne gruppen som allerede har mange
 1366 utfordringer på toppen av alt må betale 3278kr hvert eneste år før de får frikort.
 1367 Mange av de som er kroniske syke lever også på uføretrygd fra staten. Dette er en
 1368 lav ytelse i forhold til den lønnen man får i de fleste jobber i Norge. Når man er på
 1369 uføretrygd, er man for syk til å jobbe. Det betyr at du mest sannsynlig er avhengig av
 1370 medisin over lengre tid, ofte over flere år eller resten av livet.
 1371 Det er derfor ekstremt viktig at de som lever i denne gruppen slipper den ekstra
 1372 økonomiske byrden som kommer av å betale fram til de får frikort hvert år. De lever
 1373 allerede med en stor økonomisk belastning i form av at de ikke kan jobbe. Dermed er
 1374 det ikke rettferdig at akkurat denne gruppen skal bli rammet så hardt hvert år på
 1375 grunn av at de må betale for nødvendig helsehjelp. Vi må derfor sette et tydelig
 1376 standpunkt; vi ønsker ikke at de som allerede er blant de lavest lønnede i Norge må
 1377 leve med den økonomiske byrden som kommer av å måtte betale egenandel.

1378 Sammen skal vi styrke velferdsstaten, vi må derfor ta ansvar for dem som dette
 1379 utenfor. Med å fjerne frikortsgrensen for alle som er 100% uføre i tillegg til alle uføre
 1380 med kroniske lidelser, vil velferdsstaten styrkes og vi vil bygge et mer rettferdig
 1381 samfunn for alle.
 1382

1383 Forslagsstiller AUF i Rogaland

1384 38. Et bedre kollektivtilbud i hele Rogaland
 1385 Forslagsnr: #99

1386 Forslag

1387 Gjøre kollektivtransport så billig og effektiv at mange flere benytter den framfor
 1388 privatbil.

1389

1390 Utvide aldersgrensen for ungdomsbilletten til og med fylte 28 år.

1391 Redusere prisen på ungdomsbilletten til 249 kroner

1392 Redusere prisen på enkelt billetter for unge til og med 28 år, til 15 kroner

1393 Være en pådriver for innføring av et nasjonalt månedskort som sikrer rimelig og
 1394 sonefri kollektivtransport

1395 Innføre gratis kollektiv på valgdagen ved både stortings- og lokalvalg

1396 Arbeide for at fremdriften i byggingen av bussveien på Nord-Jæren opprettholdes

1397 Stille krav om at all bynær busstrafikk skal gå på fossilfrie løsninger

- 1398 Sikre god offentlig kollektivtransport til flyplassene i fylket, blant annet med rutebuss
1399 fra Stavanger sentrum til Stavanger lufthavn
- 1400 Utvide gratis kjøretid på Kolumbus bysykler til 20 minutter med gyldig billett
- 1401 Utvide bysykkeltilbudet i hele regionen, og etablere satsingsområder for dette
- 1402 Arbeide for full utbygging av kryssningsspor på Jærbanen fra Skeiane til Nærbø, med
1403 mål om videre forlengelse mot Egersund
- 1404 Jobbe for at kollektivtrafikken i Rogaland styres og drives av det offentlige.
1405 Jobbe for en evaluering av Kolumbus-modellen og utrede en fylkeskommunal
1406 driftsmodell med direkte politisk styring Redusere unødvendige administrative ledd
1407 og sikre at mer av ressursene går til flere avganger og bedre tilbud Jobbe for å
1408 opprettholde nullvekstmålet i bymiljøpakken gjennom ulike tiltak som bompenger og
1409 utvidet kollektivtilbud.
- 1410 Sikre investeringer til infrastruktur, oppgradering og vedlikehold til Jærbanen Jobbe
1411 for flere togsett på Jærbanen og Sørlandsbanen
- 1412
- 1413 **Begrunnelse for forslag**
- 1414 Kollektivtransporten er et avgjørende verktøy for å kutte utslipp og gir samtidig folket
1415 større bevegelsesfrihet i hverdagen. Skal vi lykkes med å nå klimamålene, må flere
1416 kunne velge buss og tog framfor privatbil. Det krever at kollektivtransporten faktisk
1417 fungerer: at den er rimelig, går ofte nok, og er pålitelig.
- 1418 Rogaland Arbeiderparti mener at fellesskapet må ta et tydelig ansvar for å bygge et
1419 kollektivtilbud som gjør det enklere å leve uten bil, både i by og distrikt.
- 1420 Pris er en stor barriere for mange, særlig for unge og unge voksne. Derfor er det
1421 nødvendig å styrke ordningene som letter på den økonomiske byrden ved å ta
1422 kollektivtransport. Ungdomsbilletten må bli billigere og romme et bredere spekter av
1423 unge aldersgrupper. Det må jobbes for ordninger som gjør det enklere å reise på
1424 tvers av soner og fylker. Et nasjonalt månedskort vil gjøre kollektivtransporten
1425 rimeligere og helhetlig, og bidra til at flere kan velge kollektivt i stedet for bil.
- 1426 Samtidig må infrastrukturen bygges ut slik at kollektivtransporten får høyere kapasitet
1427 og bedre framkommelighet. Bussveien på Nord-Jæren er avgjørende for å få flere
1428 avganger, kortere reisetid og et mer effektivt busstilbud i regionen.
- 1429 Jernbanen må også styrkes som ryggraden i transportsystemet i Sør-Rogaland.
- 1430 Utbygging av kryssningsspor på Jærbanen er nødvendig for å øke kapasiteten og
1431 gjøre togtilbudet mer robust og framtidsrettet, med mål om videre utvikling sørover.
- 1432 Kollektivtransporten må bli mer miljøvennlig. Det er ikke nok at flere reiser kollektivt –
1433 selve kollektivtrafikken må omstilles til fossilfrie løsninger, særlig i bynære områder. I
1434 tillegg må kollektivtilbudet henge bedre sammen med resten av reisekjeden. Det må
1435 være gode kollektivforbindelser til viktige knutepunkter, som flyplassene i fylket, og
1436 det må være enklere å kombinere buss og tog med sykkel. Bysyklene er et
1437 lavterskeltilbud som gjør det lettere å ta de korte reisene og knytte sammen
1438 transporten i hverdagen, og tilbudet bør styrkes og bygges ut i regionen.

Dagens organisering av kollektivtransporten i Rogaland, med anbud og et tydelig skille mellom bestiller og utfører, har gjort systemet dyrt og lite fleksibelt. Når rutetilbudet bindes opp i lange kontrakter, blir det vanskelig å gjøre nødvendige justeringer når behovene endrer seg, samtidig som høye anbudspriser går utover både økonomien og kvaliteten i tilbudet. Skal kollektivtransporten fungere som en grunnleggende velferdstjeneste, må styring og ansvar samles tydeligere i offentlig regi.

En mer samlet organisering kan gi bedre politisk kontroll, kortere avstand mellom planlegging og drift og bedre bruk av fellesskapets midler, slik at ressursene i større grad går til et bedre tilbud for de reisende i Rogaland.

Forslagsstiller: Sandnes AP

39. Flere sykt barn-dager

Forslagsnr: #106

Forslag

Vi vil at det gjennomføres en utredning og en drøfting mellom partene i arbeidslivet med hensikt å etablere en mer rettferdig ordning for sykt barn dager. Herunder vurdere utvidelse av omfanget, differensiere på alder, flere trinn på stigen med antall dager og krav til fordeling av dagene mellom foreldrene.

Begrunnelse for forslag

Foreldre med små barn står ofte i en krevende situasjon når barna blir syke. Dagens ordning med et begrenset antall sykt barn-dager er ikke alltid tilstrekkelig, noe som kan tvinge foreldre til å velge mellom jobb og omsorg. Dette skaper unødvendig stress og kan gjøre det vanskeligere å kombinere familieliv og arbeidsliv. Samtidig er det et nasjonalt behov for å legge til rette for flere barn, og bedre vilkår for småbarnsforeldre er et viktig tiltak i denne retningen.

Forslagsstiller: Strand AP

40. Rammebetingelser for norsk forsvarsindustri

Forslagsnr: #108

Forslag

Norge er i dag en vesentlig eksportør av varer til utenlandsk forsvar og til internasjonale produsenter av forsvarsmateriell. Regelverk og klassifisering av materiell ved utstedelse av eksportlisens til disse gjøres annerledes i Norge enn i resten av Europa.

Dette skaper uforutsigbarhet for norske produsenter og kan føre til tap av kontrakter, arbeidsplasser og kompetanse i Norge.

1481 Rogaland Arbeiderparti ønsker like konkurransevilkår for norsk forsvarsindustri og
1482 mener regjeringen må styrke ressursene for tildeling av eksportlisenser.

1483 En lokal aktør som i dag utfordres er Comrod AS på Tau i Strand kommune, en
1484 leverandør av forsvarsmateriell, da hovedsakelig antenner.

1485 Dersom Norge og lokale bedrifter som Comrod skal ha en sentral posisjon som en
1486 forutsigbar leverandør av varer og tjenester på det internasjonale markedet må norsk
1487 regelverk harmonisere med konkurrerende markeder. Videre må sentrale
1488 kontrollpunkt ved utstedelse av eksportlisenser også operere i samsvar med resten
1489 av Europa.

1490 I dag er dette ikke i samsvar og prosessene hos norske myndigheter er uklar noe
1491 som gir manglende forutsigbarhet og gir ikke tilstrekkelig støtte til beste praksis.

1492

1493 **Begrunnelse for forslag**

1494

1495

1496

1497

1498 **Forslagsstiller: Gjesdal AP**

1499 41. Omforente Seriøsitetsbestemmelser

1500 Forslagsnr: #117

1501 **Forslag**

1502 Forslag til årsmøtet i Gjesdal Arbeiderparti Implementering av oppdaterte Omforente
1503 Seriøsitetsbestemmelser (mars 2025)

1504 1. Gjesdal Arbeiderparti skal arbeide for at Gjesdal kommune innfører og praktiserer
1505 de oppdaterte Omforente Seriøsitetsbestemmelsene (mars 2025) i alle relevante
1506 bygg- og anleggskontrakter.

1507 2. Bestemmelsene skal inngå som standard i kommunens anskaffelser, herunder
1508 krav om:

- 1509 • Minst 10 % lærlingetimer,
- 1510 • Minst 50 % faglærte,
- 1511 • Strengt krav til HMS-kort, lønns- og arbeidsvilkår, SHA, bruk av
- 1512 underleverandører, OTP, og rapportering – i tråd med bestemmelsene fra
- 1513 Fellesforbundet, NHO Byggenæringen, KS og DFØ. 3. Gjesdal kommune
- 1514 skal sikre systematisk oppfølging og kontroll, inkludert revisjonsmuligheter, for
- 1515 å sikre at kravene oppfylles i alle ledd. 4. Kommunen skal vurdere strengere
- 1516 prosentkrav der dette er forholdsmessig og hensiktsmessig

1517 **Begrunnelse for forslag**

1518 Bakgrunn Gjesdal kommune er en betydelig byggherre og innkjøper av bygge- og
1519 anleggstjenester. Som Arbeiderparti er vi forpliktet til å sikre et seriøst arbeidsliv,
1520 forhindre sosial dumping og bidra til fag- og kompetanseutvikling i næringen.

1521 Fellesforbundet, NHO Byggenæringen, KS og Direktoratet for forvaltning og
 1522 økonomistyring (DFØ) står sammen bak Omforente Seriøsitetsbestemmelser
 1523 (oppdatert mars 2025).

1524 Disse bestemmelsene er bransjens mest anerkjente og målrettede virkemiddel for å
 1525 sikre seriøsitet i offentlige bygge- og anleggskontrakter.

1526 Les her [https://www.anskaffelser.no/sites/default/files/2025-](https://www.anskaffelser.no/sites/default/files/2025-04/omforenteseriositetsbestemmelser-inkl-endringer-fellesforbundet-mars-2025-uu_0.pdf)
 1527 04/omforenteseriositetsbestemmelser-inkl-endringer-fellesforbundet-mars-2025-
 1528 uu_0.pdf

1529 For å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet og å øke tilgangen på fagarbeidere,
 1530 er følgende endringer sentrale:

- 1531 • Minst 10 % av alle arbeidede timer innen bygg- og anleggsgagene skal utføres av
 1532 lærlinger (opp fra tidligere 7 %).
- 1533 • Kravet til faglærte håndverkere økes til minst 50 % av arbeidstimene, tidligere 40 %.
- 1534 • Kravet til praksiskandidater kan brukes delvis for å oppfylle lærlingekravet, i tråd
 1535 med opplæringslova § 23-2.
- 1536 • Statistikken som ligger til grunn viser at lærlingekravet er fullt oppnåelig i alle fylker.
- 1537 • Byggherren skal gjøre en forholdsmessighetsvurdering – og i noen tilfeller kan
 1538 strengere krav stilles. Ved å implementere disse bestemmelsene vil Gjesdal
 1539 kommune: • Bidra aktivt til flere lærlinger i næringen
- 1540 • Bekjempe useriøse aktører og arbeidslivskriminalitet
- 1541 • sikre rettferdige lønns- og arbeidsvilkår • styrke kvaliteten i kommunens
 1542 byggeprosjekter
- 1543 • Gå foran som en ansvarlig arbeidsgiver og samfunnsaktør Dette er helt i tråd med
 1544 Arbeiderpartiets verdier og politikk for et ryddig og trygt arbeidsliv.
 1545

1546

1547 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

1548 42. Arbeid for unge

1549 Forslagsnr: #128

1550 Forslag

- 1551 • Jobbe for at kommunene lyser ut flere stillinger og sommerjobber rettet mot
 1552 unge
- 1553 • At kommunene skal ta større ansvar for unges første jobb gjennom
 1554 lønnstilskudd til bedrifter som ansetter unge uten arbeidserfaring
- 1555 • Legge til rette for at ungdom som bruker fritidstilbud kan ansettes som trenere,
 1556 aktivitetsledere eller instruktører for yngre barn og unge.
- 1557 • Bruke kommunale fritids- og aktivitetstilbud aktivt som arenaer for
 1558 arbeidserfaring, inkludering og forebygging.

- 1559 • Jobbe for tilbud som “UNG Jobb” i flere kommuner
- 1560 • Sikre at slike stillinger gode lønns- og arbeidsvilkår og gir relevant
- 1561 arbeidserfaring

1562 **Begrunnelse for forslag**

1563 Altfor mange unge står uten tilbud i ferier og fritid, særlig i skoleferier der mange
 1564 organiserte aktiviteter stenger eller blir utilgjengelige. Mangelen på meningsfulle
 1565 tilbud kan føre til passivitet, utenforskap og økt risiko for uheldige miljøer.
 1566 Kommunene har et særlig ansvar for å sikre at unge har trygge arenaer, aktiviteter og
 1567 muligheter for mestring – også utenom skoleåret.

1568 Jobb og ansvar i ung alder gir verdifull erfaring, tilhørighet og inntekt. Når unge får
 1569 mulighet til å bidra i lokalmiljøet, styrkes både den enkelte og fellesskapet. Samtidig
 1570 sitter mange kommuner allerede på gode fritidstilbud, men bruker i for liten grad unge
 1571 selv som ressurser i disse tilbudene.

1572 Rogaland Arbeiderparti mener kommunene i større grad må lyse ut stillinger og
 1573 oppdrag rettet mot unge, særlig knyttet til fritids- og aktivitetstilbud.
 1574 Unge som allerede bruker et tilbud, har ofte god kjennskap til miljøet og kan være
 1575 gode rollemodeller for yngre barn og ungdom. Å ansette disse som instruktører,
 1576 trenere eller aktivitetsledere gir både arbeidserfaring og styrker tilbudenens kvalitet.

1577 Dette er både god forebyggende politikk og god arbeidslivspolitik. Når unge får
 1578 ansvar, tillit og lønnet arbeid, bidrar det til inkludering, mestring og sterkere
 1579 lokalsamfunn.

1580

1581 Trygghet for Barn og unge

1582

1583

1584 **Forslagsstiller: Stavanger AP**

1585 43. Nasjonal standard for læremidler

1586 **Forslagsnr: #10**

1587 **Forslag**

1588 Utrede muligheten for å lage en nasjonal standard for læremidler, med øremerket
 1589 finansiering, som følger eleven, ikke kommunekassen.

1590

1591 **Begrunnelse for forslag**

1592 I løpet av 2023 og 2024, ble det til sammen bevilget over 415 millioner til innkjøp av
 1593 bøker til norske klasserom.

1594 Etter Riksrevisjonen sin rapport fra i august 2025, som viser at elever og lærere
 1595 mangler læremidler, kan en stille seg spørsmål om hvorvidt alle disse millionene er
 1596 blitt brukt til trykte læremidler, eller om kommuner har omdisponert pengene som var
 1597 øremerket læremidler.

1598 Rapporten viser kommuner og Fylkeskommuner, ikke kjøper inn læremidler og utstyr
 1599 som dekker skolenes behov.

Rapporten viser også, at det ikke produseres læremidler, som dekker behovene til alle elever i alle fag. Riksrevisjonen mener at det største hinderet for manglede læremidler i grunnskolene er økonomi, at kommunene og hver enkelt skole ikke har råd til å prioritere dette.

Hinna Arbeiderlag, ønsket å fremme skolebiblioteket som en viktig del av elevenes skolehverdag, og er glad for at vi nå har en kunnskapsminister som snakker høyt om skolebibliotek og leselyst. I forbindelse med riksrevisjonens rapport, ber vi om å se på muligheten for å lage en nasjonal standard for læremidler, med øremerket finansiering, som følger eleven, ikke kommunekassen.

Slik kan vi sikre at hver skole har minimumsstandard for læremidler, og gir alle elevene i den norske fellesskolen et likest mulig utgangspunkt.

Forslagsstiller: Time AP

44. Private friskoler

Forslagsnr: #39

Forslag

Statsstøtte til private friskoler bør reduseres, for å hindre at ressurser flyttes bort fra den offentlige fellesskolen

Begrunnelse for forslag

Regjeringens seneste endringer i tilskuddsmodellen til private friskoler har vært en forbedring for privatskolene, men de økonomiske og pedagogiske konsekvensene for fellesskolen består.

For hver elev som velger privat friskole får kommunen et trekk i rammetilskudd.

For Time kommune utgjør det 15 millioner kroner årlig.

Trekket er basert på en antatt besparelse i den enkelte kommunen, men som dokumentert i en rapport fra Samforsk i 2021 er denne besparelsen ikke reell.

I mange kommuner er det ofte 0-2 elever per skoletrinn som velger privat friskole. Det gir ingen besparelse for de kommunale skolene, da kostnadene til lærere, bygg, skoleskyss og PP-tjeneste i stor grad forblir uendret.

Korreksjonsordningen sikrer en viss utjevning, men den fordeles ut fra innbyggertall, ikke antall privatskoleelever i den enkelte kommunen.

På den ene siden sikrer det at kommunenes insentiver til å øke antall privatskoleplasser begrenses. Men samtidig slår det skjevt ut særlig for små kommuner, der få elever kan gi store utslag.

Fellesskolen er samfunnets viktigste arena for mangfold, likeverd og respekt for fellesskapet, på tvers av økonomi, religion, seksuell legning og interesser.

Private friskoler svekker fellesskolen, både pedagogisk og økonomisk.

For Arbeiderpartiet må styrking av fellesskolen være et av de viktigste satsningsområdene.

1642
1643

1644 Forslagsstiller: Lund AP

1645 45. Bevaring av grendeskoler.

1646 Forslagsnr: #55

1647 **Forslag**

1648 Øremerkede, høyere overføringer til grendeskoler

1649

1650 **Begrunnelse for forslag**

1651 Grendeskolene er bærebjelker i distriktene.

1652 De skaper trygghet for barn, bidrar til bosetting, styrker lokalt engasjement og
1653 fungerer som viktige møteplasser. Likevel står mange i fare for nedleggelse fordi
1654 dagens finansieringssystem ikke tar høyde for de reelle kostnadene ved å drive små
1655 skoler i spredtbygde områder.

1656 Kommunene presses til å sentralisere, ofte av økonomiske årsaker, selv når det går
1657 på bekostning av barnas nærmiljø, lokalsamfunnets livskraft og langsiktig
1658 samfunnsutvikling.

1659 Arbeiderpartiet vedtar å arbeide for øremerkede og høyere statlige overføringer til
1660 grendeskoler, gjennom følgende tiltak:

1661 1. Etablere en egen finansieringsordning for grendeskoler

1662 - Innføre øremerkede midler som sikrer at små skoler får et økonomisk løft uavhengig
1663 av kommunens generelle økonomi.

1664 - Midlene skal ikke kunne omdisponeres til andre formål.

1665 2. Kompensasjon for distriktkostnader

1666 - Øke overføringene basert på faktorer som avstand, bosettingsmønster og
1667 elevgrunnlag.

1668 - Sikre at kommuner med store geografiske avstander ikke straffes økonomisk for å
1669 opprettholde nærskoler.

1670 3. Barnets beste som styrende prinsipp

1671 - Kreve at vurderinger av skolestruktur inkluderer barnets trygghet, reisevei,
1672 tilhørighet og læringsmiljø.

1673 - Øremerkede midler skal bidra til at kommunene ikke tvinges til å prioritere økonomi
1674 over barns behov.

1675 4. Langsiktig forutsigbarhet

1676 - Overføringene skal være flerårige og stabile, slik at kommunene kan planlegge drift
1677 og investeringer uten frykt for plutselige kutt.

1678 - Sikre at grendeskoler kan opprettholde kvalitet, bemanning og pedagogisk utvikling.

1679 5. Styrking av lokalsamfunn og bosetting

1680 - Anerkjennelse grendeskolenes rolle som samfunnsbyggere og inkludere dette i
1681 finansieringsmodellen.

1682 - Øremerkede midler skal bidra til å opprettholde levende bygder og motvirke
1683 fraflytting.

1684 Øremerkede, høyere overføringer til grendeskoler er nødvendig fordi de:

1685 - Sikrer likeverdige utdanningsmuligheter uavhengig av bosted

1686 - Reduserer presset på kommunene til å sentralisere

1687 - Ivaretar barnas trygghet og tilhørighet i nærmiljøet

1688 - Bidrar til bærekraftige lokalsamfunn og stabil bosetting

1689 - Styrker frivillighet, kultur og lokalt engasjement

1690 - Reduserer transportbehov og miljøbelastning

1691 Øremerkede og høyere statlige overføringer til grendeskoler er et målrettet og
1692 treffsikkert virkemiddel for å sikre levende bygder, gode oppvekstmiljøer og en
1693 rettferdig skolepolitikk. Dette er en investering i barn, lokalsamfunn og framtidig
1694 samfunnsutvikling.
1695

1696 Forslagsstiller: Time AP

1697 46. Lesesløft i Noreg

1698 Forslagsnr: #62

1699 Forslag

1700 Skal me satse på lesing og skape leseglede i Noreg må midla bli fordelt ut med krav
1701 om å styrke skulebiblioteka i heile landet. Alle skular treng tilgang på ny god litteratur
1702 uansett kor mykje kommunen brukar i bemanning.

1703 Midla må vere øyremærka.

1704

1705 Begrunnelse for forslag

1706 Når kommuneøkonomien er dårleg og kommunane blir styrte av Høgre, er det
1707 vanskeleg å vere i opposisjon. Omstillingane og kuttane som skjer går som regel utover
1708 dei som sit nederst ved bordet, dei som ikkje ropar høgast eller skriv i avisene.

1709 I Time kommune har desse omstillingane vore kutt i blant anna ungdomsteam, OSR,
1710 helsesjukepleiarar, bibliotek, skulebibliotek og elevråd. Det er derfor frustrerende når
1711 me har ein kunnskapsminister som løyver midler til skulebibliotek, men har kriterium
1712 om blant anna minstekrav på midler kommunen brukar på skulebibliotek.

1713 Det vil seie me aldri får ekstra midler og aldri kan satse meir på skulebibliotek.

1714

1715 Forslagsstiller: Sandnes AP

1716 47. Styrking av samisk språk og kultur i skolen

1717 Forslagsnr: #77

1718 Forslag

- 1719 • Innføre obligatoriske samiskfaglige temaer i grunnskolen og vidaregåande
- 1720 skole.

- 1721 • Gi støtte til skoleprosjekter, kurs og lokale samiske kulturarrangementer.
- 1722 • Sikre at samiske elever får mulighet til å utvikle språk og identitet.
- 1723 • Sørge for at undervisning på samisk språk er lett tilgjengelig i alle fylker.

1724 **Begrunnelse for forslag**

1725 Styrking av samisk språk og kultur i skolen Mange samiske ungdommer opplever at
 1726 samisk språk og kultur ikke får nok plass i skolehverdag og undervisning. Dette kan
 1727 føre til at språket og kulturen svekkes over tid. Vil sikre at samisk språk og kultur blir
 1728 en selvfølge i skolen, slik at alle elever får bedre forståelse og respekt for samisk
 1729 historie og tradisjoner.

1730

1731

1732

1733 Forslagsstiller: Sandnes AP

1734 48. Krav om bestått trafikalt grunnkurs for el-sparkesykkel

1735 Forslagsnr: #78

1736 **Forslag**

- 1737 • Innføre krav om bestått trafikalt grunnkurs for å kunne kjøre elsparkesykkel.
- 1738 • At kravet skal gjelde både for utleietjenester og private elsparkesykler

1739 **Begrunnelse for forslag**

1740 Krav om bestått trafikalt grunnkurs for å kjøre el-sparkesykkel

1741 Bruken av el sparkesykler har økt kraftig de siste årene, både gjennom
 1742 utleietjenester som Ryde og Voi og gjennom privateide kjøretøy. Samtidig ser vi en
 1743 økning i trafikkulykker, farlige situasjoner og manglende kunnskap om trafikkregler
 1744 blant brukere.

1745 I dag kan hvem som helst kjøre el sparkesykkel uten dokumentert trafikkopplæring.
 1746 Dette er et sikkerhetsproblem, både for føreren selv og for andre trafikanter. Derfor
 1747 mener AUF at det bør stilles krav om bestått trafikalt grunnkurs for å kunne kjøre el
 1748 sparkesykkel, uavhengig av om den er leid eller privat eid.

1749

1750

1751 Forslagsstiller AUF i Rogaland

1752 49. En sluttvurdering som gir alle elever mulighet til å lykkes

1753 Forslagsnr: #87

1754 **Forslag**

- 1755 • Erstatte dagens trekkordning i 10. trinn med en ordning der du kan velge
- 1756 skriftlig eksamen selv.
- 1757 • At eksamen ikke er en selvstendig karakter, men et korrektiv til standpunkt
- 1758 hvor snittet av standpunkt og eksamenskarakteren står teller på vitnemålet.
- 1759 • Gjennomføre nasjonale forsøk med alternative vurderingsformer for å utforske
- 1760 og evaluere effektiviteten av nye vurderingsmetoder som mappevurdering.

- Erstatte dagens trekkordning i VG3 med en ordning der du kan velge skriftlig eksamen selv.

Begrunnelse for forslag

I Arbeiderpartiet sin skole skal alle elever ha muligheten til å lykkes, enten de er praktisk eller teoretisk anlagte. Da må vi prioritere praktiske fag i fagsammensetning, vurderingsformer og i eksamensordningen.

At samtlige fag man kan ta eksamen i på grunnskolen er typisk teoretiske fag, er både en forskjellsbehandling av de elevene som er best i de praktiske fagene, og prinsipielt urimelig.

Argumentene for eksamen gjør seg for det første like sterkt gjeldende for praktiske fag som teoretiske. Når man går yrkesfag må man for eksempel avlegge fagprøve, og i hverdagen som fagarbeider må du kunne levere under press hele tiden.

Det er heller ikke rettferdig at lærerne i de praktiske fagene ikke får tilbakemelding på karaktersetningen sin på samme måte som lærerne i de teoretiske fagene.

Å gi elevene på grunnskolen muligheten til å ta eksamen i praktiske fag handler om å reelt ta praktiske fag og praktiske ferdigheter på alvor.

Med dagens fagsammensetning og eksamensordning, får man mye mer uttelling på vitnemålet for å være god i teori, enn å ha gode praktiske ferdigheter.

Sånn kan det ikke være i et skolesystem som verdsetter teoretisk og praktisk kunnskap likt. Arbeiderpartiet ønsker å la elevene velge hvilket fag de tar i eksamen i selv på både grunnskolen og videregående. Dette vil fjerne de tilfeldighetene som preger eksamensordningen i dag, og gi flere elever mulighet til å gå ut av skolen med motivasjon og mestringsfølelse.

Å gi elever muligheten til å gå ut av grunnskolen med en god eksamenskarakter i et praktisk fag, vil forhåpentligvis også gi flere en oppfordring til å velge yrkesfaglig utdanning og sikre at samfunnet får flere fagarbeidere.

Forslagsstiller: AUF i Rogaland

50. Likeverd for alle studenter

Forslagsnr: #95

Forslag

Øke tilleggsstipendiet til funksjonsnedsatte studenter

Begrunnelse for forslag

For å kjempe imot sosial ulikhet er det nødvendig å hjelpe de som er dårligst stilt i samfunnet. Økning av studiestøtten har vært viktig for å nå målet, men de mest sårbare studentene må prioriteres i større grad. Det er et klaseskille som har blitt oversett mellom funksjonsnedsatte studenter og deres medstudenter.

1802 Gjennomsnittsstudenten jobber ti timer i uken.
 1803 Med utgangspunkt i minstelønnen i restaurantbransjen er dette rundt 8 000 kr i
 1804 måneden. Til sammenligning får studenter som ikke kan jobbe under 5 000 kr i tillegg
 1805 til basislån.

1806 For å gjøre vondt verre mister studenter hele tilleggsstipendiet hvis de har noen form
 1807 for lønnet arbeid i studieperioden. Det gjelder uansett hvor stort eller lite arbeid det er
 1808 snakk om. Det betyr at det ikke finnes noen reell mulighet for disse studentene til å
 1809 forsøke å jobbe på siden, og at de det gjelder må nøye seg med å være under
 1810 fattigdomsgrensen hele studietiden sin.

1811 Dette er et klart hinder for et likestilt samfunn der alle lever verdige liv på tross av
 1812 funksjonsnivå, kjønn, etnisitet og legning.
 1813 Politikken vår gjør det klart at målet vårt er at alle som er født i Norge skal ha de
 1814 samme mulighetene, uavhengig av funksjonsevne. Det betyr at alle studenter må ha
 1815 muligheten til å studere samtidig som de lever et verdig liv.

1816 Vi må jevne ut forskjellene, ikke bare mellom studenter og ikke-studenter, men også
 1817 mellom studenter.
 1818

1819

1820 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

1821 51. Samisk som valgspråk i videregående opplæring

1822 Forslagsnr: #100

1823 Forslag

1824 at minst én studiespesialiserende videregående skole i Rogaland skal tilby samisk
 1825 som valgfag.

1826 at Rogaland fylkeskommune må ta ansvar for å etablere og finansiere et slikt tilbud.
 1827 at manglende lærerdekning ikke kan brukes som argument mot å opprette tilbudet,
 1828 og at digitale og alternative undervisningsformer må tas i bruk ved behov.

1829 at samisk språk og kultur får en tydeligere plass i videregående opplæring, også
 1830 utenfor de tradisjonelle samiske områdene.

1831

1832 Begrunnelse for forslag

1833 Samisk som valgspråk i videregående opplæring i Rogaland

1834 Samisk er et av Norges offisielle språk og en viktig del av historien og identiteten vår.
 1835 Det er et språk som har en helt spesiell plass, både gjennom Grunnloven og
 1836 gjennom de forpliktelsene Norge har tatt på seg internasjonalt.

1837 Likevel er det fortsatt svært få steder i landet hvor elever faktisk får mulighet til å lære
 1838 samisk, og Rogaland er ikke noe unntak. Dette er ekstra tydelig når vi vet at
 1839 videregående skoler i fylket allerede tilbyr språk som f.eks. latin og arabisk, selv med
 1840 små elevgrupper. Når slike tilbud finnes, burde det være helt naturlig at også samisk
 1841 får en plass.

1842 Å gi elever i Rogaland muligheten til å velge samisk i videregående skole vil være et
 1843 viktig steg for å styrke språket og sikre at flere får mulighet til å lære det. At få
 1844 mennesker i dag kan samisk, er ikke et argument mot et slikt tilbud, det er tvert imot

1845 grunnen til at vi trenger det. Skolen er en av de viktigste arenaene for å holde et
 1846 språk levende. Uten tilgjengelige tilbud vil samisk forbli noe mange aldri får sjansen
 1847 til å lære.

1848 Et samisk tilbud i Rogaland vil også gi elever uten samisk bakgrunn bedre innsikt i
 1849 samisk kultur, historie og samtid. Det bidrar til større forståelse for urfolks rettigheter,
 1850 et mer inkluderende skolemiljø og sterkere solidaritet på tvers av regioner.
 1851 Samisk kultur er ikke bare noe som hører hjemme i nord, den er en del av
 1852 fellesskapet vårt i hele Norge.

1853 Mangelen på lærere kan heller ikke brukes som et argument for å la være. Vi vet at
 1854 digitale løsninger, fjernundervisning og samarbeid mellom skoler allerede brukes i
 1855 språkundervisning i dag.

1856 Et politisk vedtak om å opprette et samisk tilbud vil dessuten gjøre det mer attraktivt
 1857 å utdanne seg som samisklærer. Praktiske utfordringer må løses, ikke brukes som
 1858 unnskyldning for å ikke gjøre noe.
 1859

1860

1861

1862 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

1863 52. Reglement og gjennomføring av skolevalg

1864 Forslagsnr: #101

1865 Forslag

1866 Organisere skolevalg slik at debatt, valgtorg og urnevalg gjennomføres samme dag
 1867 ved den enkelte skole

1868 At valgtorg skal gjennomføres etter skoledebatten og før avsluttet skoletid

1869 Utforme alternative stemmeløsninger for lærlinger og elever som er i praksis eller er
 1870 syke på valgdagen

1871 Sikre hemmelig valg under skolevalget ved å bruke stemmeurne og fysisk
 1872 avskjerming
 1873

1874 Begrunnelse for forslag

1875 Skolevalget er en viktig del av demokratiopplæringen.

1876 Rogaland Arbeiderparti mener at alle elever skal ha en reell mulighet til å delta,
 1877 uavhengig av praksis, sykdom eller fravær.

1878 Når terskelen for deltakelse senkes, styrkes demokratiet.

1879 Rogaland Arbeiderparti vil at skolevalget organiseres slik at flest mulig faktisk får
 1880 deltatt. Når debatt, valgtorg og urnevalg skjer samme dag og i skoletiden, blir det
 1881 enklere for elever å delta på informert grunnlag. Samtidig må ordningene tilpasses
 1882 elever som ikke er fysisk til stede på skolen, slik at praksis, læreplass eller sykdom
 1883 ikke fører til at unge mister muligheten til å stemme.
 1884
 1885

1886

1887 Forslagsstiller: Gjesdal AP

1888 53. Styrking av samisk språk og kultur

1889 Forslagsnr: #110

1890 **Forslag**

- 1891 • Styrking av samisk språk og kultur i skolen
- 1892 • Innføre obligatoriske samiskfaglige temaer i grunnskolen og videregående skole.
- 1893
- 1894 • Gi støtte til skoleprosjekter, kurs og lokale samiske kulturarrangementer.
- 1895 • Sikre at samiske elever får mulighet til å utvikle språk og identitet.
- 1896 • Sørge for at undervisning på samisk språk er lett tilgjengelig i alle fylker.

1897

1898 **Begrunnelse for forslag**

1899 Mange samiske ungdommer opplever at samisk språk og kultur ikke får nok plass i
 1900 skolehverdag og undervisning. Dette kan føre til at språket og kulturen svekkes over
 1901 tid.

1902 Vil sikre at samisk språk og kultur blir en selvfølge i skolen, slik at alle elever får
 1903 bedre forståelse og respekt for samisk historie og tradisjoner.

1904

1905

1906

1907 Forslagsstiller: Karmøy AP

1908 54. Lærernorm i skolen

1909 Forslagsnr: #118

1910 **Forslag**

1911 Arbeiderpartiet gikk til valg på å styrke kvaliteten i skolen og for å videreutvikle den
 1912 norske enhetsskolen.

1913 I dag har vi en lærernorm, som innebærer at det finnes et makstak for antall elever
 1914 per lærer i grunnskolen. Flertallet i regjeringens skolekommisjon går nå inn for å
 1915 fjerne lærernormen. Skoleforskere og lærernes organisasjoner advarer mot at dette
 1916 vil føre til flere elever per lærer, større klasser og til større forskjeller mellom skoler alt
 1917 etter hvor du bor.

1918 Gjennom statlige reguleringer knytta til klassestørrelse, fagkrets, timetall og utstyr ,
 1919 samt medfølgende statlig finansiering, har den norske enhetsskolen blitt mer enhetlig
 1920 og sikret et godt grunnlag for god kvalitet i barn og unges opplæring uansett hvor du
 1921 bor.

1922 Dette må være bærebjeken for Arbeiderpartiet også i den framtidige norske
 1923 enhetsskolen. Derfor ber Karmøy Arbeiderparti at AP også sier nei til mindretallet i
 1924 kommunekommisjonen, som foreslår at lærernormen flyttes fra skole- til
 1925 kommunenivå.

1926 For også det vil gi dårligere kvalitet og ulikhet i undervisningstilbudet for elevene.

1927 KS ønsker å fjerne lærernormen for å få større frihet til å kunne bruke kommunens
 1928 ressurser der de mener de trenger mest. Men å sikre god undervisning til alle barn og
 1929 ungdom, må være prioritet nummer en for Arbeiderpartiet.
 1930 God utdanning er selve bærebjelken for at Norge skal være en ledende nasjon
 1931 innenfor industri- og næringsutvikling og legge grunnlaget for god produktivitet og
 1932 teknologiutvikling.

1933

1934 **Begrunnelse for forslag**

1935 Karmøy Arbeiderparti ønsker å sikre og styrke fellesskolen gjennom bevaring av
 1936 lærernormen.

1937

1938

1939

1940 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

1941 55. Bygg flere anlegg- flere med på laget

1942 Forslagsnr: #126

1943 **Forslag**

- 1944 • Alle barn og unge skal ha tilgang på et gratis kultur- eller idrettstilbud.
- 1945 • Bevare Norsk Tippings enerett, og videreføre spillemiddelordningen.
- 1946 • Bevilge en milliard over statsbudsjettet til bygging og vedlikehold av
- 1947 idrettsanlegg, inntil anleggskapasiteten er tilstrekkelig for å sikre barn og unges
- 1948 deltakelse.
- 1949 • Lovfeste full momskompensasjon for varer, tjenester og bygging av anlegg for
- 1950 frivilligheten.
- 1951 • Øke bevilgningene til ordningen ekstrainsats for økt deltakelse i idretten.
- 1952 • Sikre frivilligheten tilgang til gratis lån av offentlige bygg.
- 1953 • At alle norske kommuner skal ha utstyrlager for utlån av sportslig utstyr, slik
- 1954 at flere har mulighet til å delta i organisert idrett.
- 1955 • Sørge for at videregående skolars fasiliteter kan benyttes av frivillige lag og
- 1956 organisasjoner.
- 1957 • Forsterke arbeidet med å tilrettelegge for bruk av kommunale idrettsanlegg for
- 1958 arrangement, også i regi av andre frivillige organisasjoner enn idrettslag.

1959

1960 **Begrunnelse for forslag**

1961 Noe av det vakreste med Norge er den sterke frivillighetskulturen over hele landet.
 1962 Norske kultur- og idrettstilbud bæres på skuldrene av tusener av frivillige ildsjeler i
 1963 hele landet. Ildsjeler i alle aldre bruker av egen fritid for å skape fellesskapsarenaer
 1964 der unge møtes på tvers av bakgrunn på samme lag.

1965 Den organiserte idretten skaper møteplasser, utvikling og god folkehelse.

1966 For mange unge er fotballen eller turnklubben der de for første gang opplever

1967 mestring og tilhørighet. En sterk frivillighet er nøkkelen til å bygge gode lokalsamfunn
 1968 i hele Norge, og fyller en rolle hverken markedet eller det offentlige kan fylle.

1969 Idretten er en av de viktigste arenaene for forebygging av utenforskap.
 1970 Da må staten bidra til å bygge ned barrierer for deltakelse. Det offentliges viktigste
 1971 oppgave er å sikre idretten gode rammer. Spillemidlene som fordeles fra overskuddet
 1972 til Norsk Tipping er bærebjelken for finansiering av idretten. Denne ordningen tjener
 1973 frivilligheten i Norge godt. Samtidig står idretten overfor flere utfordringer. Stadig flere
 1974 familier har ikke råd til å betale for at barna kan delta.
 1975 Sponsorinntektene i idretten har gått ned de siste årene, og idretten melder fra om
 1976 mangel på frivillige. I 2024 rapporterte i tillegg 500 idrettslag at anleggskapasitet var
 1977 en årsak til at de måtte avvise noen som ønsket å delta. Arbeiderpartiet mener derfor
 1978 at det bør bevilges en anleggsmilliard over statsbudsjettet, i tillegg til spillemidlene,
 1979 inntil kapasiteten er god nok.

1980
 1981

1982

1983 **Forslagsstiller: AUF i Rogaland**

1984 56. Trygg og inkluderende russetid

1985 **Forslagsnr: #127**

1986 **Forslag**

- 1987 • Kommunene bør stille et felles og egnet område til disposisjon for russen, slik
- 1988 at russekullet får et trygt og samlende sted å ha feiringen
- 1989 • Fylket og kommunene bør ha søkbare tilskuddsordninger som gjør det mulig
- 1990 for russen å arrangere trygge, rimelige og fellesskapsorienterte aktiviteter for å
- 1991 få bort dyre, kommersielle arrangementer for russen
- 1992 • Skolene bør dele ut gratis skolegenser til alle elever
- 1993 • Sette i gang en helhetlig holdningskampanje allerede fra første klasse på
- 1994 videregående, der elever lærer om inkludering, kostnadspress, fellesskap og
- 1995 psykisk helse i russetiden
- 1996 • La russetiden være etter eksamen, slik at skolen kommer først, og ungdom får
- 1997 en feiring som ikke går på bekostning av læring, konsentrasjon eller stress
- 1998 • Skolene må utvikle og støtte en ny avgangsmarkering, der fokuset er på
- 1999 skoleklassen og trinnet som helhet, og ikke på russegrupper.

2000

2001 **Begrunnelse for forslag**

2002 Da gymnasiastene i Kristiania startet tradisjonen med russefeiring i 1905, var
 2003 feiringen enkel. Etter endte eksamener tok elevene på seg røde luer og markerte
 2004 avslutningen på skolegangen sammen. Russetiden var først og fremst en felles
 2005 feiring av et helt kull.

2006 I dag opplever mange at feiringen har beveget seg langt bort fra dette
 2007 utgangspunktet.

2008 For stadig flere ungdommer preges russetiden av høye kostnader, kommersielt press
 2009 og forventninger om å delta i dyre opplegg for å være en del av fellesskapet.

2010 Private aktører spiller en større rolle enn tidligere, og feiringen organiseres i økende
 2011 grad rundt betalingsevne og lukkede grupper.

2012 Dette kan føre til at noen inkluderes, mens andre opplever utenforskap i en periode
2013 som egentlig skal samle hele avgangskullet.

2014 Samtidig vet vi at russetiden er viktig for unge. Den markerer overgangen til
2015 voksenlivet og avslutningen på trettenårs skolegang. Nettopp derfor er det nødvendig
2016 å legge bedre til rette for en feiring som er trygg, tilgjengelig og inkluderende for alle,
2017 uavhengig av økonomi.

2018 En mer inkluderende russetid handler ikke om å fjerne tradisjoner, men om å skape
2019 rammer som gjør det lettere å delta uten stort økonomisk press. Offentlige
2020 myndigheter, skoler og lokalsamfunn må derfor bidra mer aktivt, både gjennom felles
2021 møteplasser, støtteordninger og tydelig arbeid med holdninger og inkludering blant
2022 elever. Når feiringen i større grad organiseres rundt fellesskapet på skolen og i
2023 lokalmiljøet, kan flere delta på like vilkår.

2024 Rogaland Arbeiderparti mener derfor at arbeidet med en tryggere og mer
2025 inkluderende russetid må styrkes gjennom konkrete tiltak som reduserer
2026 kostnadspresset, skaper felles arenaer og flytter oppmerksomheten tilbake til
2027 skolefellesskapet og avgangsmarkeringen som helhet.
2028

2029 Forslagsstiller: Haugesund AP

2030 57. Gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse

2031 Forslagsnr: #129

2032 Forslag

- 2033 • Gjøre vaksinerings mot smittsom hjernehinnebetennelse gratis for ungdom i
2034 alderen 16–19 år.
- 2035 • Sikre et likt og tilgjengelig vaksinetilbud over hele landet, uavhengig av
2036 kommune og fylke
2037

2038 Begrunnelse for forslag

2039 Smittsom hjernehinnebetennelse er en alvorlig og potensielt livstruende sykdom.
2040 Ifølge Helsenorge og Folkehelseinstituttet er ungdom i alderen 16–19 år blant dem
2041 som er mest utsatt. De siste årene har det vært flere tilfeller i Norge, og senest i 2024
2042 døde en norsk 18-åring som følge av sykdommen.

2043 Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom vaksinerer seg, men likevel er det i dag
2044 ikke godt nok tilrettelagt for at dette faktisk skjer. I store deler av landet må ungdom
2045 selv betale rundt 400 kroner for å vaksinere seg mot smittsom
2046 hjernehinnebetennelse.

2047 Dette skaper et urettferdig skille mellom dem som har råd, og dem som ikke har det.
2048 Når en anbefalt vaksine ikke er gratis, risikerer vi at økonomi blir avgjørende for
2049 hvem som får nødvendig beskyttelse mot alvorlig sykdom. Dette er et problem både
2050 for folkehelsen og for tilliten til velferdsstaten. Helse skal ikke være en vare man
2051 kjøper seg tilgang til.

Ungdoms helse og trygghet kan ikke avhenge av foreldrenes lommebok eller hvilken kommune man bor i. Et ulikt vaksinetilbud svekker prinsippet om likeverdige helsetjenester og bidrar til å forsterke sosiale forskjeller. Arbeiderpartiet har et ansvar for å rette opp helt klare mangler i helsetilbudet og skal jobbe for et helsevesen som gir trygghet for alle.

Når helsemyndighetene anbefaler en vaksine til en særlig utsatt gruppe, må det offentlige også ta ansvar for at vaksinen er tilgjengelig for alle – gratis og uavhengig av bosted.

Forslagsstiller: Haugesund AP

58. Et fraværssystem som ikke glemmer elevene

Forslagsnr: #130

Forslag

- Innføre en ordning med utvidet fraværsgrense på 15 prosent i hvert fag for elever som har dokumenterte behov. Ordningen skal være søknadsbasert og forutsette relevant dokumentasjon.
- Gi elever mulighet til å dokumentere sykdomsrelatert fravær allerede fra 7 prosent fravær i et fag, slik at det finnes en reell buffer før fraværsgrensen nås.
- Etablere en ordning for elever som ikke har økonomi til å skaffe legeerklæring, for eksempel ved at helsesykepleier på skolen kan bekrefte sykdomsrelatert fravær.

Begrunnelse for forslag

Dagens fraværregler fungerer ikke. De rammer de elevene som allerede sliter mest, skaper unødvendig stress og bidrar til at flere ikke fullfører videregående opplæring.

Fravær er ikke bare et problem i den norske skolen, men også i det norske arbeidslivet. Utfordringen er ikke så enkel at løsningen handler om strengere regler og mer kontroll, men om kultur, tillit og hvordan vi møter mennesker som strever.

De gjeldende fraværreglene er i liten grad basert på elevenes egne tilbakemeldinger og behov, men er utformet for å begrense belastningen på fastlegene.

Resultatet er et rigid system der konsekvensene for elevene blir store, mens rommet for skjønn og individuell oppfølging er for lite. Dette er fortvilende for både elevene og lærerne. Arbeiderpartiet er et parti som skal bygge et samfunn der alle kan lykkes.

Det forutsetter at vi legger bedre til rette for dem som trenger det mest. I dagens system kan elever ikke dokumentere fravær på grunn av sykdom før de har nådd fraværsgrensen på 10 prosent i etfag.

Dette gjør at elever som for eksempel kommer for sent én dag, eller ikke har økonomi til å betale for flere legeerklæringer, risikerer å miste vurderingsgrunnlaget og stryke. Selv om mange skoler og skoleledelser bruker skjønn, kan ikke unges framtid avgjøres av hvem som til enhver tid sitter i skoleledelsen, eller hvilke holdninger de har til den enkelte elev.

2094 Et rettferdig system må være forutsigbart og likt for alle, samtidig som det gir rom for
2095 individuelle behov.

2096 Tallene fra Ungdata 2025 indikerer at man har store problemer med lavere
2097 motivasjon, mindre mestring og dårligere resultater hos elevene. Når mange har
2098 utfordringer knyttet til psykisk helse, livssituasjon eller skolemiljø, er ikke løsningen
2099 strengere regulering.

2100 Løsningen er tidligere oppfølging, tettere dialog og et system som møter eleven. Høy
2101 grad av fravær skyldes ofte forhold som ligger utenfor elevens kontroll.

2102 Psykisk helse, mobbing, sykdom i familien eller utfordringer i skolemiljøet skal ikke
2103 føre til at elever automatisk mister vurderingsgrunnlaget.

2104 For å sikre dette må det finnes formelle, tilgjengelige ordninger for elever som har
2105 behov for tilrettelegging, både når det gjelder utvidet fraværsgrense og hvordan
2106 fravær kan dokumenteres.

2107 Skolen må være et sted der det er trygt å be om hjelp, og der støtte og oppfølging er
2108 en del av systemet, ikke avhengig av enkeltpersoner. En kulturendring kan ikke
2109 påtvinges gjennom strengere regler alene.

2110 Den må bygges gjennom tillit, oppfølging og at man finner løsninger i felleskap.
2111

2112 Forslagsstiller: Haugesund AP

2113 59. Lærekandidatordningen – et arbeidsliv som ikke glemmer noen

2114 Forslagsnr: #131

2115 Forslag

- 2116 • Sikre og formalisere den allerede eksisterende ordningen med klare føringer,
2117 slik at den blir bedre utnyttet over hele landet.
- 2118 • Styrke og videreutvikle lærekandidatordningen som et sentralt virkemiddel for
2119 å forebygge utenforskap i arbeidslivet.
- 2120 • Legge bedre til rette for at arbeidsgivere kan ta imot lærekandidater, og sikre
2121 stabile rammer som gjør ordningen attraktiv.
- 2122 • Sørge for at lærekandidatordningen kan være en reell inngang til fagbrev og
2123 ordinært arbeid for dem som har forutsetninger for det over tid.
- 2124 • Sørge for at kommunene går foran som foregangsarbeidsgivere ved å ta imot
2125 lærekandidater i egne virksomheter og bruke lærekandidatordningen aktivt
2126 som et inkluderingsverktøy i arbeidslivet
2127

2128 Begrunnelse for forslag

2129 Altfor mange unge faller i dag utenfor arbeidslivet fordi kravene blir for høye for tidlig,
2130 og fordi systemene våre i for liten grad tar hensyn til ulike forutsetninger og behov.

2131 Lærekandidatordningen er et viktig virkemiddel for å forebygge utenforskap og sikre
2132 at flere får en reell mulighet til å komme inn i arbeidslivet.

2133 Ordningen gir unge med ulike utfordringer mulighet til opplæring og arbeid tilpasset
2134 egne forutsetninger, og bidrar til økt mestring.

2135 Ordningen handler ikke bare om å bygge kompetanse hos deltakerne, men også om

2136 å gi fellesskap, struktur i hverdagen og en opplevelse av mestring.
 2137 Et arbeidsliv som møter unge der de er, er avgjørende for å lykkes med inkludering.
 2138 En sterkere lære kandidatordning gir også store samfunnsgevinster. Den kan
 2139 forhindre at unge mennesker tidlig blir avhengige av uføretrygd eller andre
 2140 trygdeytelser, og i stedet gi dem mulighet til å bidra i arbeidslivet over tid.
 2141 Dette er både god sosialpolitikk og god arbeidslivspolitik.
 2142 For det er faktisk lønnsomt for arbeidsgivere å ha lære kandidater som en fast tilgang
 2143 på stabil og lojal arbeidskraft, ofte over lengre perioder.
 2144 Med riktig oppfølging og forutsigbare rammer kan ordningen skape vinn-vinn-
 2145 situasjoner, der både arbeidstaker og arbeidsgiver utvikler seg sammen.
 2146 Samtidig er det viktig å understreke at lære kandidatordningen ikke skal være en
 2147 blindvei, men for mange være en ordning som sikrer en inngang til videre
 2148 kompetanse, fagbrev og etter hvert ordinært arbeid.
 2149 Et samarbeid mellom NAV og arbeidslivet sikrer at man i større grad kan inkludere
 2150 flere og ønske velkommen dem som ofte havner utenfor.
 2151

2152 Forslagsstiller: Haugesund AP

2153 60. Rettferdig språkopplæring på yrkesfag i vidergående skole

2154 Forslagsnr: #132

2155 Forslag

- 2156 • Utrede og innføre alternative måter å dokumentere engelskkunnskaper på for
- 2157 elever som mangler grunnskoleopplæring fra hjemlandet.
- 2158 • Fjerne krav om karakter i engelsk for elever som mangler
- 2159 grunnskoleopplæring fra hjemlandet.
- 2160 • Legge til rette for opplæring i engelsk som er relevant for yrkesfag og
- 2161 arbeidsliv, med særlig vekt på fagspråk og praktisk språkbruk, og vurdere
- 2162 muligheten for å gjennomføre kurs i grunnleggende engelsk som alternativ.
- 2163 • Sikre at vurderingsordningene i skolen i større grad tar hensyn til elevenes
- 2164 bakgrunn, forutsetninger og faktiske progresjon, slik at flere opplever mestring
- 2165 og fullfører opplæringen

2166

2167 Begrunnelse for forslag

2168 Dagens krav om karakter i engelskfaget stiller store og ofte urimelige krav til elever
 2169 som mangler grunnskoleopplæring fra hjemlandet.

2170 For mange av disse elevene er det krevende å bli vurdert i engelsk på lik linje med
 2171 elever som har hatt ti års sammenhengende opplæring i faget.

2172 Utgangspunktet er grunnleggende ulikt, og vurderingssystemet tar i for liten grad
 2173 hensyn til dette.

2174 For elever som nylig har kommet til Norge, innebærer skolegangen ofte at de må
 2175 lære to nye språk samtidig: norsk og engelsk. Dette er en betydelig belastning og kan
 2176 føre til manglende mestring, lavere motivasjon og i verste fall frafall. Når kravene ikke

2177 oppleves som realistiske eller rettferdige, svekkes både læringsutbyttet og elevenes
2178 tilknytning til skolen.

2179 Skolen skal være et sted for læring, utvikling og mestring. Et system som i praksis
2180 straffer elever for manglende tidligere opplæring, bidrar til å forsterke ulikhet i stedet
2181 for å utjevne den. Elevene må møtes der de er, og legge til rette for progresjon og
2182 inkludering – ikke standardiserte krav som fungerer ekskluderende.
2183 Det er behov for mer fleksible og målrettede løsninger som gir disse elevene reelle
2184 muligheter til å fullføre opplæring og komme videre til arbeid eller videre utdanning.
2185 Kravene må knyttes tettere til faktisk kompetanse og relevans for yrkesfag og
2186 arbeidsliv, heller enn formelle karakterkrav som ikke tar hensyn til elevenes
2187 forutsetninger.
2188

2189 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

2190 61. Kjærestevold

2191 Forslagsnr: #138

2192 Forslag

- 2193 • Undervisning om kjærestevold må bli en del av undervisningen i fellesskolen,
2194 allerede på grunnskolen.
- 2195 • Forske mer på kjærestevold
- 2196 • Seksualundervisningen i Norge må styrkes nasjonalt slik at elever får tydelig
2197 undervisning om grensene for seksuelle lovbrudd og kunnskap om hva de kan
2198 gjøre dersom de blir utsatt for overgrep.

2199 Begrunnelse for forslag

2200 Unge kvinner opplever vold på lik linje med voksne kvinner, men de har ofte mindre
2201 kunnskap de kan anvende for å håndtere volden, og er ofte ikke like beskyttet av
2202 loven.

2203 Forskning viser at usikkerhet om hva som er vanlige seksuelle handlinger og trusler
2204 fra voldsutøveren er viktige grunner til at ofre strever med å bryte ut av relasjonen de
2205 har med voldsutøveren.

2206 I praksis faller mange tilfeller av kjærestevold utenfor bestemmelsen om mishandling
2207 i nære relasjoner, fordi terskelen for å regnes som en 'nær relasjon' ofte er høyere
2208 uten samboerskap.

2209 Når det gjelder mishandling fra partnere, må man være nåværende eller tidligere
2210 ektefelle eller samboer. Når partene ikke bor eller har bodd sammen, vil volden derfor
2211 ofte behandles som enkeltstående lovbrudd fremfor som et mønster av mishandling,
2212 selv om belastningen for den utsatte kan være like alvorlig.

2213 Seksualundervisningen er et sentralt forebyggende verktøy. Under halvparten av
2214 norske elever oppgir å ha hatt undervisning om seksuelle overgrep, krenkelser og
2215 voldtekt. Mange unge er usikre på hvor grensene går mellom samtykke, press og
2216 seksuelle lovbrudd, og vet ikke hva de skal gjøre dersom de utsettes for overgrep.
2217 En styrket og mer tydelig seksualundervisning vil bidra til økt trygghet, bedre

2218 grensesetting og tidligere hjelp til dem som trenger det.
2219

2220 Trygghet for Helsa

2221

2222 Forslagsstiller: Stavanger AP

2223 62. Digital fattigdom, skjult utenforskap

2224 Forslagsnr: #7

2225 Forslag

2226 Kartlegge og bekjempe digitalt utenforskap blant barn, ungdom og eldre.

2227 Opprette et kommunalt utstyrsfond og låneordning for PC/nettbrett, samt

2228 opplæringstilbud for dem som faller utenfor.

2229

2230 Begrunnelse for forslag

2231 Digitale ferdigheter og utstyr er en forutsetning for deltakelse i skole, arbeidsliv og

2232 samfunn. Dette er en ny form for ulikhet.

2233

2234

2235 Forslagsstiller: Stavanger AP

2236 63. Kvinner i fengsel

2237 Forslagsnr: #11

2238 Forslag

2239 1.Styrke og videreutvikle et helhetlig og kjønnstilpasset soningstilbud for kvinner i
2240 norske fengsel.

2241 2.Etablere flere og mer geografisk spredte soningsplasser for kvinner, slik at nærhet
2242 til familie og barn sikres.

2243 3.Sikre bedre tilgang til psykisk helsehjelp og rusbehandling for kvinnelige innsatte.

2244 4.Redusere bruk av isolasjon og tvang gjennom økt bemanning, bedre tilrettelagte
2245 tiltak og alternative løsninger.

2246 5.Sørge for at alle kvinnefengsler og kvinneavdelinger har gode digitale løsninger for
2247 kontakt med pårørende, særlig barn.

2248

2249 Begrunnelse for forslag

2250 Kvinner utgjør en liten minoritet av de innsatte i norske fengsler, om lag 6 prosent,

2251 tilsvarende rundt 150–200 personer. Fengselssystemet er i hovedsak utviklet for

2252 mannlige innsatte, noe som fører til at kvinners særskilte behov i for liten grad

2253 ivaretas.

2254 Dette gjelder særlig innen helse, psykisk velvære, rusproblematikk og muligheten til å
2255 opprettholde kontakt med familie og barn.

2256 Det finnes egne kvinnefengsler og kvinneavdelinger. Antall plasser er imidlertid

2257 begrenset, og mange kvinner må sone langt fra hjemsted og nettverk.

2258 For kvinner med sammensatte utfordringer kan dette føre til økt isolasjon, utrygghet
2259 og i noen tilfeller økt bruk av tvangstiltak. Særskilte utfordringer

- 2260 • Systemisk skjevhet: Fengselsstrukturen og tilbudene er i stor grad tilpasset
2261 menn, og tar i for liten grad hensyn til kvinners behov og livssituasjon.
- 2262 • Avstand og isolasjon: Mangelen på tilgjengelige soningsplasser for kvinner
2263 fører ofte til lang avstand til familie, noe som forsterker isolasjon og svekker
2264 rehabilitering.
- 2265 • Helse og rus: Kvinnelige innsatte har ofte høy forekomst av psykiske lidelser,
2266 rusavhengighet og relaterte helseutfordringer, og får ikke alltid tilstrekkelig
2267 eller tilpasset helsehjelp.
- 2268 • Bruk av tvang: Mangelfulle tilbud og lav kapasitet kan bidra til økt bruk av
2269 isolasjon og sikkerhetscelle.
- 2270 • Kontakt med barn og pårørende: Mange kvinner opplever store utfordringer
2271 med å opprettholde kontakt med barn og familie, både på grunn av avstand og
2272 manglende tilgang til digitale kommunikasjonsløsninger.

2273 Kriminalitets- og livssituasjon En relativt høy andel kvinnelige innsatte soner for
2274 alvorlig kriminalitet, inkludert drap. Mange har komplekse og belastede
2275 livssituasjoner preget av rusavhengighet, psykiske helseutfordringer, voldserfaringer
2276 og økonomiske problemer. Dette stiller særskilte krav til oppfølging, behandling og
2277 rehabilitering under soning. Status og behov for videre tiltak Både Sivilombudet og
2278 Likestillings- og diskrimineringsombudet har over tid påpekt mangler i soningstilbudet
2279 for kvinner. Selv om nye kvinnefengsler og avdelinger er etablert, er utfordringene
2280 fortsatt betydelige.

2281 Forskning og utviklingsprosjekter, som PriSUD, bidrar med viktig kunnskap, men det
2282 er behov for tydeligere politiske prioriteringer.

2283 [Forslagsstiller: Stavanger AP](#)

2284 [64. Vekk med helseforetakene](#)

2285 **Forslagsnr: #12**

2286 **Forslag**

- 2287 • Rogaland Arbeiderparti vil be Helsedirektoratet vurdere å avvikle
2288 helseforetaksmodellen i nåværende form, og å gjennomføre nødvendige
2289 juridiske, organisatoriske og økonomiske endringer som sikrer politisk kontroll
2290 og demokratisk styring av helsesektoren.
- 2291 • Rogaland Arbeiderparti skal prioritere pasientbehandling og helsefaglige
2292 vurderinger fremfor økonomisk lønnsomhet i organiseringen av helsetjenester.
- 2293 • Rogaland Arbeiderparti skal jobbe for at den politiske styringen over
2294 helsevesenet gjenopprettes, slik at folkevalgte organer får større ansvar og
2295 kontroll over helsesektorens økonomi og prioriteringer.

2296

2297 **Begrunnelse for forslag**

2298 Helseforetaksmodellen har skapt en organisering av helsevesenet som er i strid med
2299 de demokratiske tradisjonene for politisk kontroll og styring av en så viktig

2300 velferdstjeneste. Folkevalgte styrer ble byttet ut med konsernstyrer, og regnskapet,
 2301 som skulle informere om bruken av offentlige midler, ble erstattet med
 2302 forretningsregnskap og krav om lønnsomhet. Lønnsomhet har dermed blitt et
 2303 viktigere kriterium for prioritering enn de helsefaglige vurderingene som bør være i
 2304 fokus.

2305 Denne byråkratiserende modellen har svekket både pasientbehandlingen og den
 2306 demokratiske kontrollen, og det er på høy tid å fjerne den.
 2307

2308 Forslagsstiller: Stavanger AP

2309 65. Prioritering av ambulant eldreomsorg

2310 Forslagsnr: #17

2311 Forslag

2312 Årsmøtet i Stavanger Ap anmoder Regjeringen om større øremerkete statlige midler
 2313 med en ny eldremilliard til å styrke ambulante eldretiltak i kommunene. Tjenester til
 2314 hjelp i heimen, hjemmesykepleie, omsorgsboliger, dagsentertilbud og
 2315 velferdsteknologi må økes betydelig skal vi være i stand til å gi alle eldre et fullverdig
 2316 hjelpetilbud i framtida.

2317

2318 Begrunnelse for forslag

2319 Framover vil vi få store demografiske befolkningsendringer med langt flere relativt
 2320 funksjonsfriske hjemmeboende eldre.

2321 Fødselsraten går ned med færre småbarn mellom 0 og 5 år og dermed lavere elevtall
 2322 i skole og barnehage. Antall 80-åringer vil dobles om ti år.

2323 Noen har benevnt at vi har en "snikende eldrekrise" hvis negative konsekvenser
 2324 faktisk kan bli verre enn under pandemien.

2325 Stavanger har sammenlignet med andre kommuner ganske god institusjonsdekning,
 2326 men for ambulante hjemmetjenester er det motsatt.

2327 Skal dagens høye heldøgns dekningsgrad sikres, trengs dobbelt så mange
 2328 sykehjemsplasser og mange flere fagfolk som p.t. ikke fins.

2329 Reelt er det derfor verken nok midler til å bygge dyre nye sykehjem eller å drifte dem
 2330 med nok kvalifisert personell.

2331 Flere eldre over 70 år klarer seg selv heime. Egenmestring og ressursfokus er viktig.
 2332 Derfor må det alternativt kraftig forsterkes et bredt spekter av Leve Hele Livet- tiltak
 2333 som økt andel omsorgsboliger- også for alle med funksjonsnedsettelse -
 2334 avlastningsplasser, massivt utbygde hjemmetjenester og hjelpemidler.

2335

2336

2337 Forslagsstiller: Stavanger AP

2338 66. Kutte ut innsatsstyrt finansiering (ISF)

2339 Forslagsnr: #27

2340 **Forslag**

2341 Kutte ut innsatsstyrt finansiering (ISF) og erstatte med rammefinansiering som
2342 hovedmodell i spesialisthelsetjenesten

2343

2344 **Begrunnelse for forslag**

2345 NOU 2023:8 «Felleskapets sykehus» anbefalte enstemmig å erstatte innsatsstyrt
2346 finansiering (ISF) med rammefinansiering som hovedmodell.

2347 Støtter evt. forslaget om å beholde ISF for aktivitet utover nivået som er avtalt
2348 rammefinansiert.

2349 ISF er i utgangspunktet et amerikansk system utarbeidet for et privat kommersielt
2350 helsevesen hvor en får betalt for hver undersøkelse, prosedyre og diagnose.

2351 Hensikten er å øke aktiviteten. Men som utvalget påpeker så er det ikke
2352 nødvendigvis den rette aktiviteten.

2353 Stykkprisfinansiering stimulerer også til overdiagnostikk og overbehandling – særlig i
2354 et kommersielt helsevesen, men det skjer også innenfor det offentlige. Det stimulerer
2355 til å prioritere de letteste og friskeste pasientene. Det stimulerer ikke til å prioritere de
2356 som har størst behov. Det medfører et betydelig byråkrati med kodekontroll på
2357 mange nivåer

2358 Systemet har liten legitimitet i fagmiljøene. Det hevdes at det er fare for at
2359 aktiviteten/effektiviteten går ned dersom ISF blir erstattet med ren rammefinansiering.
2360 I et offentlig helsevesen hvor de ansatte ikke er stykkprisbetalt anses denne risikoen
2361 som svært liten. Det er uansett et lederansvar å sikre at det ikke skjer. Regjeringen
2362 har redusert ISF-andelen til 30%. Ved å kutte det helt ut vil en bli kvitt et
2363 byråkrati/kontrollsystem både på avdelings-, sykehus-, RHF- og departement-
2364 /direktorats- nivå.

2365 En vil også unngå mistanke om at sykehus og avdelinger sjeler til ISF-inntekter når
2366 en planlegger driften og ikke kun tar faglige hensyn. Det vil også bli lettere å
2367 prioritere rus og psykiatri som ikke har ISF-inntekter – kun rammefinansiering.
2368

2369 **Forslagsstiller: Egersund AP**

2370 67. Finansiering av sykehusbygg

2371 **Forslagsnr: #45**

2372 **Forslag**

2373 Utbygging og modernisering av sykehus er nødvendig for å sikre framtidens
2374 helsetjenester. Samtidig viser dagens situasjon at måten sykehusbygg finansieres
2375 på, får direkte konsekvenser for pasienttilbud, beredskap og arbeidsforhold.

2376 Når store sykehusinvesteringer belastes helseforetakenes ordinære drift gjennom
2377 høye lån og renteutgifter, øker risikoen for kutt i pasientnære tjenester – ofte i
2378 distriktene – og for et uakseptabelt press på ansatte. Det svekker både kvalitet,
2379 rekruttering og tillit.

2380 Eigersund Arbeiderparti mener derfor at det er behov for:

- en langsiktig, bærekraftig modell for finansiering av sykehusbygg, der store nasjonale investeringer i større grad behandles som fellesskapsprosjekter og ikke belaster daglig drift i helseforetakene, og hvor dagens ramme hvor 30 % egenfinansiering som tas av drift bør fjernes. Sykehusene bør fullfinansieres av staten.
- midlertidige rentetiltak på kort sikt, slik at helseforetakene får handlingsrom til å opprettholde tjenestetilbud, ivareta ansatte og sikre forsvarlig drift i en krevende økonomisk periode. En helsetjeneste som skal være robust over tid, må ha forutsigbare rammer. Å sikre pasienttilbud og arbeidsmiljø i dag, samtidig som vi bygger for framtiden, er ikke et enten–eller, men et felles ansvar.

Begrunnelse for forslag

Forslagsstiller: Egersund AP

68. Bevar spes.helsetjenester i distriktene
Forslagsnr: #46

Forslag

- Spesialisthelsetjenester i distriktene må bevares og videreutvikles, ikke svekkes gjennom sentralisering.
- Sykehus og spesialisttilbud i Eigersund/Dalane og tilsvarende lokalsamfunn er avgjørende for regional beredskap, pasientsikkerhet og rekruttering av helsepersonell
- Økonomiske utfordringer i helseforetakene kan ikke løses gjennom tiltak som svekker likeverdig tilgang til helsetjenester.
- Regjeringen og de regionale helseforetakene må sikre at vedtak om endringer i tjenestetilbud vurderer beredskap, kompetanse og geografisk sårbarhet, ikke bare kortsiktig økonomi.

Årsmøtet ber Arbeiderpartiet arbeide for at:

- Spesialisthelsetjenester i distriktene, inkludert i Eigersund og Dalane, sikres forutsigbar drift.
- Helseforetakene får rammer som gjør det mulig å opprettholde desentraliserte tjenester.
- Distriktperspektivet styrkes i nasjonal helsepolitikk, i tråd med Arbeiderpartiets verdier om fellesskap, trygghet og like muligheter.

Begrunnelse for forslag

Arbeiderpartiet har som mål å sikre et likeverdig helsetilbud i hele landet, uavhengig av bosted.

2421 Spesialisthelsetjenesten skal være nær der folk bor – ikke bare av hensyn til
 2422 tilgjengelighet, men fordi beredskap, fagkompetanse og rekruttering bygges lokalt
 2423 over tid.

2424 Utviklingen vi nå ser, der spesialisthelsetjenester vurderes flyttet fra mindre sykehus
 2425 og distriktsenheter til større byer, er dypt bekymringsfull.
 2426 Saken i Lærdal og situasjonen rundt spesialisthelsetjenester i Eigersund og Dalane
 2427 viser et mønster der økonomiske hensyn risikerer å gå foran samfunnsberedskap og
 2428 pasientsikkerhet.

2429 Lokale sykehus og distriktsmedisinske tilbud er ikke «satellitter» i helsetjenesten – de
 2430 er bærende søyler i den nasjonale beredskapen.
 2431 Når fagmiljø svekkes eller bygges ned, tar det år å gjenreise kompetansen.
 2432 Avstanden øker, responstiden blir lengre, og tryggheten i hverdagen for folk i
 2433 distriktene reduseres.

2434 Helseminister Jan Christian Vestre har tydelig slått fast at helsetjenestene skal være
 2435 sammenhengende, robuste og tilpasset folks hverdag, og at beredskap og
 2436 kompetanse er avgjørende for framtidens helsevesen.
 2437 Dette må også gjelde i praksis for distriktene.
 2438

2439 **Forslagsstiller: Egersund AP**

2440 69. Gratis influensavaksine
 2441 Forslagsnr: #49

2442 **Forslag**

2443 Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for at influensavaksine skal være gratis for alle
 2444 innbyggere, etter modell fra koronavaksineringen.

2445 Subsidiært skal det som et minimum sikres at alle personer i definerte risikogrupper
 2446 får tilbud om gratis influensavaksine umiddelbart.
 2447

2448 **Begrunnelse for forslag**

2449 Gratis influensavaksine for å sikre folkehelse og sosial utjevning

2450 Sesonginfluensa utgjør hvert år en betydelig belastning på helsevesenet. For å
 2451 forhindre alvorlig sykdom og unødvendige sykehusinnleggelser, som presser både
 2452 personell og kapasitet, er høy vaksinasjonsdekning avgjørende.

2453 Under pandemien så vi at gratis og lett tilgjengelig koronavaksine ga høy
 2454 dekningsgrad. I dag må risikogrupper ofte betale egenandel for influensavaksine (ca.
 2455 300 kr pluss ev. konsultasjon), med mindre kommunen dekker det. Økonomi bør
 2456 aldri være en barriere for god helse. At risikogrupper må prioritere vekk vaksine på
 2457 grunn av dårlig råd, strider mot Arbeiderpartiets prinsipp om at helse ikke skal være
 2458 et kostnadsspørsmål.

2459 Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge fremfor å behandle.
 2460

2461

2462 Forslagsstiller: Kvinnenettverket

2463 70. Gjøre mensprodukter mer tilgjengelig

2464 Forslagsnr: #57

2465 **Forslag**

- 2466 • Gjøre menstruasjonsprodukter tilgjengelig på skoler, utdanningsinstitusjoner,
- 2467 arbeidsplasser og kommunale bygg på lik linje med andre sanitærprodukter
- 2468 som håndsåpe, håndtørkepapir m.m
- 2469 • Innføre mva fritak på menstruasjonsprodukter

2470

2471 **Begrunnelse for forslag**

2472 Arbeiderpartiet og AUF jobber for et rettferdig, trygt og likestilt samfunn, der alle skal

2473 ha de samme mulighetene uavhengig av kjønn. Likevel ser vi at dagens politikk rundt

2474 menstruasjonsprodukter ikke gjenspeiler dette.

2475 I dag må kvinner selv ta ansvar for egne menstruasjonsprodukter, uansett hvor de

2476 befinner seg. Dette skaper en unødvendig stressfaktor i kvinners hverdag. Det er noe

2477 vi enkelt kan løse ved å gjøre menstruasjonsprodukter mer tilgjengelige. I dagens

2478 samfunn er sanitærprodukter som håndsåpe og tørkepapir gratis og tilgjengelig på

2479 alle utdanningsinstitusjoner, arbeidsplasser og kommunale bygg.

2480 Det burde derfor ikke være vanskelig å inkludere bind og tamponger som en naturlig

2481 del av dette. Det å ha mens er en situasjon menn aldri trenger å forholde seg til,

2482 og det bidrar til å forsterke forskjeller og svekke likestillingen.

2483 Hvis vi gjør menstruasjonsprodukter tilgjengelige på alle offentlige bygg og samtidig

2484 gjør dem billigere ved å fjerne momsen, vil vi ta et viktig steg mot et mer likestilt

2485 samfunn. Hvis vi mener alvor med å skape et samfunn der kvinner og menn er mest

2486 mulig likestilte, må vi gjøre menstruasjonsprodukter mer tilgjengelige.

2487 Å gjøre dem tilgjengelige er et enkelt, konkret og viktig tiltak som både vil lette en

2488 reell byrde for kvinner og sende et tydelig signal om at likestilling ikke bare er fine

2489 ord, men faktisk politikk og handling.

2490

2491 Forslagsstiller: Kvinnenettverket

2492 71. Mer fokus på kvinnehelse i skolen

2493 Forslagsnr: #58

2494 **Forslag**

- 2495 • Vi må fremme kvinnehelse i skolen
- 2496 • Vi må jobbe for at kvinner skal vite hvordan kroppene deres fungerer i alle
- 2497 livsfaser
- 2498 • Kvinnehelse skal være en større del av pensum.

2499

2500 **Begrunnelse for forslag**

2501 Arbeiderpartiet og AUF jobber for et rettferdig, trygt og likestilt samfunn.

2502 Likevel ser vi at kunnskapen om kvinnehelse i dag er altfor lav. Både kvinner og
 2503 menn mangler grunnleggende forståelse av kvinnekroppen. Dette svekker ikke bare
 2504 arbeidet for et likestilt samfunn, men det rammer også hver enkelt kvinnes helse.

2505 I dag opplever mange jenter og kvinner at de ikke forstår hvordan kroppene deres
 2506 fungerer. Det gjør dem mer sårbare for feilinformasjon, skam og dårlig helse. Særlig
 2507 jenter i puberteten er utsatt. De står midt i store fysiske og psykiske endringer, men
 2508 får ofte lite informasjon om hva som faktisk skjer i kroppen.

2509 Samtidig møter de et samfunn som forteller dem at kroppen deres er feil.

2510 Dette er en farlig kombinasjon som kan føre til spiseforstyrrelser og andre alvorlige
 2511 helseproblemer, noen ganger med konsekvenser som varer livet ut.

2512 Hvis unge kvinner får kunnskap om kroppen sin, om syklusen sin og om hvordan de
 2513 kan ta vare på egen helse, vil de være langt mindre utsatt for slike lidelser.

2514 Kvinnekroppen fungerer annerledes enn mannskroppen.

2515 Den følger en månedlig syklus som påvirker energi, humør, smerter og generell
 2516 helse.

2517 Noen kvinner sliter med sterke menssmerter og store blødninger, noe som gjør det
 2518 nærmest umulig å fungere normalt. Det kan føre til at man ikke greier å gå på skolen
 2519 de dagene dette gjelder. Det er derfor viktig å kunne snakke om dette uten skam og
 2520 uten å påføre ytterligere press. Noen kan ha behov for å skifte bind og tampong flere
 2521 ganger enn friminuttene, og dette bør legges tilrette for uten at det skal påvirke
 2522 fravær eller karakterer.

2523 Likevel lærer ikke unge kvinner hvordan de kan tilpasse livsstilen sin til de ulike
 2524 fasene. Resultatet er at mange ikke får utbytte av sitt fulle potensial, verken på
 2525 skolen eller i arbeidslivet.

2526 Å styrke kunnskapen om kvinnehelse handler derfor ikke bare om å utjevne
 2527 forskjeller. Det handler om å redde liv, forebygge sykdom og gi kvinner i Norge bedre
 2528 helse og bedre forutsetninger for å lykkes.

2529

2530 [Forslagsstiller: Kvinnenettverket](#)

2531 [72. Hormonbehandling på blå resept](#)

2532 **Forslagsnr: #59**

2533 **Forslag**

- 2534 • Dokumentert hormonbehandling mot overgangsplager inkluderes i
- 2535 blåreseptordningen.
- 2536 • Det utarbeides nasjonale faglige retningslinjer, og kompetansen i
- 2537 helsetjenesten om overgangsalder og behandling styrkes.
- 2538 • Kvinnehelse og overgangsalder anerkjennes som en del av
- 2539 arbeidshelsepolitikken, med tiltak som forebygger frafall fra arbeidslivet.
- 2540 • Forskning og kunnskapsformidling om overgangsalder styrkes.

2541

2542 **Begrunnelse for forslag**

2543 Hormonbehandling mot overgangsplager på blå resept

2544 Overgangsalderen er en naturlig del av kvinners liv, men kan gi betydelige
 2545 helseplager som påvirker arbeidsevne, inntekt og livskvalitet.
 2546 Symptomene kan være langvarige og inkludere plager søvnproblemer, hetetokter,
 2547 kognitive vansker, smerter og utmattelse. For mange varer plagene i årevis og
 2548 sammenfaller med en livsfase der kvinner står midt i arbeidslivet.
 2549 Forskning viser at hormonterapi (MHT) har svært god effekt for de fleste, både
 2550 symptomlindrende og forebyggende.
 2551 Likevel faller behandlingen i stor grad utenfor blåreseptordningen. Når kvinner
 2552 presses ut av arbeid eller ned i stillingsprosent på grunn av manglende behandling,
 2553 rammer det både den enkelte og samfunnet. Kvinnene får lavere inntekt og dårligere
 2554 pensjon, mens samfunnet går glipp av verdifull arbeidskraft og kompetanse i
 2555 arbeidslivet. Dette er ikke bare en krevende helseutfordring for dem det gjelder, det
 2556 er også viktig likestillingspolitikk, arbeidslivspolitik og god samfunnsøkonomi. Å
 2557 inkludere hormonbehandling mot overgangsplager på blå resept vil:

- 2558 • sikre likeverdig tilgang til dokumentert behandling
- 2559 • redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet
- 2560 • forebygge uførhet og tap av pensjon
- 2561 • være samfunnsøkonomisk lønnsomt
- 2562 • motvirke sosiale helseforskjeller
- 2563 • styrke kvinnehelse og likestilling

2564 Samfunnet vårt har ikke råd til å miste arbeidskraft, og arbeidslinja må også gjelde
 2565 kvinner i overgangsalderen. Da må vi sørge for at nødvendig behandling er
 2566 tilgjengelig for alle, ikke bare for dem som har råd.
 2567

2568 Forslagsstiller: Kvinnenettverket

2569 73. Vaksine mot helvetesild

2570 Forslagsnr: #61

2571 Forslag

2572 Vaksine mot helvetesild (Herpes zoster) innføres på blå resept for personer over 65
 2573 år og for personer med alvorlige underliggende helseplager, for å sikre lik tilgang til
 2574 forebyggende behandling og redusere sykdoms- og samfunnsbelastning.
 2575

2576 Begrunnelse for forslag

2577 Vaksinen mot helvetesild (Herpes zoster) er i dag svært kostbar, og gjør at mange
 2578 ikke ser seg råd til å få satt denne livsviktige vaksinen. Derfor bør vaksinen innføres
 2579 på blå resept for:

- 2580 • Alle over 65 år
- 2581 • Personer med alvorlige underliggende helseplager som gir økt risiko for
- 2582 komplikasjoner dersom man skulle få sykdommen.

2583 Viktige faktorer for bruk av vaksinen:

- 2584 • Helvetesild kan gi kraftige smerter og langvarige plager, særlig hos eldre og
- 2585 personer med svekket helse.

- 2586 • Vaksinen reduserer risikoen for sykdom og for postherpetisk nevralgi – en
- 2587 vanlig og svært smertefull komplikasjon.
- 2588 • Forskere mener også at vaksinen kan forhindre/utsette Alzheimer
- 2589 • Tiltaket er kostnadseffektivt, reduserer behov for helsehjelp og bidrar til bedre
- 2590 livskvalitet.
- 2591 • Inkludering på blå resept sikrer lik tilgang, uavhengig av økonomi.
- 2592

2593 Forslagsstiller: Sandnes AP

2594 74. En sosialdemokratisk ruspolitikk

2595 Forslagsnr: #76

2596 Forslag

- 2597 • Fortsatt forby salg av dagens ulovlige rusmidler.
- 2598 • Strengere regulere lovlig rusmidler for å få bruken ned.
- 2599 • Gi midler til å identifisere sosiale og økonomiske årsaker til russalg og-
- 2600 avhengighet for å hindre bruk.
- 2601 • Starte en ny stor satsing på forskning og helsehjelp til rusavhengige.
- 2602 • Jobbe for lik ruslovgivning i Europa og sterkere samarbeid på rusfeltet.

2603

2604 Begrunnelse for forslag

2605 Konsekvensene av rus er enorme.

2606 Stoffene river familier, forhold og vennskap i stykker, gjør stor skade på kroppene til
 2607 ofrene og gjør at pårørende og avhengige får alvorlige psykiske lidelser, selv lenge
 2608 etter at de er rusfri. Ei kynisk næring som omsetter for flere hundre milliarder dollar i
 2609 verden av å utbytte rusavhengige, fører til voldtekt og plyndring av lokalsamfunn i
 2610 hele verden og kriminalitet hjemme i Norge.

2611 Erfaring fra land som har legalisert narkotika viser at bruken går opp, og fører sjelden
 2612 til mer etisk produksjon. Dette betyr at flere folk kjøper narkotika produsert på uetisk
 2613 vis og at skaden dermed blir større totalt. Alle rusmidler er også fortsatt veldig
 2614 skadelige og avhengighetsskapende selv om de er regulert og «trygge».

2615 En ser også at hvis lovlig bruk øker, øker bruken av andre rusmidler som en
 2616 konsekvens, siden rusmidler ofte blir tatt i kombinasjon for å balansere effekten av
 2617 forskjellige stoffer, og rusmidler som alkohol alvorlig svekker folks dømmekraft.

2618 Det må være et tydelig prinsipp i både norsk og europeisk ruspolitikk at vi skal jobbe
 2619 systematisk og målretta mot all bruk.

2620 Myndigheter må jobbe for å redusere tilgangen til rus gjennom det som forskning har
 2621 vist er mest effektivt, altså å forby all salg av narkotika.

2622 I tillegg må en ta i bruk nye metoder for å redusere tilgangen ved å identifisere
 2623 årsaker til hvorfor ungdom selger og bruker rus.

2624 Legalisering vil gjøre bruken og skadene større, selv med reguleringer. I de fleste
 2625 tilfeller vil rus bli produsert på samme måte som før, som betyr at skaden for de som
 2626 blir tvunget til å produsere blir større samtidig som økt forbruk fører til større skader
 2627 for brukere. Det viktigste vi kan gjøre er derfor å fortsatt forby narkotika, men jobbe

2628 for å identifisere hvorfor rus blir brukt og stoppe bruken ved rota, samtidig som vi gir
 2629 helsehjelp og -støtte til avhengige.
 2630

2631 **Forslagsstiller: Randaberg AP**

2632 75. Forby privat fyrverkeri

2633 **Forslagsnr: #105**

2634 **Forslag**

2635 Privat fyrverkeri må forbys

2636

2637 **Begrunnelse for forslag**

2638 Hvert år skades flere mennesker under oppskyting av privat fyrverkeri.

2639 Folk - både unge som gamle - opplever fyrverkeri som skremmende, i hvert fall når
 2640 det skytes opp utenfor det angitte tidsrommet på nyttårsaften.

2641 Det kan bringe frem traumer hos mennesker som har opplevd krig og konflikt tett på
 2642 kroppen. Det er også skremmende for dyr, og vi kan lese nyhetsartikler om dyr som
 2643 forsvinner og dør fordi de blir så skremt av fyrverkeriet. I tillegg er det en enorm kilde
 2644 til forsøpling. Når vi har mulighet til å ikke bare ha stort fellesfyrverkeri rundt om, men
 2645 også alternativer som lys- eller droneshow, er det på tide å ta et standpunkt og forby
 2646 privat oppskyting av fyrverkeri en gang for alle.
 2647

2648

2649

2650 **Forslagsstiller: Strand AP**

2651 76. Satsing på alderstilpassede boliger – en

2652 **Forslagsnr: #107**

2653 **Forslag**

2654 Norge står midt i en kraftig demografisk endring. Eldrebølgen gir økt press på
 2655 kommuneøkonomien, og mange kommuner strever både med å rekruttere nok
 2656 helsepersonell og med å tilby et tilstrekkelig antall sykehjemsplasser, dagtilbud og
 2657 hjemmetjenester.

2658 For å sikre et bærekraftig og verdig omsorgstilbud må kommunene tenke nytt.
 2659 Rogaland Arbeiderparti mener at økt bygging av alderstilpassede, sentrumsnære
 2660 boliger må være en sentral del av løsningen.

2661 I dag bor mange eldre i boliger som ikke gir gode nok forutsetninger for å bli boende
 2662 hjemme, verken fysisk eller helsemessig. Tilrettelagte boliger med god standard, til
 2663 en pris eldre faktisk kan finansiere, er en mangelvare. Slike boliger vil øke
 2664 livskvaliteten og samtidig redusere presset på sykehjemsplasser.

2665 En sykehjemsplass koster kommunene mellom 1 og 1,2 millioner kroner årlig, og
 2666 behovet for flere plasser øker. Samtidig melder flere utbyggere interesse for å bygge
 2667 eldrevennlige leiligheter, men kommunenes faglige krav – særlig til større bad,
 2668 tilrettelagte soverom og installasjon av dusjtoalett – går utover minstekravene i
 2669 TEK17. Dermed blir kostnadene for høye til at slike boliger kan tilbys i det ordinære

2670 markedet, og utbyggerne velger ofte å bygge på minimumskrav.
 2671 Resultatet er at boligene ikke blir tilstrekkelig tilpasset behovene til eldre og
 2672 kommunale hjemmetjenester.
 2673 Forslag til løsning Rogaland Arbeiderparti mener at staten må bidra til at flere
 2674 seniorvennlige boliger faktisk blir bygget.
 2675 Vi foreslår derfor at:

- 2676 • Husbanken og Startlån-ordningen brukes aktivt for å støtte boliger som går utover
- 2677 TEK17-kravene.
- 2678 • Støtten spesielt rettes mot utvidede bad- og pleiefasiliteter som gjør det mulig for
- 2679 hjemmetjenesten å yte hjelp i pasientens eget hjem lengre enn i dag.
- 2680 • Kommuner legger inn føringer i reguleringsplaner for å sikre flere sentrumsnære,
- 2681 universelt utformede boenheter for eldre.

2682 En slik satsing vil gi store samfunnsøkonomiske gevinster. Når hjemmebaserte
 2683 tjenester kan fungere godt i tilrettelagte boliger, vil det redusere behovet for
 2684 sykehjemsplasser, gi raskere omløpstid for de plassene som finnes, og styrke
 2685 kommuneøkonomien.
 2686 Samtidig eier den eldre sin egen bolig, i motsetning til en sykehjemsplass hvor
 2687 kommunen bærer hele den økonomiske belastningen.

2688 Dersom slike boliger bygges konsentrert og sentralt, vil også transporttiden for
 2689 hjemmetjenesten reduseres, noe som øker effektiviteten og frigjør varme hender der
 2690 de trengs mest.

2691 Rogaland Arbeiderparti mener derfor at offentlige tilskuddsordninger må innrettes
 2692 etter fremtidens omsorgsbehov, ikke gårsdagens løsninger. Å satse på
 2693 alderstilpassede boliger er en investering som både styrker velferden og sikrer en
 2694 bærekraftig kommuneøkonomi i møte med eldrebølgen.

2695 **Begrunnelse for forslag**

2696 **Forslagsstiller: Gjesdal AP**

2697 77. Trygghet for våre eldre

2700 **Forslagsnr: #109**

2701 **Forslag**

2702 Årsmøtet i Gjesdal Arbeiderparti ber Arbeiderpartiet arbeide aktivt for å utvikle og
 2703 sikre bærekraftige helse- og velferdstjenester som møter fremtidens utfordringer.
 2704 Med utgangspunkt i Arbeiderpartiets verdier om fellesskap, trygghet og like
 2705 muligheter for alle, skal kommunen til enhver tid kunne tilby gode, trygge og
 2706 tilgjengelige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Vi skal jobbe for å
 2707 styrke og videreutvikle helse og omsorgstjenestene i tråd med Arbeiderpartiets
 2708 politikk.

2709 **Begrunnelse for forslag**

2710 Støre uttalte i årets nyttårstale: «Trygghet er viktigst» «Tryggheten bæres av folk;
 2711 sykepleiere, leger, helsepersonell.»

2713 Vi bygger et nytt helsehus i vår kommune. Det blir flott og vi ser fram til det står klart
 2714 til å ta imot de som trenger plass her.
 2715 Regjeringen la tidligere fram en visjon at de som ønsker skal kunne « leve hele livet
 2716 hjemme». Etter å ha undersøkt litt hvordan vi løser dette i vår kommune har jeg fått
 2717 tilbakemelding om at det er utfordringer i forhold til kapasitet, personell og økonomi
 2718 for å sikre lovpålagte tjenester til våre innbyggere og at det er vanskelig å påta seg
 2719 oppgaver utover det loven krever.
 2720 Dette vil med andre ord si at renhold og andre gjøremål må den enkelte få hjelp av
 2721 familie til eller kjøpe tjenester i det private markedet. Det er også manglende tilbud til
 2722 innbyggere som ikke kan komme seg ut på egen hånd, som er ensomme eller har
 2723 fysiske- og psykiske utfordringer.
 2724 Flere, inkludert helsetjenesten kunne også tenke seg et dag-aktivitetssenter som kan
 2725 gi en eller flere dager i uken. Det har blitt gitt tilbakemelding om at helsepersonell
 2726 utøver noe praktisk bistand – mot et gebyr. Det er for eksempel kreftsykepleiere som
 2727 kaster søppel og vasker opp. Det er fint å se at alle hjelper til men dette er
 2728 unødvendig bruk av spesialutdannede ressurser når vi vet at vi i tiden framover får
 2729 flere eldre.
 2730 Per i dag utdannes det heller ikke nok helsepersonell så det er på tide å tenke litt
 2731 annerledes og tilrettelegge godt.
 2732 Vi i Arbeiderpartiet og sosialdemokrater som vi alle er bør nå tenke på våre eldre og
 2733 pleietrengende og prøve å løse denne oppgaven i felleskap.
 2734

2735 Forslagsstiller: Gjesdal AP

2736 78. Trafikalt grunnkurs el-sparkesykkel

2737 Forslagsnr: #111

2738 Forslag

- 2739 • Innføre krav om bestått trafikalt grunnkurs for å kunne kjøre elsparkesykkel.
- 2740 • At kravet skal gjelde både for utleietjenester og private elsparkesykler

2741 Begrunnelse for forslag

2742 Bruken av el sparkesykler har økt kraftig de siste årene, både gjennom
 2743 utleietjenester som Ryde og Voi og gjennom privateide kjøretøy. Samtidig ser vi en
 2744 økning i trafikkulykker, farlige situasjoner og manglende kunnskap om trafikkregler
 2745 blant brukere.

2746 I dag kan hvem som helst kjøre el sparkesykkel uten dokumentert trafikkopplæring.
 2747 Dette er et sikkerhetsproblem, både for føreren selv og for andre trafikanter.

2748 Derfor mener AUF at det bør stilles krav om bestått trafikalt grunnkurs for å kunne
 2749 kjøre el sparkesykkel, uavhengig av om den er leid eller privat eid.
 2750

2751 Forslagsstiller: Gjesdal AP

2752 79. Fornuftig ruspolitikk

2753 Forslagsnr: #113

2754 Forslag

- 2755 • Fortsatt forby salg av alle typer narkotika.
- 2756 • Strengere regulere alkoholinholdige drikker med styrke på over 22%.
- 2757 • Jobbe for lik ruslovgivning i Europa.
- 2758 • Identifisere sosiale og økonomiske årsaker til rusalg- og avhengighet for å
- 2759 hindre bruk.
- 2760 • Ha en ny stor satsing på forskning og helsehjelp til rusavhengige.

2761

2762 **Begrunnelse for forslag**

2763 De menneskelige konsekvensene av rus er enorme.

2764 Familier, forhold og vennskap blir revet i stykker, stoffene gjør stor skade på
2765 kroppene til ofrene og avhengige får ofte alvorlige psykiske lidelser, selv lenge etter
2766 at de er fri.

2767 Ei kynisk næring som utbytter rusavhengige og omsetter for flere milliarder dollar
2768 årlig fører til mord, voldtekt og plyndring av lokalsamfunn i hele verden.

2769 Erfaring fra land som har legalisert narkotika viser at bruken går opp. Dette betyr at
2770 flere folk kjøper narkotika produsert på uetisk vis og at skaden blir større totalt.

2771 Rusmidler er også fortsatt veldig skadelige og avhengighetsskapende selv om de er
2772 regulert og «trygge». En ser også at hvis lovlig bruk øker, øker bruken av andre
2773 rusmidler som en konsekvens, siden rusmidler ofte blir tatt i kombinasjon for å
2774 balansere effekter av stoffa.

2775 Det må være et tydelig prinsipp i europeisk ruspolitikk at vi skal jobbe mot all bruk.
2776 Myndigheter må jobbe for å redusere tilgangen til rus gjennom det som forskning har
2777 vist er mest effektivt, altså å forby all salg av narkotika. I tillegg må en ta i bruk nye
2778 metoder for å redusere tilgangen ved å identifisere årsaker til hvorfor ungdom selger
2779 rus og hva som gjør at de blir avhengige.

2780 Legalisering vil gjøre bruken og skadene større, selv med reguleringer.

2781 I de fleste tilfeller vil rus bli produsert på samme måte som før, som betyr at
2782 konsekvensene for de som blir tvunget til å produsere forverres.

2783 Det viktigste vi som samfunn kan gjøre er derfor å fortsatt forby narkotika, men jobbe
2784 for å identifisere hvorfor rus blir brukt og stoppe bruken ved rota samtidig som vi gir
2785 helsehjelp og støtte.

2786

2787 **Forslagsstiller: Gjesdal AP**

2788 80. Kvinners arbeidshelse

2789 Forslagsnr: #116

2790 **Forslag**

2791 Gjesdal Arbeiderparti ønsker Arbeiderpartiet sentralt skal sikre at Arbeidsmiljøet i
2792 virksomheter er fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i
2793 arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og
2794 velferd. Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvikles og
2795 forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet.

2796

2797 **Begrunnelse for forslag**

2798

2799 Viser til arbeidsmiljøfaktorer som påvirker kvinners arbeidshelse og arbeidstilknytning
2800 i en nordisk kontekst.

2801

2802 Rapporten viser at en rekke arbeidsmiljøfaktorer påvirker helseplager, sykdom,
2803 fravær og frafall blant kvinner i arbeid. Dette inkluderer psykososiale, organisatoriske,
2804 mekaniske/ergonomiske, fysiske og kjemiske/biologiske
2805 faktorer. Kunnskapsoppsummeringen på at vi vet for lite om effekten av å være
2806 eksponert for flere arbeidsmiljøfaktorer samtidig, noe som er vanlig i kvinnedominerte
2807 yrker. Den viser også et behov for mer kunnskap om hvordan arbeidsmiljøet påvirker
2808 helseforhold som er spesifikke for kvinner, samt hvordan det påvirker kvinners
2809 arbeidshelse og arbeidstilknytning når de har symptomer på disse helseproblemene.
2810

2811 Stamina viser til rapport som trekker frem Arbeidsmiljøfaktorene som er viktige for
2812 helseforhold som er spesielt relevante for kvinner:

- 2813 • Vanlige psykiske plager: Mobbing, trakassering/vold/trusler, høye jobbkra-
2814 v / lav kontroll, prekære arbeidsforhold og jobb-usikkerhet, nattarbeid og tungt
2815 fysisk arbeid øker risikoen for vanlige psykiske plager.
- 2816 • Muskel- og skjelettplager: Fysisk tungt arbeid, pasientforflytning uten hjelpemidler
2817 og ubekvemme arbeidsposisjoner øker risikoen for muskel- og skjelettplager.
- 2818 • Brystkreft: Skift- og nattarbeid og løsemiddeleksponering øker risikoen for
2819 brystkreft.
- 2820 • Hjerter- og karsykdom: Høye jobbkra-
2821 v og korte arbeidsfrie perioder mellom skift
øker risikoen for hjerter- og karsykdom.
- 2822 • Hodepine: Det finnes ikke nok forskning
- 2823 • Utbrenthet: Høye jobbkra-
2824 v og lang arbeidstid øker
risikoen for utbrenthet.
- 2825 • Søvn og søvnforstyrrelser: Mobbing, korte arbeidsfrie perioder mellom skift og
2826 skiftarbeid øker risikoen for søvnforstyrrelser.
- 2827 *Tilstander som kun angår kvinner:*
- 2828 • Graviditet og kvinnelig reproduksjon: For få artikler til å oppsummere.
- 2829 • Livsfaser med hormonell påvirkning:
- 2830 • Ingen studier om temaet ble funnet.
- 2831 • Arbeidstilknytning

- 2832 • Arbeidsmiljøfaktorer som er viktige når det gjelder følgende forhold om
- 2833 arbeidstilknytning:
- 2834 • Sykefravær: Høye emosjonelle krav, høye jobbkrav, mobbing, stress, vold og
- 2835 trusler, tungt fysisk arbeid, ubekvemme arbeidsstillinger, manuell håndtering og/eller
- 2836 tunge løft og vått arbeid øker risikoen for sykefravær. Uførepensjon: Høye jobbkrav
- 2837 med lav jobbkontroll og fysisk tungt arbeid øker risikoen for uførepensjon.
- 2838 • Tidligpensjon: Fysisk tungt arbeid øker risikoen for tidlig pensjon.
- 2839 • Arbeidsdeltakelse: Fysisk tungt arbeid reduserer sannsynlighet for
- 2840 arbeidsdeltakelse.

2841 *Tilstander som kun angår kvinner:*

- 2842 • Graviditet og kvinnelig reproduksjon skift- og nattarbeid, tunge løft og
- 2843 stående/gående arbeid øker risikoen for sykefravær blant gravide. Livsfaser med
- 2844 hormonell påvirkning: Ingen studier om temaet ble funnet

2845

2846 Forslagsstiller: Karmøy AP

2847 81. Utrede en ny, tidsavgrenset ytelse

2848 Forslagsnr: #120

2849 **Forslag**

2850 Ivareta personer med alvorlige helseutfordringer, herunder personer som venter på

2851 nødvendig behandling i helsevesenet, og som det ikke er helsemessig forsvarlig å

2852 stille aktivitetskrav til.

2853

2854 **Begrunnelse for forslag**

2855

2856 Altfor mange mennesker i Norge presses i dag inn i arbeidsavklaringspenger når

2857 sykepengerrettighetene er brukt opp, uavhengig av om de faktisk er klare for avklaring

2858 mot arbeid eller uføretrygd.

2859 Resultatet er en for høy overgang til uføretrygd – stikk i strid med målet om at flere

2860 skal kunne delta i arbeid og samfunnsliv.

2861 Dagens ordning, der personer som har brukt opp sykepengerrettighetene sine i

2862 hovedsak overføres til arbeidsavklaringspenger, i for liten grad tar hensyn til

2863 mennesker som midlertidig ikke er klare for avklaring mot arbeid eller uføretrygd.

2864 Dette er et systemproblem, ikke et individproblem.

2865 Derfor er det på tide å utrede en ny, tidsavgrenset ytelse for mennesker som

2866 midlertidig står utenfor både arbeid og avklaring.

2867 Dette gjelder blant annet personer med alvorlige helseutfordringer, og personer som

2868 venter på nødvendig behandling i helsevesenet. For disse er det verken realistisk

2869 eller helsemessig forsvarlig å stå til disposisjon for arbeidsrettede tiltak.

2870 Dagens krav knyttet til arbeidsavklaringspenger – aktivitetsplikt, meldekort og tett

2871 oppfølging – kan for mange oppleves som en ekstra belastning i en allerede sårbar
2872 livssituasjon.

2873 Når systemet bidrar til økt stress og forverret helse, mister det sin hensikt.

2874 Arbeiderpartiets utgangspunkt er enkelt: Syke mennesker skal få tid og trygghet til å
2875 bli friske. En ny ytelse vil ikke være et steg bort fra arbeidslinja, men et nødvendig
2876 supplement til den.

2877 Ved å skjerme de sykeste fra urealistiske krav, kan Nav samtidig bruke mer tid og
2878 ressurser på dem som faktisk har mulighet til å komme tilbake i arbeid. Det gir bedre
2879 oppfølging, riktigere tiltak og på sikt flere i aktivitet.

2880 Jeg ønsker derfor at Karmøy Arbeiderparti tar initiativ til å be om en utredning av ny,
2881 tidsavgrenset ytelse som setter mennesket først, styrker arbeidslinja og bidrar til et
2882 mer rettferdig og bærekraftig velferdssystem. Forslag til vedtak: Karmøy Arbeiderparti
2883 ber Rogaland Arbeiderparti arbeide for at det utredes en ny, tidsavgrenset ytelse for
2884 personer med alvorlige helseutfordringer, herunder personer som venter på
2885 nødvendig behandling i helsevesenet, og som det ikke er helsemessig forsvarlig å
2886 stille aktivitetskrav til. Formålet med en slik ytelse skal være å:

- 2887 • gi syke mennesker tid og trygghet til å bli friske uten unødvendig stress •
- 2888 forebygge unødvendig overgang til uføretrygd
- 2889 • styrke arbeidslinja gjennom mer målrettet bruk av Navs ressurser
- 2890 • sikre bedre og tettere oppfølging av dem som har reell mulighet til å komme
- 2891 tilbake i arbeid eller aktivitet

2892 Det bes videre om at ordningen utformes slik at den ivaretar verdighet,
2893 forutsigbarhet og rettssikkerhet for den enkelte, og at den ses i sammenheng med
2894 målet om flere i arbeid og et bærekraftig velferdssystem

2895 **Forslagsstiller: Haugesund AP**

2896 82. Aktiv dødshjelp- assistert selvmord.

2897 **Forslagsnr: #133**

2898 **Forslag**

2899 For å gjøre det mulig må landsmøtet i partiet programfeste at Arbeiderpartiet er
2900 positiv til å utrede eventuell legalisering av aktiv dødshjelp i Norge.

2901

2902 **Begrunnelse for forslag**

2903 Aktiv dødshjelp er ulovlig i Norge, men tillatt under strenge vilkår i flere land.

2904 Dødshjelp var før 2002 tillatt ved lov kun i Sveits og i delstaten Oregon i USA. Etter
2905 2002 har imidlertid en rekke land legalisert dødshjelp:

Land	Eutanasi	Assistert selvmord	År
Sveits		X	1942
Nederland	X	X	2002
Belgia	X	X	2002
Luxembourg	X	X	2009
Colombia	X	X	2014
Canada	X	X	2016
Østerrike		X	2021

Spania	X	X	2021
New Zealand	X	X	2021
Ecuador	X	X	2024

- 2906 (Kilde: Store Norske Leksikon)
- 2907 I tillegg til disse landene kommer legalisering av assistert selvmord i en del stater i
- 2908 USA og Australia, avkriminalisering av dødshjelp ved domstolsvedtak i noen land, og
- 2909 nasjonale vedtak om legalisering som ikke har trådt i kraft.
- 2910 Mens spørreundersøkelser viser et vedvarende flertall for legalisering av dødshjelp i
- 2911 den norske befolkning, er et vedvarende flertall av norske politiske partier mot
- 2912 legalisering.
- 2913 I spørreundersøkelser blant helsepersonell er det også et vedvarende flertall mot
- 2914 legalisering av dødshjelp.
- 2915 I dag har den enkelte full selvbestemmelse til å avstå fra livsnødvendig behandling
- 2916 og dermed velge å dø av en dødelig sykdom.
- 2917 Aktiv dødshjelp og assistert selvmord innebærer at døden fremskyndes, man dør før
- 2918 sykdommen hadde ført til døden. Man velger selv å be om/skaffe seg dødelig (dose)
- 2919 medikamenter som man inntar, eventuelt hjelpes til å innta. Aktiv dødshjelp har
- 2920 åpenbart etiske og juridiske sider.
- 2921 Noen land har relativt lang erfaring med praksisen - sannsynligvis med forskjellige
- 2922 kriterier og prosedyrer.
- 2923 Haugesund Arbeiderparti ønsker at regjeringen skal kunne utrede saken og starte
- 2924 prosessen fram mot legalisering av aktiv dødshjelp i Norge.
- 2925
- 2926

2927 Hygieneprodukter

2928 83. Forslagsstiller: Fylkestyret

2929 Forslagsnr: #147

2930 Forslag

- 2931 Forslag til vedtak: Fylkespartikontoret skal ha sanitærprodukter tilgjengelig på
- 2932 kontoret. Rogaland Arbeiderparti oppfordrer andre kommuner som har lokaler og har
- 2933 mulighet til det, ha sanitærprodukter tilgjengelig i sine lokaler.

2934 Begrunnelse for forslag

- 2935 (forslag fra årsmøte 2025 – videresendt representantskapsmøtet november 2025)
- 2936 Begrunnelse: Arbeiderpartiet er en feministisk organisasjon, og har lenge engasjert
- 2937 seg i kvinnekamp. Målet for organisasjonen skal være full og reell likestilling. Vårt
- 2938 mål er et samfunn der alle kan leve frie og meningsfulle liv, uavhengig av
- 2939 kjønnsidentitet, legning, etnisitet, funksjonsevne eller økonomi. Arbeiderpartiets
- 2940 oppgave er å bryte ned barrierer og strukturer som hindrer mennesker i å være den
- 2941 de er, og leve livet slik de ønsker. Visjonen er et likestilt og inkluderende samfunn.
- 2942 Om man skal realisere et likestilt og inkluderende samfunn må man starte i egne

2943 rekker. Å ha gratis bind og tamponger på alle lokaler leid/eid av Arbeiderpartiet, vil
 2944 gjøre våre møter mer inkluderende for mennesker som menstruerer, samtidig som
 2945 man tar et tydelig standpunkt i kvinnekampen. Man markerer seg som en feministisk
 2946 organisasjon, som ønsker at alle, uavhengig av kjønn, skal ha lik tilgang til våre
 2947 møter.

2948

2949 Forslagsstiller: Fylkesstyret

2950 84. Aktiv dødshjelp

2951 Forslagsnr: #151

2952 Forslag

2953 (innlevert av fylkesstyret i Rogaland Ap) Eigersund Arbeiderparti mener at tiden er
 2954 inne for å løfte debatten om aktiv dødshjelp. Vi mener tiden er inne for å undersøke
 2955 muligheten for å finne en partipolitisk enighet som forener verdien av liv og
 2956 ivaretagelse av menneskets egen evne til å velge.

2957 Begrunnelse for forslag

2958 På årsmøtet 2025 ble forslaget levert inn av Eigersund Ap. Redaksjonskomiteen
 2959 valgte da å sende dette til fylkesstyret til behandling. Styret i Rogaland Ap mener at
 2960 det ikke er noe de alene kan ta stilling til, og velger derfor å levere det inn til årsmøtet
 2961 2026 og ber om at det behandles av redaksjonskomite og årsmøtet.

2962

2963 Trygghet for landet

2964

2965 Forslagsstiller: Stavanger AP

2966 85. Ja til norsk EU-medlemskap

2967 Forslagsnr: #5

2968 Forslag

- 2969 • Jobbe for en ny EU-avstemming.
- 2970 • Norge skal bli medlem av EU

2971

2972 Begrunnelse for forslag

2973 Verden har blitt mer utrolig og farligere. USA, som lenge har vært Norges fremste
 2974 sikkerhetsgarantist, viser seg som en stadig mer uforutsigbar samarbeidspartner.
 2975 Som en respons på dette ser vi at det europeiske samarbeidet styrkes, mens Norge
 2976 sitter igjen på utsiden. Det er vi ikke tjent med.

2977 EU er også Norges viktigste handelspartner, og store deler av norsk industri er
 2978 avhengig av det europeiske markedet. Dagens EØS-avtalen er derfor en viktig
 2979 grunnstein i den norske økonomien. I tillegg er det en rekke direktiver og avgjørelser
 2980 som påvirker Norge. Da er det utfordrende at vi ikke har plass rundt bordet. Det er

over 30 år siden forrige folkeavstemning om norsk EU-medlemskap. Det betyr at nesten halvparten av den norske befolkningen ikke har vært del av avgjørelsen om å stå utenfor samarbeidet. Siden 1994 har både EU, Norge og resten av verden endret seg betydelig. Derfor er det på overtid å revurdere norsk EU-medlemskap.

Forslagsstiller: Stavanger AP

86. Gjennomgang & oppgradering tilfluktsrom

Forslagsnr: #16

Forslag

Stavanger AP ber Rogaland AP og fylkestingsgruppa om at det blir tatt initiativ til helhetlig gjennomgang av fylkets tilfluktsrom. Saken sendes videre til Rogaland Arbeiderparti sitt årsmøte.

Begrunnelse for forslag

En nylig publisert artikkel i RA Stavanger viste hvordan et eksisterende bomberom ved Hetland videregående skole er blitt fjernet til fordel for klasserom.

Utviklingen i Stavanger – der et bomberom fjernes uten at erstatning etableres – kan være et tegn på at dette området har blitt nedprioritert over tid.

Saken synliggjør et større og mer alvorlig spørsmål: I hvilken stand er egentlig Rogalands eksisterende tilfluktsrom – og er de i det hele tatt operative dersom de skulle bli nødvendige?

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er vesentlig endret. Krig på vårt kontinent, økt geopolitisk spenning, hybride trusler og mer sårbar kritisk infrastruktur gjør at sivil beredskap ikke lenger er et teoretisk tema, men en reell del av samfunnsansvaret. Sivil beredskap er en kjerneoppgave for fellesskapet. Den kan ikke overlates til tilfeldigheter, utbyggingspress eller utydelige ansvarsforhold. På samme måte som vi planlegger for flom, ekstremvær, pandemi og energisikkerhet, må vi også sikre at eksisterende beredskapsinfrastruktur faktisk fungerer.

Tilfluktsrom er en del av Norges sivile beredskap. Likevel er det stor usikkerhet rundt:

- antall funksjonelle tilfluktsrom
- teknisk standard på tilfluktsrom

Sivil beredskap må innlemmes enda tydeligere i regional og kommunal areal- og skoleplanlegging, slik at samfunnssikkerhet igjen blir et reelt premiss – ikke et vedlegg.

Dette forslaget handler ikke om frykt. Det handler om ansvar – felles ansvar. Arbeiderbevegelsen har alltid vært sterkest når vi har bygget samfunn som både gir frihet i hverdagen og trygghet når det virkelig gjelder. Et moderne velferdssamfunn må også være et beredt samfunn.

3022 Forslagsstiller: Stavanger AP

3023 87. Avvikling av monarkiet som styringsform

3024 Forslagsnr: #22

3025 **Forslag**

3026 Utred avvikling av monarkiet som styreform

3027

3028 **Begrunnelse for forslag**

3029 Monarkiet som styreform bygger på arv, ikke valg, og strider mot demokratiske
3030 prinsipper om likhet og folkestyre. Det har nylig blitt stemt over monarkiets framtid,
3031 men forslaget bør tas opp igjen på prinsipielle grunner. På denne bakgrunn foreslår
3032 Stavanger Arbeiderparti at Norge på sikt avvikler monarkiet og innfører en
3033 republikansk styreform.

3034

3035 Forslagsstiller: Stavanger AP

3036 88. Lovdata må åpnes for alminnelig tilgang

3037 Forslagsnr: #23

3038 **Forslag**

3039 De primære tjenestene til Lovdata må åpnes for alminnelig, gratis tilgang for alle
3040 brukere.

3041

3042 **Begrunnelse for forslag**

3043 Lovdata er en privat, selvfinansierende stiftelse som ble skilt ut fra
3044 Justisdepartementet i 1981. Fra opprettelsen har alle gjennom nettstedet hatt fri
3045 tilgang til oppdaterte lover og forskrifter. Alle andre rettskilder er imidlertid plassert
3046 bak en betalingsmur. Det betyr at dommer fra alle rettsinstanser, kommentarer og
3047 artikler ikke er tilgjengelig med mindre privatpersoner, bedrifter eller offentlige
3048 virksomheter betaler for en «Pro» utgave av Lovdata.
3049 Norsk rettsutvikling skjer i stor grad gjennom domstolsavgjørelser. Samtidig har en
3050 rivende utvikling av lover og forskrifter medført at det kan være vanskelig å få
3051 oversikt over hvordan loven eller forskriften faktisk var utformet på et bestemt
3052 tidspunkt. «Pro» utgaven forenkler informasjonssøk betydelig da denne gir tilgang til
3053 gode søkefunksjoner, alle rettsavgjørelser - med oppsummeringer i kortversjoner,
3054 lovforarbeider, historiske tidslinjer for den enkelte lov/paragraf med mer, for å nevne
3055 noe. I tillegg kommer nå også en versjon med aktiv bruk av AI.

3056 Det var kanskje en god grunn til at staten i sin tid opprettet Lovdata som en egen
3057 stiftelse. I 1981 var da heller ikke vanlige rettskilder tilgjengelige digitalt. Nå har
3058 imidlertid staten selv finansiert gode digitale løsninger for publisering av dommer,
3059 forarbeider mm. I en stadig mer fragmentert hverdag gir det da ikke mening at den
3060 vanlige borger ikke skal kunne hente gevinsten av denne offentlige satsningen med
3061 fri tilgang til data.

3062 Pr i dag går Lovdata med overskudd. Det kan argumenteres med at fri tilgang til de
3063 mest sentrale tjenestene vil svekke inntektsgrunnlaget. Dette må eventuelt dekkes
3064 inn over statsbudsjettet. Imidlertid bør ikke totalkostnaden forventes å være særlig

3065 stor da staten samtidig vil ha reduserte lisenskostnader idet alle offentlige
3066 virksomheter da også får fri tilgang til Lovdata.

3067 Rettsikkerheten til den norske befolkning må ivaretas i den digitale tidsalder, Lovdata
3068 må åpnes for alle.

3069

3070 Forslagsstiller: Stavanger AP

3071 89. Anerkjennelse av Somaliland

3072 Forslagsnr: #24

3073 Forslag

3074 Rogaland Arbeiderparti ber regjeringen ta initiativ til å starte en formell prosess for
3075 vurdering av anerkjennelse av Somaliland som selvstendig stat, og samtidig tilpasse
3076 norsk utenriks- og bistandspolitikk i tråd med demokratiske og faktiske forhold på
3077 Afrikas Horn.

3078

3079 Begrunnelse for forslag

3080 Somaliland var et selvstendig og internasjonalt anerkjent land i 1960, før det frivillig
3081 gikk i union med Somalia. Etter statskollapsen i 1991 gjenopprettet Somaliland sin
3082 selvstendighet gjennom en legitim og fredelig prosess.

3083 I over 30 år har Somaliland opprettholdt fred, politisk stabilitet og demokratiske
3084 styreformer. Landet har gjennomført frie og regelmessige valg, hatt fredelige
3085 maktoverføringer og bygget fungerende institusjoner, i en region der dette er
3086 unntaket snarere enn regelen.

3087 Somalia har i samme periode stått overfor vedvarende sikkerhets- og
3088 styringsutfordringer, og selv med betydelig internasjonal bistand er statlige strukturer
3089 fortsatt veldig svake. Til dels fraværende. Dette reiser spørsmål om hvorvidt norsk
3090 politikk i tilstrekkelig grad reflekterer faktiske forhold på bakken. Å starte en prosess
3091 for vurdering av anerkjennelse av Somaliland vil være i tråd med Arbeiderpartiets
3092 verdier om demokrati, ansvarlighet og kunnskapsbasert utenrikspolitikk. En slik
3093 prosess vil også kunne bidra til økt stabilitet og bedre målretting av norsk innsats i
3094 regionen..

3095

3096

3097 Forslagsstiller: Stavanger AP

3098 90. Asyl- og flyktningpolitikk

3099 Forslagsnr: #25

3100 Forslag

3101 Rogaland Arbeiderparti ber Arbeiderpartiet i fylket og sentralt om å videreutvikle en
3102 flyktning- og asylpolitikk basert på raushet, humanitet, rettferdighet og solidaritet». Vi
3103 er bekymret over signaler fra sentrale politikere om vesentlig innstramming i vår
3104 flyktning- og asylpolitikk, noe som både vil være et brudd med vedtatt politikk og som
3105 ikke er forankret i partiorganisasjonen gjennom medlemmenes demokratiske
3106 medvirkning.

3107

3108 **Begrunnelse for forslag**

3109 En rettferdig, raus, solidarisk og bærekraftig innvandringspolitikk Innvandring har
 3110 gjort Norge til et mer mangfoldig samfunn. Arbeiderpartiet ser på dette mangfoldet
 3111 som en styrke, og det er bra at Norge er et land rikt på mangfold. Velferdsstaten er
 3112 vårt største fortrinn for å lykkes med å bidra i mottak av mennesker på flukt, og gi de
 3113 beste forutsetningene for god integrering. Vi mener arbeid er den viktigste nøkkelen
 3114 til god integrering. Denne solidariteten vi i Arbeiderpartiet kjenner på i Norge, må
 3115 også gjelde overfor alle andre mennesker i verden. Forskningslitteraturen om
 3116 konsekvensene av innvandring er ifølge professor ved University College London og
 3117 Universitetet i Oslo Jonas Hjort, svært stor (Aftenposten 19. januar 2026).
 3118 Konklusjonene er også tydelige: Innvandring gavner lokale arbeidstakere. Liberalisert
 3119 innvandring kan øke velferden enormt. Forskningslitteraturen slår fast at flyktninger
 3120 sannsynligvis bidrar mer til statskassen enn de koster. Samlestudiene viser ingen
 3121 systematisk effekt på kriminalitetsrater.

3122 Derimot er innvandring svært viktig for innovasjon i mottagerlandets økonomi, hevder
 3123 professor Hjort. Samtidig fører innvandring også med seg noen utfordringer. Det fins
 3124 selvsagt nyanser, men dette gjelder integreringspolitikk. Helhetsbildet er krystallklart:
 3125 Innvandring er først og fremst en enormt positiv kraft.

3126 Arbeiderpartiet ønsker en kontrollert, rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk. Vi
 3127 i Stavanger Ap ønsker at Arbeiderpartiet i større grad også tar inn raushet, humanitet
 3128 og solidaritet som et grunnlag for sin asyl- og flyktningpolitikk.

3129 Dette vil kunne få store positive konsekvenser i praktisk politikk for de som faktisk
 3130 trenger det.

3131 Vi skal sammen med resten av verdenssamfunnet stille opp med hjelp og penger der
 3132 det trengs i verden for å avhjelpe sult og nød.

3133 Vi skal ta vårt ansvar for mennesker på flukt, samtidig som vi bevarer velferdsstaten
 3134 og sikrer god integrering. Politikken skal bygge på våre grunnleggende
 3135 sosialdemokratiske verdier og internasjonale forpliktelser (FNs
 3136 kvoteflyktningssystem).

3137 Dersom regjeringen mener at antallet flyktninger som skal tas imot i Norge årlig skal
 3138 reduseres, minnes det om hvilke følger dette kan få. Blant annet kan det bety at
 3139 fribyordningen for forfulgte forfattere, journalister og andre ytrere står i fare for å
 3140 legges ned. 27 norske kommuner er medlem i fribyordningen. Denne konkurrerer
 3141 blant annet med FN's høykommissær for flyktninger, norske utenriksstasjoner,
 3142 mellomstatlige organisasjoner og internasjonale straffedomstoler som Norge har
 3143 avtaler med. Alle disse vil også oppleve en kraftig innstramning.

3144 Vi vil understreke at partiets store ideologiske og samfunnsbyggende prosjekt
 3145 gjennom hele partiets historie har handlet om å inkludere: Arbeiderklassen ble i
 3146 samarbeid med fagbevegelsen løftet inn i det demokratiske samfunnet. Likestilling
 3147 mellom menn og kvinner har vært og er en av partiets fanesaker. Arbeiderpartiet har
 3148 også gått foran i kampen for likestilling og inkludering av folk med ulik seksuell
 3149 legning.

3150 Stavanger Ap vil derfor at Arbeiderpartiet i større grad tar inn raushet, humanitet og
 3151 solidaritet i tillegg til rettferdighet som et grunnlag for sin asyl- og flyktningpolitikk.
 3152 Dette vil kunne få store positive konsekvenser i praktisk politikk for de som faktisk
 3153 trenger det.

3154

3155

3156 Forslagsstiller: Stavanger AP

3157 91. Befest Norges grense mot Russland

3158 Forslagsnr: #30

3159 Forslag

- 3160 • At det pågående arbeidet med å etablere et grensegjerde mot Russland med
- 3161 moderne kameraovervåkning må fremskyndes
- 3162 • Gitt dagens svært endrede sikkerhetspolitiske situasjon må det også vurderes
- 3163 en ytterligere militær befestning med tradisjonelle, defensive fysiske hindre for
- 3164 å redusere risikoen for en grensekrenkelse.

3165

3166 Begrunnelse for forslag

3167 Dagens svært endrede sikkerhetspolitiske situasjon, samt de praktiske erfaringene
 3168 etter Den russiske føderasjons fullskala angrepskrig mot Ukraina, tilsier en ny
 3169 vurdering av en defensiv styrking av Norges grense i Nord, som utgjør både NATOs
 3170 og Schengens yttergrense.

3171 I dag er store deler av den nær 20 mils lange grensen mot Russland markert med
 3172 gule og grønne stolper, og rustne stålgjerder. Denne situasjonen er uholdbar. For 10
 3173 år siden sendte Russland over 6000 asylsøkere over grensen i det som høyst trolig
 3174 var et ledd i deres hybridkrigføring mot den demokratiske Vesten. I tillegg har landets
 3175 aggresjon mot Ukraina eskalert til en fullskala angrepskrig, og Russland opptrer
 3176 stadig mer aggressivt i sin aktive hybridkrigføring mot Europa – fra GPS-spoofing til
 3177 sabotasje av undervannskabler til angrep mot jernbaner og infrastruktur –bekreftet
 3178 blant annet av International Institute for Strategic Studies og en rekke vestlige
 3179 etterretningsorganisasjoner.

3180 I Baltikum og i Polen investeres det nå tungt i blant annet panserhindre og
 3181 feltbefestninger, med det mål å stanse eller forsinke et russisk angrep.
 3182 Grunnleggende militærteori tilsier at troverdig avskrekking reduserer sannsynligheten
 3183 for konflikt. Polen og Baltikum opererer eksplisitt med ingen forhåndsaksept for
 3184 territorielle tap.

3185 Ukraina har i snart fire år stått mot en enorm militær overmakt i stor del gjennom sitt
 3186 festningsbelte. Statiske hindre – tradisjonelle befestninger - har vist sin verdi selv i
 3187 det 21. århundre. Anti-stridsvogner og «dragetenner» tilhører ikke fortiden, men er
 3188 den del av nåtidens militære virkemidler.

3189 Store deler av den norske grensen mot Russland er også delt av vannhinder som har
 3190 vist seg effektive i krigen i Ukraina og som vil være til fordel for Russland å kunne
 3191 forsere tidlig.

3192 Norge har tradisjonelt prioritert lavspenning i nord, dette i kontrast til en mer eksplisitt
3193 konfronterende sikkerhetslinje i Polen og i Baltikum.

3194 Samtidig er enkle, passive hindre av åpenbar defensiv karakter, og behøver ikke
3195 være eskalerende. Å øke kostnaden av en grensekrenkelse kan bidra til å redusere,
3196 ikke høyne, risikoen for at den finner sted. Økt befestning av grensen vil også
3197 signalisere norsk vilje til motstand og suverenitetshevdelse ved å allokere faktiske
3198 ressurser på en langt mer konkret måte enn retorikk.

3199 I dag planlegges det for montering av et høyt gjerde med høyteknologisk overvåkning
3200 av vår grense. Dette må vurderes å forsere dette arbeidet betydelig.

3201 Her må det sees til Finland, som snart er ferdig med bygging av et høyt grensegjerde
3202 mot Russland.

3203 Videre bør det vurderes en ytterligere militær befestning av grensen med
3204 tradisjonelle, fysiske hindre mot både personell og kjøretøy.

3205 Tradisjonelle hindre må følges opp med moderne militære virkemidler som droner og
3206 tyngre våpensystemer.

3207

3208 Forslagsstiller: Stavanger AP

3209 92. Styrke Norges totalforsvar

3210 Forslagsnr: #31

3211 Forslag

- 3212 • Styrke Norges totalforsvar gjennom obligatorisk samfunnsplikt, revitalisert
- 3213 verneplikt og styrking av sivilforsvaret.
- 3214 • Styrke og revitalisere den allmenne verneplikten, hvor flere innkalles.
- 3215 • Innføre et pliktår med samfunnsplikt, som alternativ til militærtjeneste, rettet
- 3216 prinsipielt mot helse- og sosialektor, oppvekstfeltet og humanitære/frivillige
- 3217 organisasjoner.
- 3218 • Styrke sivilforsvarets evne til å ivareta sivilbefolkningens behov for beskyttelse
- 3219 ved å øke rekruttering fra vernepliktige i forsvaret, og vurdere en utvidelse av
- 3220 tjenesteplikten.

3221 Begrunnelse for forslag

3222 Bakgrunn: Det sikkerhetspolitiske bildet har endret seg drastisk på kort tid.

3223 Vår motstandskraft, men også vår forsvarsvilje, gjør oss i stand til å opprettholde
3224 sikkerhet og beredskap, militært og sivilt, i samfunnet.

3225 En styrking av dette vil bedre vår nasjonale beredskap i en krisesituasjon.

3226 Dagens allmenne verneplikt bør utvides. I dag det bare om lag 8 000 av 60.000
3227 innbyggere i hvert årstrinn som kalles inn til slik verneplikt. Mange fullfører ikke.
3228 Flere bør innkalles til tjeneste.

3229 Samtidig bør det innføres et obligatorisk pliktår som et alternativ, hvor alle som av
3230 ulike grunner ikke kalles inn til å avtjene verneplikt i forsvaret, som et alternativ vil
3231 avtjene en samfunnsplikt. Aktuelle arenaer for dette pliktåret er særlig innen helse og
3232 oppvekst, og frivillig sektor særlig innen beredskap og humanitære organisasjoner
3233 (Røde Kors, Norsk Folkehjelp, osv).

3234 I tråd med en generell styrking av forsvaret, bør vår beredskapsetat sivilforsvarets
 3235 styrkes betydelig. Den årlige utskrivningen til tjeneste i sivilforsvaret må økes.
 3236 Det obligatoriske pliktåret innføres for å sikre økt tilflyt av arbeidskraft for å utføre
 3237 nødvendige offentlige tjenestetilbud, men også for å sikre økt samfunnskompetanse,
 3238 legge til rette for at ungdom tilegner seg flere ferdigheter, og for å forsterke
 3239 inkludering og integrering på tvers av bosted og sosial bakgrunn i den norske
 3240 befolkningen.

3241 Den norske samfunnsmodellen er basert på sterke fellesskap, og
 3242 arbeiderbevegelsens prinsipp om at man gjør sin plikt og krever sin rett. Obligatorisk
 3243 samfunnsplikt vil bidra til økt forståelse for dette prinsipp blant norsk ungdom.
 3244
 3245

3246

3247 **Forslagsstiller: Stavanger AP**

3248 93. Forsterking av Forsvaret i Sør-Norge

3249 Forslagsnr: #32

3250 **Forslag**

- 3251 • Oppdatere skala og tidsramme for langtidsplanen for Forsvaret, og øke de
- 3252 økonomiske rammene i enda større grad
- 3253 • Fokusere den økte satsingen på forsvarsstruktur i Sør-Norge

3254 **Begrunnelse for forslag**

3255 Langtidsplanen for Forsvaret legger opp til en vesentlig styrking av Forsvaret.
 3256 Norge står i den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden andre
 3257 verdenskrig. Statsministeren sa i sin nyttårstale at også vi i Norge må være forberedt
 3258 på krig.

3259 I en tid der viktigheten av et sterkt nasjonalt forsvar blir stadig mer gjeldende og
 3260 grunnfundamentet i vår nasjonale sikkerhetsstrategi er satt under press, er det
 3261 essensielt at vi har en forsvarsplanlegging og en struktur som på en robust måte kan
 3262 imøtekomme de nye kravene som stilles til Forsvaret.

3263 Det sikkerhetspolitiske bildet endres raskt i en tid med den største krigen i Europa
 3264 siden andre verdenskrig. Den tyske forsvarsministeren har advart om at Russland
 3265 kan ha militær styrke til å kunne angripe et NATO-land innen 2029 . Den sittende
 3266 administrasjonen i USA kommer med utspill som undergraver troverdigheten som
 3267 garantist for europeisk sikkerhet. Gjeldende langtidsplan er tilpasset en annen
 3268 virkelighet enn den som er gjeldende nå, og må oppdateres både i tidsramme for
 3269 innfrielse og i skala.

3270 Det er dessuten slik at for å ha mulighet til å innfri de bemanningskrav som viser seg
 3271 i fremtiden, vil det være viktig å legge nye avdelinger til steder der det er et større
 3272 rekrutteringsgrunnlag. Forsvarets tilstedeværelse i nord skal selvfølgelig vedvare,
 3273 men det er krevende å øke volumet på stadig tjenestegjørende i regionen som ikke
 3274 er vernepliktige. I tillegg blir utfordringene i forsvaret av vitale objekter og

3275 befolkningssentre i sør en del større enn det har blitt lagt opp til tidligere.
3276

3277

3278 Forslagsstiller: Stavanger AP

3279 94. Rustningsproduksjon og lager

3280 Forslagsnr: #33

3281 **Forslag**

- 3282 • Norge inngår langsiktige forpliktende avtaler med europeisk og norsk
- 3283 forsvarsindustri med tanke på å øke produksjonskapasiteten betraktelig.
- 3284 • Norge stimulerer spesielt til norsk forsvarsindustri, også utenfor geografiske
- 3285 områder som tradisjonelt har hatt slik industri.
- 3286 • Norge etablerer tilstrekkelige beredskapslager av våpen, ammunisjon, og
- 3287 annet samfunnskritisk materiell til å kunne motstå en væpnet konflikt i minst
- 3288 tre måneder uten etterforsyning.
- 3289 • Norge skal ha en målsetning om at Forvaret skal ha minst 50% av sitt
- 3290 materiell fra Europeiske produsenter.

3291 **Begrunnelse for forslag**

3292 "Allied defence spending and production must rise rapidly, our armed forces must
3293 have what they need to keep us safe" Mark Rutte, generalsekretær NATO

3294 Etter nær fire år med fullskala krig i Ukraina er det ennå et behov for å skalere opp
3295 produksjon av våpen i Europa. Rustningsselskaper trenger forutsigbare ordre for å
3296 kunne skalere opp sin produksjon. Norge må ta en ledende rolle ved å garantere for
3297 ordreinngang fordi Norge er i en unik økonomisk situasjon i Europa.

3298 Norge har kompetansemiljøer på en rekke våpensystemer og har mulighet til å
3299 utnytte sin industri til å ytterligere skalere opp. Et økt behov for våpen er også en
3300 mulighet for utvikling av ny næring i Norge og Rogaland. Rogaland har særskilt
3301 kompetanse på maritime droner.

3302 Garanti for ordre kan også brukes til å bygge ammunisjonslagre.

3303 I en eventuell væpnet konflikt ser en fra Ukraina at behovet for ammunisjon er
3304 nærmest umettelig. Der avdelinger går tomme for ammunisjon blir en tvunget til
3305 retrett.

3306 Norge må bygge tilstrekkelig lagerkapasitet til å kunne motstå en fiende i en rimelig
3307 mengde tid og legge til rette for at resten av våre allierte i Europa kan gjøre det
3308 samme.

3309 Lagring av våpen og ammunisjon må også gå sammen med lagring av annet
3310 samfunnskritisk materiell som mat, medisiner og reservedeler til kritisk infrastruktur
3311 med lang ledetid.

3312

3313 Forslagsstiller: Stavanger AP

3314 95. Etablere droneforsvar

3315 Forslagsnr: #34

3316 **Forslag**

- 3317 • Regjeringen skal starte etableringen av et dronedeforsvar for sivil infrastruktur i
- 3318 hele landet.
- 3319 • Det etablere et nasjonalt system for oppdagelse og varsling av droneangrep
- 3320 som også kan integreres med allierte nasjoner.
- 3321

3322 **Begrunnelse for forslag**

3323 Droner har i løpet av de fire årene med krig i Ukraina gått fra å være systemer under

3324 utprøving til å være en vesentlig del av krigføringen.

3325 Droner har tillatt Ukraina, et land uten marine, å drive den russiske flåten ut av

3326 Svartehavet. Hver dag sendes hundrevis av droner fra Russland mot Ukraina og fra

3327 Ukraina inn i Russland. På frontlinjene ligger det et lag av fibertråder som brukes til å

3328 kontrollere droner overalt.

3329 Krigen treffer hele samfunnet og den trusselen kommer mest i form av droner. Vi ser

3330 at droner brukes målrettet mot sivile mål, som kraft, petroleumsindustri og

3331 samferdsel. Det er ingen grunn til å anta at Norge ikke skulle kunne bli utsatt for det

3332 samme. Norge har i tillegg en svært lang kyst som gjør oss spesielt sårbare for

3333 angrep fra havet. Eksemplene fra Krym viser hvor utsatt en kystlinje er for moderne

3334 droner.

3335 For begge de krigførende parter er det utviklet særskilte systemer for oppdagelse og

3336 bekjempning av droner. Norge har så smått startet å se på det samme, men om en

3337 leser regjeringens dronestrategi er fokuset på droner i en taktisk kapasitet og til

3338 militært bruk. Det som mangler er et sammenfattet dronedeforsvar for sivilsamfunnet.

3339

3340 **Forslagsstiller: Stavanger AP**

3341 96. Jernbanereform og beredskap

3342 Forslagsnr: #35

3343 **Forslag**

- 3344 • Gjennomføre en jernbanereform som søker å redusere antallet organisasjoner
- 3345 innenfor jernbanesektoren, øke den statlige kontrollen, og føre fokus tilbake
- 3346 på å levere transport for innbyggere.
- 3347 • Øke tilgangen på jernbanemateriell slik at en også har en meningsfull reserve.
- 3348 Både for å kunne opprettholde tilbud gjennom ordinært vedlikehold og
- 3349 oppgradering, men også for å kunne erstatte saboterte eller angrepet
- 3350 materiell.

3351

3352 **Begrunnelse for forslag**

3353 Jernbanen ble under forrige regjering splittet opp og privatisert. Formålet var

3354 konkurranse og effektivitet, men resultatet har blitt et stort antall organisasjoner som

3355 har motstridende interesser og som i stor grad skylder på hverandre når det kommer

3356 til å forklare forsinkelser, innstilte tog, manglende vedlikehold og utsatte

3357 investeringer.

3358 En ser også at på tross av store investeringer i jernbanen så er det ikke en samlende
3359 kraft som klarer å prioritere og å trekke i samme retning.

3360 Et lokalt eksempel er at Jærbanen kjører med halvparten av togsettene som trengs
3361 på grunn av langvarige oppgraderinger og mangel på materiell totalt sett.

3362 Påtvungen markedstenking har ført til en jernbane som er under minimum av det
3363 som er behovet selv under normale tilstander. I en beredskapssituasjon må en
3364 forvente at jernbanenettet blir utsatt for alt fra sabotasje til direkte anslag. Dersom en
3365 ikke har en overkapasitet og reserve er tiden det tar å skaffe til veie erstatning farlig
3366 lang.

3367 Vi trenger mindre fragmentert jernbaneorganisering med reservemateriell for å kunne
3368 ivareta beredskap.

3369

3370

3371

3372 [Forslagsstiller: Stavanger AP](#)

3373 97. Kartlegging og overvåking av kommunister

3374 Forslagsnr: #37

3375 **Forslag**

3376 Kartlegging og overvåking av kommunister og kommunist sympatisører under den
3377 kalde krigen. Stavanger Arbeiderparti beklager i dag kartleggingen av kommunister
3378 og kommunist sympatisører som skjedde i Stavanger, i regi av Arbeiderpartiet, på
3379 1940- og 50-tallet. Vi beklager også til dem som har opplevd negative konsekvenser,
3380 både enkeltpersoner og etterkommere. Stavanger Arbeiderparti ber årsmøtet til
3381 Rogaland Arbeiderparti om å behandle saken og fatte et tilsvarende vedtak.

3382

3383 **Begrunnelse for forslag**

3384 Under den kalde krigen, særlig på 1940- og 1950-tallet, utførte Arbeiderpartiet
3385 kartlegging av medlemmer av Norges Kommunistiske Parti (NKP) og
3386 kommunist sympatisører.

3387 Dette skjedde også lokalt i Stavanger og Rogaland, på oppdrag fra
3388 overvåkingsmyndighetene og på bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen i
3389 etterkrigstiden.

3390 Det var Fylkessekretæren på den tiden som utførte kartleggingen.

3391 Som Lundkommisjonen dokumenterte i 1996, førte denne praksisen til betydelig
3392 skjult overvåking. I Rogaland og Stavanger ble navn på over hundre kommunister og
3393 sympatisører oversendt til partiledelsen sentralt og videre brukt som grunnlag for
3394 mapper hos overvåkingspolitiet.

3395 For mange fikk dette alvorlige konsekvenser: svartelisting, utestenging fra
3396 arbeidslivet, sosial mistenkeliggjøring og diskriminering. Familier som allerede hadde
3397 lidd store tap under krigen, opplevde overvåkingen som en alvorlig tilleggsbelastning.

3398 Lundkommisjonen påpekte at kartleggingen og overvåkingen representerte brudd på
3399 grunnleggende rettigheter som ytrings- og organisasjonsfrihet. Dette var et overgrep
3400 mot enkeltpersoner og familier som hadde deltatt i lovlig politisk virksomhet, og i

3401 mange tilfeller også gjort en betydelig innsats i motstandsarbeidet under 2.
3402 verdenskrig.

3403 I 2026 er det 30 år siden Lundkommisjonens rapport ble lagt fram. Det gir oss en
3404 viktig anledning til å ta et nødvendig standpunkt og tydeliggjøre hvilke verdier
3405 Stavanger Arbeiderparti står for: rettsstat, demokrati og respekt for grunnleggende
3406 rettigheter.
3407

3408 Forslagsstiller: Sauda AP

3409 98. Noregs europapolitiske handlingsrom

3410 Forslagsnr: #41

3411 Forslag

3412 Årsmøtet ber partiledelsen ta initiativ til eit breitt kunnskapsløft om Noregs
3413 europapolitiske handlingsrom. Arbeidet skal gi ei oppdatert framstilling av korleis
3414 dagens avtaleverk påverkar demokrati og medverknad, tryggleik og beredskap,
3415 arbeidsliv, klima og næringsliv, og kva praktiske konsekvensar ulike utviklingsbaner
3416 kan få for Noreg.
3417

3418 Begrunnelse for forslag

3419 Verda rundt oss er blitt meir utrygg og meir uforutsigbar enn på lenge. Krigen i
3420 Ukraina har endra tryggleikspolitikken i Europa grunnleggande. Situasjonen i
3421 Midtausten er prega av krig og store spenningar, og uroa i og rundt Iran bidreg til ein
3422 meir ustabil region.
3423 Samtidig ser vi at USA kan få ei meir uforutsigbar rolle i åra framover, med ei leiing
3424 som i større grad kan prioritere "USA først" og skape uro i relasjonen mellom Europa
3425 og USA.

3426 I ein slik situasjon er det ansvarleg å sikre at Noreg har eit oppdatert og samla
3427 kunnskapsgrunnlag for dei store vegvala vi står overfor.

3428 Det gjeld ikkje minst forholdet vårt til EU. Sist Noreg stemde over EU-medlemskap
3429 var i 1994, og før det i 1972. Sidan den gong har både EU, Europa og Noreg endra
3430 seg betydeleg.

3431 Globalisering, teknologi, klimaendringar, energimarknader og tryggleikspolitikk gir eit
3432 heilt anna bakteppe enn det veljarane tok stilling til den gongen.

3433 For oss i industrikommunar som Sauda er dette også eit spørsmål om arbeidsplassar
3434 og marknadstilgang. Når handelspolitikk og beskyttelsestiltak i Europa strammar seg
3435 til, kan det raskt få konsekvensar for norsk ferrolegeringsindustri og
3436 hjørnesteinsbedrifter som Eramet.

3437 Noreg er tett knytt til EU gjennom EØS-avtalen og ei rekke andre ordningar. Samtidig
3438 er vi ikkje medlem, og vi har difor avgrensa moglegheit til å påverke avgjerdene som
3439 formar reglane og rammene vi likevel må forholde oss til. I ei tid der tryggleik,
3440 beredskap, industri, energipolitikk, klima, handelslinjer og demokratisk
3441 motstandskraft i Europa blir stadig viktigare, er det viktig å få belyst kva ulike val vil
3442 bety for Noreg.

3443 Dette er eit vedtak om å skaffe oss eit betre, meir oppdatert og meir sakleg grunnlag
 3444 for å kunne ta stilling, og for å sikre at den vidare debatten i partiet blir
 3445 kunnskapsbasert og etterprøvbar.

3446 Ei slik utredning bør derfor belyse konsekvensane av:

- 3447 • å halde fram med dagens tilknytning gjennom EØS,
- 3448 • realistiske alternativ til EØS,
- 3449 • konsekvensane av fortsatt ikkje-medlemskap,
- 3450 • og konsekvensane av eit eventuelt EU-medlemskap.

3451

3452 Forslagsstiller: Egersund AP

3453 99. Prioritering av Jærbanen og Sørlandsbane

3454 Forslagsnr: #47

3455 Forslag

- 3456 1 Eigersund Arbeiderparti mener at følgende prioriteringer bør løftes inn i
 3457 Arbeiderpartiets arbeid med Nasjonal transportplan:
- 3458 2. Forpliktende og langsiktige investeringer i vedlikehold og fornyelse. NTP må
 3459 sikre tilstrekkelige midler til å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på Jærbanen og
 3460 Sørlandsbanen, slik at driftssikkerhet og punktlighet forbedres varig.
- 3461 3. Økt kapasitet på Jærbanen, også sørover mot Eigersund. Kapasitetsøkende
 3462 tiltak, inkludert dobbeltspor og andre infrastrukturløsninger, må prioriteres
 3463 høyere i NTP for å redusere sårbarhet, legge til rette for flere avganger og
 3464 styrke regionforstørringen.
- 3465 4. Styrket robusthet og forutsigbarhet for de reisende. NTP må stille tydeligere
 3466 krav til gjennomføring av planlagt vedlikehold og utbygging, slik at
 3467 belastningen for passasjerene reduseres og alternative løsninger holder reell
 3468 kvalitet.
- 3469 5. Helhetlig styring av jernbanesektoren. NTP bør legge til grunn en organisering
 3470 og ansvarsdeling som gir klarere politisk styring, bedre samordning og større
 3471 ansvarlighet for leveranser til de reisende.
- 3472 • Jernbanen som bærende del av klima- og distriktpolitikken. Investeringer i
 3473 jernbane på Sør-Vestlandet må sees som et virkemiddel for å nå nasjonale
 3474 klimamål, styrke arbeidsmarkedsregioner og sikre likeverdige transporttilbud i
 3475 hele landet.

3476 Begrunnelse for forslag

3477 Prioritering av Jærbanen og Sørlandsbanen i NTP Jærbanen og Sørlandsbanen er
 3478 viktig, både for person og godstransport og for sammenkoblingen mellom regionene
 3479 og resten av landet.

3480 Jærbanen har lenge vært blant de mest trafikkerte enkeltsporstrekningene i landet.
 3481 Uten økt kapasitet, særlig sørover mot Eigersund, vil både punktlighet og tilbud forbli
 3482 sårbart.

3483 For Eigersund og Dalane er jernbanen avgjørende for tilgang til arbeid, utdanning og
 3484 tjenester, og for utviklingen av et klimavennlig og robust transportsystem.

3485 Samtidig har togtilbudet over tid vært preget av lav punktlighet, hyppige innstillinger
3486 og manglende forutsigbarhet. Dette skyldes særlig:

- 3487 • betydelig etterslep på vedlikehold,
- 3488 • begrenset kapasitet på infrastrukturen, spesielt på Jærbanen
- 3489 • manglende robusthet i systemet ved planlagt arbeid og uforutsette hendelser.

3490 Konsekvensen er svekket tillit til jernbanen som transportmiddel. Når toget ikke er til
3491 å stole på, velger folk bilen.

3492 Det utfordrer nasjonale mål om klima, trafikksikkerhet, distriktsutvikling og sosial
3493 utjevning. Nasjonal transportplan er statens viktigste verktøy for å sikre langsiktighet,
3494 helhet og forutsigbarhet i samferdselspolitikken.

3495 For sør-Rogaland er det avgjørende at jernbanen prioriteres tydeligere i kommende
3496 NTP.

3497

3498 Forslagsstiller: Egersund AP

3499 100. Distriktpolitikk for framtida

3500 Forslagsnr: #48

3501 **Forslag**

3502 Arbeiderpartiet skal være et parti med en tydelig distriktsprofil. Et bærekraftig og
3503 rettferdig samfunn bygges i hele landet – der folk bor, arbeider og skaper verdier.

3504 Partiet skal legge til grunn prinsippet om å desentralisere det vi kan, og sentralisere
3505 det vi må. Offentlige tjenester, statlige arbeidsplasser og beslutningsmyndighet skal i
3506 størst mulig grad være geografisk spredt, for å sikre likeverdige tjenester, levende
3507 lokalsamfunn og effektiv bruk av samfunnets samlede kompetanse.

3508 Med utgangspunkt i demografiske endringer, behovet for å beholde og tiltrekke
3509 kompetanse, samt styrke næringsutvikling og verdiskaping i hele landet, skal
3510 Arbeiderpartiet føre en aktiv og forpliktende distriktpolitikk som:

- 3511 • motvirker unødvendig sentralisering
- 3512 • sikrer lokal og regional utviklingskraft
- 3513 • legger til rette for arbeid, innovasjon og bosetting i hele Norge

3514 En bærekraftig distriktpolitikk forutsetter en kommuneøkonomi som gir
3515 handlingsrom til å levere gode tjenester, investere i lokal utvikling og møte
3516 demografiske endringer.

3517 Norge er både byer, befolkningsrike regioner, bygder og småbyer – det er stor
3518 variasjon i handlingsrom. Når makt og muligheter fordeles klokt, vokser fellesskapet
3519 sterkere.

3520 Arbeiderpartiet skal stå for en politikk som holder hele landet i arbeid og i live.

3521

3522 **Begrunnelse for forslag**

3523

3524 Forslagsstiller: Egersund AP

101. Styrking av distriktene

Forslagsnr: #52

Forslag

Det skal føres en helhetlig og målrettet distriktspolitikk som styrker attraktivitet, sikrer bosetting og legger til rette for bærekraftig befolkningsvekst i distriktene. Et avgjørende virkemiddel for å oppnå dette målet er å videreføre og styrke satsingen på desentralisert utdanning i Dalane og Ryfylke.

Begrunnelse for forslag

Eigersund Arbeiderparti mener det er viktig å prioritere en helhetlig satsing på styrking av distriktene, med mål om å sikre bosetting, befolkningsvekst og bærekraftig samfunnsutvikling. Desentralisert utdanning skal videreutvikles som et sentralt virkemiddel for å gi flere tilgang til relevant kompetanse der de bor. Dette bidrar til å beholde unge mennesker i distriktene, styrke lokal kompetanse og legge grunnlag for stabile arbeidsmiljøer.

Det etableres og styrkes lokale innovasjonsmidler for å stimulere til næringsutvikling, entreprenørskap og omstilling basert på lokale fortrinn. Slike midler skal bidra til å skape nye kompetansearbeidsplasser og videreutvikle eksisterende næringsliv.

Kultur skal anerkjennes som en bærebjelke i distriktsutviklingen. Et levende kulturliv styrker lokal identitet, fellesskap og distriktenes egenart, og gjør lokalsamfunn mer attraktive for både innbyggere og tilflyttere.

Satsing på kompetansearbeidsplasser er avgjørende for langsiktig befolkningsvekst. Kommunestyret vil arbeide for å tiltrekke og beholde kunnskapsbaserte arbeidsplasser gjennom samarbeid med utdanningsinstitusjoner, offentlig sektor og privat næringsliv.

Distriktenes egenart skal tas vare på og brukes aktivt som en ressurs i utviklingsarbeidet. Lokal historie, natur, kultur og næringsstruktur gir grunnlag for særpregede og robuste lokalsamfunn.

Forslagsstiller: Eigersund AP

102. Satsing på «Hent meg»-buss

Forslagsnr: #54

Forslag

Eigersund Arbeiderparti ber derfor regjeringen sikre tilstrekkelig finansiering, god geografisk dekning og videre utvikling av «Hent meg»-buss som et langsiktig og bærekraftig tilbud.

Begrunnelse for forslag

Eigersund Arbeiderparti mener det er viktig å styrke og videreutvikle ordningen med «Hent meg»-buss som et målrettet virkemiddel innen distriktspolitikk, velferd og klima.

3566 En styrket «Hent meg»-buss bidrar til at flere kan bo lenger hjemme, særlig eldre og
 3567 personer med redusert mobilitet, ved å sikre tilgjengelig transport til daglige
 3568 gjøremål, helsetjenester og sosiale møteplasser. Dette reduserer behovet for tidlig
 3569 institusjonsplass og øker den enkeltes selvstendighet og verdighet.

3570 Ordningen motvirker ensomhet ved å gjøre deltakelse i samfunns- og kulturliv mulig
 3571 også for dem som ikke kan benytte ordinær kollektivtransport eller privatbil. Samtidig
 3572 reduseres opplevelsen av å være til bry for familie og pårørende.

3573 «Hent meg»-buss er et miljø- og klimatiltak som kan erstatte mange enkeltreiser med
 3574 privatbil, avlaste et allerede belastet trafikknnett og bidra til lavere utslipp. Dette gir
 3575 gevinster både lokalt og regionalt.

3576 For den enkelte innbygger kan ordningen styrke privatøkonomien ved å redusere
 3577 behovet for bilhold, drosjebruk og avhengighet av kostbare transportløsninger.

3578

3579

3580

3581

3582 Forslagsstiller: Suldal AP

3583 103. Hurtigbåten i Ryfylke

3584 Forslagsnr: #65

3585 Forslag

- 3586 • Sikre øremerkede midler til Hurtigbåten som samfunnskritisk infrastruktur i
- 3587 Rogaland.
- 3588 • Garantere langsiktig drift slik at tilbudet vedvarer utover ett eller to år av
- 3589 gangen, for å gi innbyggerne trygghet for fremtiden.
- 3590 • Opprettholde dagens tilbud som minimumsstandard, og samtidig utforske
- 3591 bærekraftige teknologier.
- 3592 • Prioritere Hurtigbåten som et virkemiddel for å opprettholde desentraliserte
- 3593 skoletilbud, som ToppVolley i Suldal og videregående skole i Sauda.

3594 Begrunnelse for forslag

3595 Hurtigbåten som går fra Stavanger og innom øyer og tettsteder i Ryfylke er mer enn
 3596 et transporttilbud – den er livsnerven vår. Hvorfor er Hurtigbåten kritisk?

3597 - Den gir oss tilgang til jobb, fritid og helsetjenester.

3598 - Vi sender ungene trygt alene med båten når de skal til byen for ortopedisk
 3599 tannbehandling eller andre spesialisttjenester.

3600 - Den frakter medisiner og prøver til sykehuset i Stavanger.

3601 - Den gjør det mulig for folk å bo og jobbe i kommuner som Suldal og Sauda,
 3602 samtidig som de har kontakt med fylkesenteret.

3603 -Den er viktig for at vi skal kunne opprettholde skole tilbudet i den videregående
 3604 skolen i Sauda, topp volley linjen i Suldal og alle elevene som går på skole i
 3605 Stavanger og området rundt.

3606 Dette tilbudet binder distriktene sammen med Stavanger og sikrer at vi kan leve gode
 3607 liv i hele Rogaland. Hva krever vi? - Øremerkede midler til Hurtigbåten – dette er
 3608 samfunnskritisk infrastruktur. - Dagens tilbud må være minimumsstandarden, og vi
 3609 må utvikle det videre. Vi må få sikkerhet om at båt tilbudet vedvarer i mer enn et år
 3610 eller to av gangen - Vi må se på nye teknologier, som hydrogenbåter, når dette blir
 3611 mulig – for å gjøre tilbudet enda mer bærekraftig. Suldal Arbeiderparti mener at
 3612 Arbeiderpartiet skal stå opp for distriktene. Hurtigbåten er ikke luksus – den er
 3613 livsnødvendig. Vi må sikre og styrke dette tilbudet for fremtiden.

3614 Hurtigbåten i Ryfylke – En livsnødvendig nerve

3615

3616

3617

3618 Forslagsstiller: Sandnes AP

3619 104. Etablere dronedeforsvar

3620 Forslagsnr: #69

3621 Forslag

3622 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 3623 • at regjeringen skal starte etableringen av et dronedeforsvar for sivil infrastruktur i
- 3624 hele landet.
- 3625 • at det etablere et nasjonalt system for oppdagelse og varsling av droneangrep
- 3626 som også kan integreres med allierte nasjoner.

3627 Begrunnelse for forslag

3628 Droner har i løpet av de fire årene med krig i Ukraina gått fra å være systemer under
 3629 utprøving til å være en vesentlig del av krigføringen.

3630 Droner har tillatt Ukraina, et land uten marine, å drive den russiske flåten ut av
 3631 Svartehavet. Hver dag sendes hundrevis av droner fra Russland mot Ukraina og fra
 3632 Ukraina inn i Russland. På frontlinjene ligger det et lag av fibertråder som brukes til å
 3633 kontrollere droner overalt. Krigen treffer hele samfunnet og den trusselen kommer
 3634 mest i form av droner. Vi ser at droner brukes målrettet mot sivile mål, som kraft,
 3635 petroleumsindustri og samferdsel. Det er ingen grunn til å anta at Norge ikke skulle
 3636 kunne bli utsatt for det samme. Norge har i tillegg en svært lang kyst som gjør oss
 3637 spesielt sårbare for angrep fra havet. Eksemplene fra Krym viser hvor utsatt en
 3638 kystlinje er for moderne droner. For begge de krigførende parter er det utviklet
 3639 særskilte systemer for oppdagelse og bekjempning av droner. Norge har så smått
 3640 startet å se på det samme, men om en leser regjeringens dronestrategi er fokuset på
 3641 droner i en taktisk kapasitet og til militært bruk. Det som mangler er et sammenfattet
 3642 dronedeforsvar for sivilsamfunnet.

3643

3644 **Forslagsstiller: Sandnes AP**

3645 105. Forsterking av Forsvaret i Sør-Norge

3646 Forslagsnr: #71

3647 **Forslag**

- 3648 • Oppdatere skala og tidsramme for langtidsplanen for Forsvaret, og øke de
- 3649 økonomiske rammene i enda større grad
- 3650 • Fokuserer den økte satsingen på forsvarsstruktur i Sør-Norge

3651 **Begrunnelse for forslag**

3652 Langtidsplanen for Forsvaret legger opp til en vesentlig styrking av Forsvaret. Norge
 3653 står i den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden andre verdenskrig.
 3654 Statsministeren sa i sin nyttårstale at også vi i Norge må være forberedt på krig.
 3655 I en tid der viktigheten av et sterkt nasjonalt forsvar blir stadig mer gjeldende og
 3656 grunnfundamentet i vår nasjonale sikkerhetsstrategi er satt under press, er det
 3657 essensielt at vi har en forsvarsplanlegging og en struktur som på en robust måte kan
 3658 imøtekomme de nye kravene som stilles til Forsvaret.

3659 Det sikkerhetspolitiske bildet endres raskt i en tid med den største krigen i Europa
 3660 siden andre verdenskrig. Den tyske forsvarsministeren har advart om at Russland
 3661 kan ha militær styrke til å kunne angripe et NATO-land innen 2029¹. Den sittende
 3662 administrasjonen i USA kommer med utspill som undergraver troverdigheten som
 3663 garantist for europeisk sikkerhet.

3664 Gjeldende langtidsplan er tilpasset en annen virkelighet enn den som er gjeldende
 3665 nå, og må oppdateres både i tidsramme for innfrielse og i skala. Det er dessuten slik
 3666 at for å ha mulighet til å innfri de bemanningskrav som viser seg i fremtiden, vil det
 3667 være viktig å legge nye avdelinger til steder der det er et større
 3668 rekrutteringsgrunnlag.

3669 Forsvarets tilstedeværelse i nord skal selvfølgelig vedvare, men det er krevende å
 3670 øke volumet på stadig tjenestegjørende i regionen som ikke er vernepliktige. I tillegg
 3671 blir utfordringene i forsvaret av vitale objekter og befolkningssentre i sør en del større
 3672 enn det har blitt lagt opp til tidligere.

3673

3674 **Forslagsstiller: Sandnes AP**

3675 106. Jernbanereform og beredskap

3676 Forslagsnr: #72

3677 **Forslag**

- 3678 • Gjennomføre en jernbanereform som søker å redusere antallet organisasjoner
- 3679 innenfor jernbanesektoren, øke den statlige kontrollen, og føre fokus tilbake
- 3680 på å levere transport for innbyggere.
- 3681 • Øke tilgangen på jernbanemateriell slik at en også har en meningsfull reserve.
- 3682 Både for å kunne opprettholde tilbud gjennom ordinært vedlikehold og
- 3683 oppgradering, men også for å kunne erstatte saboterte eller angrepet
- 3684 materiell.

Begrunnelse for forslag

Jernbanen ble under forrige regjering splittet opp og privatisert. Formålet var konkurranse og effektivitet men resultatet har blitt et stort antall organisasjoner som har motstridende interesser og som i stor grad skylder på hverandre når det kommer til å forklare forsinkelser, innstilte tog, manglende vedlikehold og utsatte investeringer. En ser også at på tross av store investeringer i jernbanen så er det ikke en samlande kraft som klarer å prioritere og å trekke i samme retning. Et lokalt eksempel er at Jærbanen kjører med halvparten av togsettene som trengs på grunn av langvarige oppgraderinger og mangel på materiell totalt sett. Påtvungen markedstenking har ført til en jernbane som er under minimum av det som er behovet selv under normale tilstander. I en beredskapssituasjon må en forvente at jernbanenettet blir utsatt for alt fra sabotasje til direkte anslag. Dersom en ikke har en overkapasitet og reserve er tiden det tar å skaffe til veie erstatning farlig lang. Vi trenger mindre fragmentert jernbaneorganisering med reservemateriell for å kunne ivareta beredskap.

Forslagsstiller: Sandnes AP

107. Rustningsproduksjon og lager

Forslagsnr: #73

Forslag

- Norge inngår langsiktige forpliktende avtaler med europeisk og norsk forsvarsindustri med tanke på å øke produksjonskapasiteten betraktelig.
- Norge stimulerer spesielt til norsk forsvarsindustri, også utenfor geografiske områder som tradisjonelt har hatt slik industri.
- Norge etablerer tilstrekkelige beredskapslager av våpen, ammunisjon, og annet samfunnskritisk materiell til å kunne motstå en væpnet konflikt i minst tre måneder uten etterforsyning.
- Norge skal ha en målsetning om at Forvaret skal ha minst 50% av sitt materiell fra Europeiske produsenter.

Begrunnelse for forslag

"Allied defence spending and production must rise rapidly, our armed forces must have what they need to keep us safe" Mark Rutte, generalsekretær NATO Etter nær fire år med fullskala krig i Ukraina er det ennå et behov for å skalere opp produksjon av våpen i Europa.

Rustningsselskaper trenger forutsigbare ordre for å kunne skalere opp sin produksjon.

Norge må ta en ledende rolle ved å garantere for ordreinngang fordi Norge er i en unik økonomisk situasjon i Europa.

Norge har kompetansemiljøer på en rekke våpensystemer og har mulighet til å utnytte sin industri til å ytterligere skalere opp.

Et økt behov for våpen er også en mulighet for utvikling av ny næring i Norge og Rogaland. Rogaland har særskilt kompetanse på maritime droner. Garanti for ordre kan også brukes til å bygge ammunisjonslagre.

3729 I en eventuell væpnet konflikt ser en fra Ukraina at behovet for ammunisjon er
 3730 nærmest umettelig. Der avdelinger går tomme for ammunisjon blir en tvunget til
 3731 retrett. Norge må bygge tilstrekkelig lagerkapasitet til å kunne motstå en fiende i en
 3732 rimelig mengde tid og legge til rette for at resten av våre allierte i Europa kan gjøre
 3733 det samme. Lagring av våpen og ammunisjon må også gå sammen med lagring av
 3734 annet samfunnskritisk materiell som mat, medisiner og reservedeler til kritisk
 3735 infrastruktur med lang ledetid.

3736
 3737

3738 Forslagsstiller AUF i Rogaland

3739 108. En ny EU-politikk
 3740 Forslagsnr: #91

3741 Forslag

3742 Jobbe for en ny folkeavstemning på et opplyst grunnlag Jobbe for at Norge blir medlem i den
 3743 Europeiske Union (EU)

3744

3745 Begrunnelse for forslag

3746 Verden er i stadig endring, men ikke siden Sovjetunionens fall har vi sett like store endringer
 3747 som i dag. På under fem år har vi gått fra en regelbasert verdensorden, med åpen handel,
 3748 åpne armer for mennesker på flukt, og mer villighet til internasjonalt samarbeid. USA vender
 3749 seg bort fra Europa, Kina søker stadig mer innflytelse på den internasjonale arenaen og
 3750 Russland driver med krigføring på det europeiske kontinent.

3751 Både økonomisk og diplomatisk må Norge finne allierte som deler våre syn på rettigheter,
 3752 demokrati og verdenssamfunnet. Da gjenstår det kun ett alternativ, nemlig den Europeiske
 3753 Unionen (EU).

3754 En rekke studier viser at over 35% av norsk økonomi ble skapt av EØS-avtalen, og at den
 3755 norske økonomien kunne vært inntil 6% større dersom Norge var et fullverdig EU-medlem.
 3756 Over 50% av eksporten vår utenom petroleum og 70% av eksporten vår totalt går til EU-
 3757 land. Blant annet ser vi at tollbarrierene mellom Norge og EU i nyere tid har truet
 3758 ferrolegeringsindustrien vår, og i lang tid ødelagt den norske fiskeindustrien gjennom ulike
 3759 tollsatser på sjømatprodukter.

3760 Vi trenger også EU-medlemskap for å sikre grønn næringspolitikk tilpasset Norge. Vi ser at
 3761 mange EU-forordninger ikke alltid er tilpasset det norske markedet, men at vi ikke har
 3762 muligheten til å påvirke dem før de har blitt vedtatt.

3763 Vi må også ha muligheten til å delta i EUs felles utenriks- og sikkerhetspolitikk. I en stadig
 3764 mer utrygg verden vil felles forsvar, sikkerhet og diplomati være mer viktig enn noensinne
 3765 før, spesielt hvis Europa står igjen som den eneste demokratiske verdensaktøren.

3766 Venstresidens mål har alltid vært internasjonalt samarbeid for å sikre hele verden bedre
 3767 levevilkår. I 2026 er løsningen på dette et EU-medlemskap som sikrer bedre økonomiske,
 3768 sikkerhetsmessige og diplomatiske løsninger. Sammen med alle våre nordiske naboer må vi
 3769 gå sammen i det mest omfattende og fredsbevarende samarbeidet verden noen gang har
 3770 sett. 30 år har det gått siden folket sa sitt og det er på tide at spørsmålet igjen drøftes blant

3771 befolkningen for å sikre demokratisk legitimitet i EU-standpunktet.

3772

3773

3774

3775 **Forslagsstiller: AUF i Rogaland**

3776 109. Én-til-én oppfølging må prioriteres

3777 Forslagsnr: #92

3778 **Forslag**

3779 Ha en større nasjonal satsing på én-til-én oppfølging

3780

3781 **Begrunnelse for forslag**

3782 I statsbudsjettet for 2026 ble det vedtatt 90 millioner kroner til én-til-én oppfølging av ungdomskriminelle og ungdom i faresonen for å havne i ungdomskriminalitet.

3783 Disse midlene er fordelt på 10 kommuner. Rogaland Arbeiderparti er glad for denne prioriteringen i statsbudsjettet, og at Regjeringen prioriterer aktiv kriminalitetsforebygging.

3786 Samtidig mener Rogaland Arbeiderparti at midlene satt av i statsbudsjettet ikke er tilstrekkelige til å gi tilbudet den effekten som er ønsket.

3789 Programmet én-til-én oppfølging, går ut på at en ungdom får en fast voksen som følger dem gjennom dagen. Til skolen om morgenen, til fritidsaktiviteter om dagen, og hjem igjen om kvelden. Med dette har ikke ungdommen mulighet til å begå kriminalitet, samtidig som ungdommen får hjelp til å komme seg videre i livet.

3793 I Norge trenger vi effektive tiltak mot ungdomskriminalitet, som hjelper ungdommen på rettspor Tiltaket "aktiv dreng", som én-til-én oppfølging er basert på, har vært effektivt og gikk gode resultater. Derfor er vi nødt til å gi tiltaket en reell sjanse til å lykkes i Norge også.

3797

3798 **Forslagsstiller AUF i Rogaland**

3799 110. Internasjonal regulering av kunstig intelligens

3800 Forslagsnr: #93

3801 **Forslag**

- 3802 • At Norge skal gå i bresjen for innføring av en internasjonal avtale som
- 3803 regulerer utvikling og bruk av KI, lik atomvåpenavtalen
- 3804 • At avtalen skal inkludere forbud mot autonome våpen som kan handle uten
- 3805 menneskelig kontroll At det blir etablert internasjonale kontrollorgan for å
- 3806 overvåke at regler blir fulgt
- 3807 • At alle stater skal forplikte seg til trygg og etisk bruk av KI Støtte opplæring og
- 3808 forskning på sikker og ansvarlig KI som et globalt fellesskap

3809 **Begrunnelse for forslag**

3810 Internasjonal regulering av kunstig intelligens

3811 Utviklingen av kunstig intelligens (KI) går ekstremt raskt, raskere enn samfunnet

3812 klarer å tilpasse seg. Kunstig intelligens har stort potensial, men uten klare regler kan

3813 teknologien bli brukt på måter som truer demokrati, personvern og trygghet.
 3814 Dette er ikke bare et nasjonalt spørsmål, men et globalt kappløp. På samme måte
 3815 som med atomvåpen, presser stormakter som USA og Kina hverandre til stadig mer
 3816 avansert teknologi. Teknologi vi ikke aner konsekvensene av. Når konkurransen blir
 3817 viktigere enn ansvar, øker risikoen for at KI blir farlig og kommer ut av kontroll.
 3818 Vi kan lære av historien. Gjennom FNs atomvåpenresolusjon har verden anerkjent at
 3819 enkelte teknologier er så farlige at de må reguleres gjennom internasjonalt
 3820 samarbeid. KI bør håndteres med like stor alvorlighetsgrad.

3821 Vi mener derfor at Norge må ta et internasjonalt ansvar og arbeide for en FN-basert
 3822 avtale som regulerer utvikling og bruk av KI, slik at teknologien forblir et hjelpemiddel
 3823 for mennesker.

3824

3825 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

3826 111. Statlig ansvar for Haugesund lufthavn

3827 Forslagsnr: #96

3828 Forslag

3829 Avinor igjen overtar driften av Haugesund lufthavn Flyplassen sikres som et
 3830 langsiktig og stabilt tilbud for folk og næringsliv på Haugalandet

3831 Akuttberedskapen ved Haugesund lufthavn sikres Statlig eierskap og drift av
 3832 flyplasser skal være et grunnleggende prinsipp i norsk luftfartspolitikk

3833

3834 Begrunnelse for forslag

3835 Haugesund lufthavn har i mange år slitt økonomisk. Dette har skapt stor usikkerhet
 3836 for både innbyggerne og næringslivet på Haugalandet.

3837 Regionen har over 100 000 innbyggere og er en viktig del av Rogaland, men risikerer
 3838 å bli nedprioritert dersom flyplassens framtid ikke sikres. I 2017 ble Haugesund
 3839 lufthavn satt ut på anbud av Avinor, blant annet fordi den ikke ble ansett som
 3840 lønnsom. For å unngå at Haugalandet mistet et helt avgjørende transporttilbud, måtte
 3841 lokale kommuner og private aktører ta over driften. Nå risikerer driftsselskapet å gå
 3842 konkurs, og flyplassens fremtid er usikker.

3843 Fra 1. januar 2026 ble også akuttberedskapen for ambulansefly på Haugesund
 3844 lufthavn lagt ned, fordi driftsselskapet ikke er pålagt å ha tjenesten.

3845 Dette er kritisk for helseberedskapen på Haugalandet, og viser tydelig hvorfor det er
 3846 Avinor som er best egnet til å drifte norske lufthavner. Haugesund lufthavn handler
 3847 ikke bare om lønnsomhet. Den er en forutsetning for arbeidsplasser, beredskap og
 3848 utvikling i regionen.

3849 Selv etter at Boknafjordtunnelen står ferdig, vil Haugalandet ha behov for et godt
 3850 flytilbud. Store veiprosjekter kan ikke erstatte luftfart i en region med lange avstander.
 3851 Rogaland Arbeiderparti mener at flyplasser er kritisk infrastruktur som skal eies og
 3852 drives av fellesskapet. Staten må ta ansvar for at hele landet har likeverdige
 3853 transporttilbud, også der det ikke gir størst økonomisk gevinst.

3854

3855 **Forslagsstiller: AUF i Rogaland**

3856 112. Offentlige tjenester i offentlig regi

3857 Forslagsnr: #102

3858 **Forslag**

- 3859 • Si nei til generell privatisering og konkurranseutsetting av kommunale
- 3860 tjenester
- 3861 • Sikre at renhold, drift, kantine og lignende tjenester ikke konkurranseutsettes,
- 3862 men fortsatt drives i offentlig regi
- 3863 • Styrke kommunens egen kapasitet og kompetanse fremfor å sette tjenester ut
- 3864 på anbud
- 3865 • Prioritere gode lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som en forutsetning for
- 3866 kvalitet i tjenestene

3867 **Begrunnelse for forslag**

3868 Velferdstjenestene våre er bygget av fellesskapet og skal styres av fellesskapet. Når
 3869 tjenester konkurranseutsettes og settes ut til private aktører, flyttes styringen bort fra
 3870 folkevalgte organer og over til kommersielle interesser. Det svekker den
 3871 demokratiske kontrollen og skaper utrygghet for både ansatte og brukere.
 3872 Kommunale tjenester er arbeidsintensive. I helse- og omsorgstjenestene går en stor
 3873 andel av kostnadene til lønn.

3874 Når private kommersielle selskaper skal hente ut fortjeneste, skjer det ofte gjennom
 3875 kutt i bemanning, lønns- og pensjonsvilkår eller redusert medbestemmelse for de
 3876 ansatte. Det svekker kvaliteten på tjenestene og gjør arbeidshverdagen mer
 3877 uforutsigbar.

3878 Rogaland Arbeiderparti mener at ressursene heller skal brukes på å styrke
 3879 bemanning, kompetanse og kvalitet i egne tjenester. Kommunen skal være en trygg
 3880 og seriøs arbeidsgiver, og grunnleggende tjenester skal ikke være gjenstand for
 3881 profitt. Å sikre tjenester i offentlig regi handler om kvalitet, likeverd og politisk ansvar.
 3882

3883 **Forslagsstiller: AUF i Rogaland**

3884 113. Stopp konkurranseutsettingen av luftambulansetjenesten

3885 Forslagsnr: #104

3886 **Forslag**

- 3887 • regjeringen stopper konkurranseutsettingen av luftambulansetjenesten
- 3888 • det sikres en samlet statlig modell for både ambulanshelikopter og -fly
- 3889 • luftambulansetjenesten får en forutsigbarhet som sikrer sterke fagmiljøer og trygge
- 3890 vilkår for de ansatte
- 3891 • ansatte, tillitsvalgte og fagmiljøene gis reell medvirkning i prosesser som berører drift
- 3892 og organisering

3893 **Begrunnelse for forslag**

3894 Stopp konkurranseutsettingen av luftambulansetjenesten

3895 Luftambulansetjenesten er en så kritisk del av den akuttmedisinske beredskapen i Norge, at
 3896 den ikke bør driftes av kommersielle aktører med profitt som formål.
 3897 For at tjenesten og pasientsikkerheten skal ivaretas på en god måte er stabil drift, høy
 3898 kompetanse og forutsigbare rammer avgjørende.
 3899 Det får man ikke med dagens modell.

3900 Arbeiderpartiet og regjeringen har allerede slått fast at luftambulansen skal over i offentlig
 3901 eller ideell drift, og at konkurranseutsettingen skal bort. Helikoptertjenesten er allerede
 3902 sikret gjennom direktetildeling, noe som har gitt større langsiktighet og forutsigbarhet.
 3903 Rogaland Arbeiderparti krever at regjeringen følger opp løftene om dette også for
 3904 ambulanseflyene. Erfaringene fra operatørbyttet i 2018–2019 viste at anbudsmodellen
 3905 skaper betydelig risiko ved skifte av operatør. Bemanningsutfordringer og redusert
 3906 tilgjengelighet førte til svekket beredskap, og myndighetene måtte iverksette
 3907 ekstraordinære tiltak for å opprettholde tilbudet. Dette viser at luftambulansetjenesten er
 3908 særlig sårbar for usikkerhet i overgangsperioder. Likevel har helseforetakene nå startet en ny
 3909 anbudsprosess for ambulanseflytjenesten. Dersom denne prosessen får fortsette, risikerer
 3910 man å binde tjenesten til en ny kontraktsperiode i mange år framover. Det vil kunne skape
 3911 ny usikkerhet om bemanning, arbeidsvilkår og kompetansemiljøer, og dermed økt risiko for
 3912 beredskapssvikt ved fremtidige operatørskifter.

3913 Rogaland Arbeiderparti mener også det er uheldig at utenlandske selskaper kan få ansvar for
 3914 en så sentral del av helse- og beredskapstjenesten vår. Det er derfor avgjørende at
 3915 regjeringen følger egne løfter, og kommer raskt på banen og gir tydelig politisk styring før
 3916 nye kontrakter inngås.
 3917

3918 Forslagsstiller: Gjesdal AP

3919 114. Jernbanereform og beredskap
 3920 Forslagsnr: #114

3921 Forslag

- 3922 • Gjennomføre en jernbanereform som søker å redusere antallet organisasjoner
- 3923 innenfor jernbanesektoren, øke den statlige kontrollen, og føre fokus tilbake
- 3924 på å levere transport for innbyggere.
- 3925 • Øke tilgangen på jernbanemateriell slik at en også har en meningsfull reserve.
- 3926 Både for å kunne opprettholde tilbud gjennom ordinært vedlikehold og
- 3927 oppgradering, men også for å kunne erstatte saboterte eller angrepet
- 3928 materiell.

3929 Begrunnelse for forslag

3930 Jernbanen ble under forrige regjering splittet opp og privatisert. Formålet var
 3931 konkurranse og effektivitet men resultatet har blitt et stort antall organisasjoner som
 3932 har motstridende interesser og som i stor grad skylder på hverandre når det kommer
 3933 til å forklare forsinkelser, innstilte tog, manglende vedlikehold og utsatte
 3934 investeringer.

3935 En ser også at på tross av store investeringer i jernbanen så er det ikke en samlende
 3936 kraft som klarer å prioritere og å trekke i samme retning. Et lokalt eksempel er at

3937 Jærbanen kjører med halvparten av togsettene som trengs på grunn av langvarige
 3938 oppgraderinger og mangel på materiell totalt sett. Påtvungen markedenkning har
 3939 ført til en jernbane som er under minimum av det som er behovet selv under normale
 3940 tilstander.

3941 I en beredskapssituasjon må en forvente at jernbanenettet blir utsatt for alt fra
 3942 sabotasje til direkte anslag. Dersom en ikke har en overkapasitet og reserve er tiden
 3943 det tar å skaffe til veie erstatning farlig lang. Vi trenger mindre fragmentert
 3944 jernbaneorganisering med reservemateriell for å kunne ivareta beredskap.
 3945

3946 Forslagsstiller: Gjesdal AP

3947 115. ASYLPOLITIKK

3948 Forslagsnr: #115

3949 **Forslag**

3950 Vi i Gjesdal Arbeiderparti mener at Regjeringen derfor må øke kvoten til minst 1000
 3951 flyktninger årlig og øke overføringene for å sette kommunene i stand til å finansiere
 3952 bolig, helse, integrering og opplæring. Også skoler for barn og ungdom.
 3953

3954 **Begrunnelse for forslag**

3955 Solidariteten vi i Arbeiderpartiet kjenner på i Norge, skal også gjelde overfor alle
 3956 andre mennesker i verden. Det må bety at vi sammen med resten av
 3957 verdenssamfunnet må stille opp med hjelp og penger der det trengs i verden for å
 3958 avhjelpe sult og nød. Så finnes det konflikter i verden som truer liv og helse. Da
 3959 flykter folk.

3960 I fjor var det 123 millioner mennesker på flukt. 51 millioner av disse har krysset
 3961 grensen og søker asyl i andre land. Deriblant Norge. (NRC Flyktningshjelpen)

3962 Fordi om resten av Europa, og store deler av verden ellers, strammer kraftig inn og
 3963 prøver å stoppe asylsøkere å komme inn i landene deres. Det har i mange av disse
 3964 landene vært en kraftig ytre høyre dreining blant velgere. Så kan ikke vi i Norge la
 3965 flyktninger over hele verden forkomme i store flyktningsleirer eller dø i forsøket på å
 3966 komme til et trygt land. Det ser jo unektelig ut som høyredreiningen også er nådd vårt
 3967 parti nå, når regjeringen mener at antallet flyktninger som skal tas imot i Norge
 3968 reduseres til 100 årlig fremover. Dette vil blant annet bety at fribyordningen for
 3969 forfulgte forfattere, journalister og andre ytrere, står i fare for å måtte legges ned.
 3970 Fribyordningen konkurrerer med bl.a. FNs høykommisjonær for flyktninger, norske
 3971 utenriksstasjoner, mellomstatlige organisasjoner og internasjonale straffedomstoler
 3972 som Norge har inngått avtaler med.

3973 Samtidig er det 27 norske kommuner som er medlem i fribyordningen og er klare til å
 3974 ta imot disse ytrerne. (SA 9/1-26). Det vil selvfølgelig også bli en kraftig innstramning
 3975 for de andre som er nevnt her. Når vi ser rundt oss i hverdagen, er det mange
 3976 tidligere flyktninger og andre innvandrere som hjelper oss i helsevesenet, skolene,
 3977 kjører bussene våre, i industrien og mange andre viktige oppgaver i samfunnet. Vi
 3978 hadde ikke klart oss uten dem.
 3979

3980 Forslagsstiller: Sauda AP

3981 116. Innføring av norsk lobbyregister

3982 Forslagsnr: #119

3983 **Forslag**

3984 Sauda Arbeiderparti ber Rogaland Arbeiderparti arbeide for at Arbeiderpartiet går inn
3985 for å innføre et nasjonalt lobbyregister for Stortinget og regjeringen.

3986

3987 **Begrunnelse for forslag**

3988 Vi lever i et lobbydemokrati. Mye av påvirkningen mot Stortinget og regjeringen skjer
3989 i dag uten offentlig innsyn.

3990 Påvirkning og politisk deltagelse er avgjørende i det deltagende demokratiet, men det
3991 bør være åpenhet om hvem som gjør det, i hvilke saker og på vegne av hvem.

3992 Flere land har innført lobbyregister for å sikre slik åpenhet, blant annet Finland.

3993 Erfaringene viser at et register kan gi bedre oversikt over kontakt mellom

3994 beslutningstakere og interesseaktører, og styrke tilliten til politiske prosesser.

3995 Sauda Arbeiderparti mener Norge bør innføre et nasjonalt lobbyregister som:

3996 • omfatter organisert og systematisk politisk påvirkning rettet mot Stortinget og
3997 regjeringen

3998 • gir offentlig innsyn i hvilke saker som påvirkes og av hvem

3999

4000 Forslagsstiller: AUF i Rogaland

4001 117. SPU sitt etiske rammeverk må styrkes

4002 Forslagsnr: #124

4003 **Forslag**

4004 Den helhetlige gjennomgangen som nå foretas av SPUs etiske rammeverk, skal
4005 tydeliggjøre sammenhengen mellom NBIMs aktsomhetsvurderinger, Etikkrådets
4006 etterprøvelse og beslutninger om utelukkelse.

4007 Denne gjennomgangen må sikre at SPUs etiske rammeverk er i henhold til
4008 internasjonale standarder for næringsliv fastsatt av OECD og UNGP SPUs etiske
4009 rammeverk skal forankres i en streng tolkning av Norges folkerettslige forpliktelse, og
4010 fondet skal trekke seg ut av selskaper som på noen måte bidrar til, muliggjør eller
4011 legitimerer folkerettsbrudd, enten direkte, indirekte eller gjennom leverandørkjeder.
4012 Produktkriteriene skal vernes og videreutvikles i takt med nye former for våpen,
4013 undertrykkelse og miljødeleggelse.

4014 Atferdskriteriene for fondet skal skjerpes og at ved risiko for grove
4015 menneskerettighetsbrudd, krigsforbrytelser, folkemord, okkupasjon, alvorlig
4016 miljøskade eller korrupsjon, skal uttrekk være en konsekvens, og terkselen for dette
4017 skal senkes.

4018 Det uavhengige tilsynsorganet for fondets etiske retningslinjer skal ha medlemmer og
4019 mandat som skal oppnevnes av Stortinget for å sikre uavhengighet og mangfold. Det
4020 skal også ha en ytterligere ekstern kontroll ved å gi Sivilombudet, Riksrevisjonen eller

4021 passende organ kompetanse til å føre tilsyn med om etiske vurderinger faktisk
4022 gjennomføres i tråd med mandatet.

4023 Trekke SPU helt ut av selskap som opererer i land som medvirker til folkemord og
4024 andre grove folkerettsbrudd.

4025

4026 **Begrunnelse for forslag**

4027 Statens pensjonsfond utland er Norges statlige sparefond, der overskuddet fra
4028 Norges olje- og gassinntekter plasseres for å spare til fremtidige generasjoner.
4029 Stortinget har vedtatt føring til regjeringen om å fortsatt påse at Norge gjennom våre
4030 investeringer i pensjonsfondet ikke bryter med våre folkerettslige forpliktelser.
4031 Mekanismene for å sikre at Norge gjennom investeringene i SPU ikke bryter
4032 folkeretten, er etter de siste måneders avsløringer manglende. I en krevende
4033 utenrikspolitisk situasjon knyttes økonomi og sikkerhetspolitikk tettere sammen.
4034 Skillet mellom militær og sivilteknologi blir mer uklart, samtidig som vestlige land må
4035 gjøre store investeringer i forsvarsmateriell.

4036 Dermed har behovet for et etisk rammeverk som gir en tydelig retning økt.
4037 Forvaltningen av våre felles sparepenger gjennom SPU skal hvile på et solid og
4038 moderne sett av etiske og folkerettslige prinsipper. Et slikt rammeverk reduserer
4039 risikoen for at hensynet til folkeretten svekkes under internasjonalt politisk press, og
4040 sikrer at fondet leverer avkastning og opptrer i tråd med de verdiene samfunnet vårt
4041 bygger på.

4042 For å sikre at forvaltningen av Statens pensjonsfond utland er robust, ansvarlig og i
4043 takt med utviklingen internasjonalt, skal det etiske rammeverket fullt ut forankres i
4044 OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv og FNs veiledende prinsipper for
4045 næringsliv og menneskerettigheter (UNGP).

4046 Disse standardene representerer det globale beste nivået for hvordan investorer
4047 skal identifisere, forebygge og håndtere risiko for menneskerettighetsbrudd og
4048 miljøskade. Slik sikrer vi at Norges sparepenger som forvaltes i SPU holder en høy
4049 standard i forhold til krav som stilles investorer. Å oppdatere rammeverket i tråd med
4050 OECD og UNGP handler om mer enn etikk. Fondet skal etterleve globale standarder
4051 og humanitære hensyn, samtidig som vi sikrer avkastning. Dette er ikke et
4052 motsetningsforhold.

4053 En helhetlig gjennomgang av fondets etiske forvaltning skal se på samspillet mellom
4054 Norges Bank Investment Management sine aktsomhetsvurderinger, Etikkrådets
4055 arbeid og utelukkelsesmekanismen, for å sikre at vårt felles pensjonsfond ikke bidrar
4056 til brudd på menneskerettighetene.

4057 Med den nåværende praksisen rundt rammeverket for Statens pensjonfond utland,
4058 stilles det i praksis strengere krav til private fond og fondseiere enn til fellesskapets
4059 pensjonsfond. Atferdskriteriene skal derfor skjerpes. Ved risiko for bidrag til grove
4060 menneskerettighetsbrudd, folkerettsbrudd, krigsforbrytelser, folkemord, okkupasjon,
4061 alvorlig miljøskade eller korrupsjon ved investering, skal uttrekk være en forventet
4062 konsekvens.

4063 Det er et grunnleggende prinsipp at SPU ikke er politisk styrt i investeringer.

4064 Men det etiske rammeverket som legger grunnlaget for investeringene i vårt felles

4065 pensjonsfond skal styrkes, og etterlevelse av disse prinsippene vil til enhver tid være
 4066 et politisk ansvar.
 4067

4068 Forslagsstiller AUF i Rogaland

4069 118. Støttepakke til Palestina

4070 Forslagsnr: #125

4071 Forslag

- 4072 • Det må gis en støttepakke til Palestina med økt bistand, hvor Norge tar en
- 4073 lederrolle internasjonalt i gjenoppbyggingen av Gaza.
- 4074 • Norge må øke bistanden til Palestina og bidra aktivt i gjenoppbyggingen av
- 4075 boliger, skoler, sykehus og kritisk infrastruktur.
- 4076 • Bistand må gå direkte til sivile og gjenoppbygging av essensiell infrastruktur
- 4077 må skje uten israelsk kontroll eller innblanding.
- 4078 • En umiddelbar og varig våpenhvile må respekteres – og gjenoppbyggingen av
- 4079 Gaza må starte som et resultat av våpenhvilen.
- 4080 • Arbeidet med gjenoppbygging må kombineres med politisk press for en
- 4081 rettferdig fred, slutt på okkupasjonen og en tostatsløsning.

4082 Begrunnelse for forslag

4083 Norge har lenge vært en ledende bistandsaktør, og står i en unik posisjon både
 4084 økonomisk og kompetansemessig for å demme opp for deler av reduksjonen i
 4085 humanitær bistand som har preget verden de siste årene.

4086 Etter flere år med krig, blokade og ødeleggelse er Gaza blitt et symbol på
 4087 menneskelig lidelse. Nesten 70 000 mennesker er drept, de fleste kvinner og barn.
 4088 Over 80 prosent av bygninger og infrastruktur er ødelagt, og to millioner står uten
 4089 hjem, vann, mat og helsehjelp. FN beskriver situasjonen som en humanitær
 4090 katastrofe uten sidestykke. Samtidig har verdenssamfunnet i altfor lang tid stått på
 4091 sidelinjen.

4092 Norge må ta en lederrolle i gjenoppbyggingen av Gaza. Da Stortinget vedtok
 4093 Nansen-pakken for Ukraina, viste Norge at vi kan stå i front når et land rammes av
 4094 krig og ødeleggelse. På samme måte må Norge nå ta initiativ til en støttepakke til
 4095 Palestina. Å sikre palestinerne rett til et verdig liv må bli et av hovedmålene for
 4096 norsk bistand- og utenrikspolitikk i de kommende årene.
 4097

4098 Forslagsstiller: Haugesund AP

4099 119. Om papirløse, ikke returnerbare asylsøkere uten oppholdstillatelse

4100 Forslagsnr: #135

4101 Forslag

4102 Arbeiderpartiet vil innføre et nytt pkt. 5 i utlendingsforskriftens § 8-7 i retning av at:
 4103 Det skal gis oppholdstillatelse etter lovens § 38 til en utlending som tidligere har søkt
 4104 beskyttelse (asyl) etter lovens § 28, og som har en samlet oppholdstid i Norge på 10
 4105 år.

4106 Oppholdstillatelse kan likevel nektes gitt til en utlending som kan utvises etter lovens
4107 § 68 første ledd.

4108

4109 **Begrunnelse for forslag**

4110 Den 23. januar varslet Arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng (Ap) full
4111 omlegging rundt aktivitetsplikt og kutt i ytelser for å få flere flyktninger i jobb.

4112 Fra pressemeldingen siteres følgende: Regjeringen vil fjerne flyktningers rett til
4113 sosialhjelp og bostøtte de fem første årene de er i Norge.

4114 I stedet vil regjeringen gjøre det mer lønnsomt å jobbe gjennom å slå sammen tre
4115 støtteordninger til en ny integreringsstønad. Det vil for de fleste bety mindre utbetalt i
4116 støtte enn i dag, men de vil få mer igjen for å jobbe. Hvis vi skal lykkes med
4117 integreringen fremover og sikre velferdssamfunnet, må flere flyktninger ut i jobb.
4118 I dag kan flyktninger få mer i ytelser enn gjennom vanlig lønnet arbeid. Sånn kan det
4119 ikke være. Nå rydder vi opp og tar nødvendige grep, slik at det skal lønne seg å
4120 jobbe, sier arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng.

4121 Regjeringen sender nå på høring et forslag om en ny integreringsstønad. Den vil
4122 erstatte dagens introduksjonsstønad, sosialhjelp og bostøtte. Det stilles også krav
4123 om aktivitetsplikt for å motta stønaden. Målet med endringene, som er en del av
4124 regjeringens plan for Norge, er å få flere flyktninger i jobb, styrke integreringen og
4125 forenkle systemet.

4126 Forslaget er sendt ut på høring 23. januar 2026. Høringsfristen er satt til 23. april
4127 2026. Det er sider ved dette forslaget som kan diskuteres og som det nok vil komme
4128 høringsuttalelser til. Hovedbudskapet er imidlertid entydig - viktigheten av å få folk ut
4129 i arbeid. Jeg registrerer at regjeringen har valgt å ikke omtale ureturnerbare
4130 asylsøkere uten opphold, papirløse migranter, ... som ikke en gang har
4131 arbeidstillatelse. Dette er mennesker som har fått avslag på opphold f.eks. fordi det
4132 er uenighet om kriteriene er oppfylt, om nasjonalitet, om risiko ved retur til hjemlandet
4133 osv. og som velger å bli værende i Norge.

4134 En del av dem blir værende og i Norge er det en liten gruppe mennesker som norske
4135 myndigheter heller ikke klarer å tvangsreturnere. Dette er mennesker som ikke får
4136 tillatelse til å arbeide i Norge. Ikke returnerbare asylsøkere mottar ingen støtte og
4137 skulle etter logikken i forslaget være veldig motivert for å jobbe.

4138 I 2023 anbefalte UDI amnesti for disse etter fem (og åtte) års opphold i Norge. De
4139 fleste land vi liker å sammenligne oss med har en versjon av denne type ordning.
4140 «Vår» justisminister Mehl, avsto å følge anbefalingen. En person i vårt område har
4141 fått ta utdanning i Norge som sykepleier, hadde vel tre stillinger på hånd da hun var
4142 ferdig, men har altså ikke arbeidstillatelse etter endt utdanning. En annen person, nå
4143 med lovlig opphold i Norge, ble natt til onsdag 21. januar hentet fra sitt hjem på
4144 Karmøy fordi om kort tid faller dom i ankesaken fra Utlendingsnemda (UNE).
4145 Vedkommende har vært i Norge siden 2004 med lovlig opphold fra 2024.

4146 Uavhengig av om avslaget på asylsøknaden var rett eller galt da det ble fattet, må
4147 det være en grense for hvor lenge et menneske skal måtte leve som ikke-
4148 eksisterende i Norge uten grunnleggende rettigheter. Fra Norges organisasjon for
4149 Asylsøkere (NOAS) har jeg fått anbefalt følgende forslag til vedtak.

4150 § 28.Oppholdstillatelse for utlendinger som trenger beskyttelse (asyl) En utlending
4151 som er i riket eller på norsk grense, skal etter søknad anerkjennes som flyktning
4152 dersom utlendingen

4153 a. har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av etnisitet, avstamning,
4154 hudfarge, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn
4155 av politisk oppfatning, og er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt er uvillig til, å
4156 påberope seg sitt hjemlands beskyttelse, jf. flyktningkonvensjonen 28. juli 1951
4157 artikkel 1 A og protokoll 31. januar 1967, eller

4158 b. uten å falle inn under bokstav a likevel står i reell fare for å bli utsatt for
4159 dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller
4160 straff ved tilbakevending til hjemlandet.

4161 En utlending som anerkjennes som flyktning etter første ledd, har rett til
4162 oppholdstillatelse (asyl). Ved vurderingen etter første ledd skal det tas hensyn til om
4163 søkeren er barn. Søkeren skal som hovedregel anerkjennes som flyktning etter
4164 første ledd også når beskyttelsesbehovet har oppstått etter at søkeren forlot
4165 hjemlandet, og skyldes søkerens egne handlinger. Ved vurderingen av om det skal
4166 gjøres unntak fra hovedregelen, skal det særlig legges vekt på om
4167 beskyttelsesbehovet skyldes handlinger som er straffbare etter norsk lov, eller om
4168 det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsakelige formålet med handlingene
4169 har vært å oppnå oppholdstillatelse.

4170 Retten til anerkjennelse som flyktning etter første ledd gjelder ikke dersom
4171 utlendingen kan få effektiv beskyttelse i andre deler av hjemlandet enn det området
4172 søkeren har flyktet fra. Med de unntakene som er fastsatt av Kongen i forskrift, har
4173 også ektefelle eller samboer til en utlending som gis oppholdstillatelse som flyktning
4174 etter annet ledd, og flyktningens barn under 18 år uten ektefelle eller samboer, rett til
4175 oppholdstillatelse som flyktning. Når en utlending har fått avslag på søknad om
4176 oppholdstillatelse etter denne bestemmelsen, skal vedtaksmyndigheten av eget tiltak
4177 vurdere om bestemmelsene i § 38 skal anvendes. Kongen kan i forskrift gi nærmere
4178 regler om anvendelsen av denne paragrafen og §§ 29 og 30.

4179 § 38.Oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig
4180 tilknytning til riket Det kan gis oppholdstillatelse selv om de øvrige vilkårene i loven
4181 ikke er oppfylt dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn eller utlendingen
4182 har særlig tilknytning til riket. For å avgjøre om det foreligger sterke menneskelige
4183 hensyn skal det foretas en totalvurdering av saken. Det kan blant annet legges vekt
4184 på om

4185 a. utlendingen er enslig mindreårig uten forsvarlig omsorg ved retur,

4186 b. det foreligger tvingende helsemessige forhold som gjør at utlendingen har
4187 behov for opphold i riket,

4188 c. det foreligger sosiale eller humanitære forhold ved retursituasjonen som gir
4189 grunnlag for å innvilge oppholdstillatelse, eller

4190 d. utlendingen har vært offer for menneskehandel.

4191 I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Barn
 4192 kan gis oppholdstillatelse etter første ledd selv om situasjonen ikke har et slikt alvor
 4193 at det ville blitt innvilget oppholdstillatelse til en voksen. Ved vurderingen av om
 4194 tillatelse skal gis, kan det legges vekt på innvandringsregulerende hensyn, herunder

- 4195 a. mulige konsekvenser for omfanget av søknader på liknende grunnlag,
- 4196 b. de samfunnsmessige konsekvensene,
- 4197 c. hensynet til kontroll, og
- 4198 d. hensynet til respekten for lovens øvrige regler.

4199 Når det er tvil om utlendingens identitet, når behovet er midlertidig, eller når andre
 4200 særlige grunner tilsier det, kan det fastsettes at

- 4201 a. tillatelsen ikke skal kunne danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse,
- 4202 b. tillatelsen ikke skal kunne danne grunnlag for oppholdstillatelse etter lovens
 4203 kapittel 6 for utlendingens familiemedlemmer,
- 4204 c. tillatelsen ikke skal kunne fornyes, eller
- 4205 d. at tillatelsens varighet skal være kortere enn ett år.

4206 Kongen kan fastsette nærmere regler i forskrift.

- 4207 • Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 41 (ikr. 1 jan 2010 iflg. res. 30 okt 2009 nr.
 4208 1324).

4209 § 68. Utvisning av utlendinger som har permanent oppholdstillatelse En utlending
 4210 som har permanent oppholdstillatelse kan utvises:

- 4211 a. når utlendingen for mindre enn fem år siden i utlandet har sonet eller er ilagt
 4212 straff for et forhold som etter norsk lov kan føre til fengselsstraff i to år eller mer.
 4213 Tilsvarende gjelder ved en ilagt særreaksjon som følge av et straffbart forhold
 4214 som nevnt,
- 4215 b. når utlendingen for mindre enn ett år siden her i riket har sonet eller er ilagt
 4216 straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff i to år eller
 4217 mer, eller for overtredelse av et av følgende straffebud i straffeloven:

4218 § 182 første ledd (opptøyer)

4219 § 189 (ulovlig bevæpning på offentlig sted)

4220 § 231 annet ledd (uaktsom narkotikaovertrædelse)

4221 § 237 fjerde ledd (grovt uaktsom smitteoverføring)

4222 § 262 første ledd (brudd på ekteskapsloven)

4223 § 263 (trusler)

4224 § 297 (seksuell handling uten samtykke)

4225 § 298 (seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke)

4226 § 305 (seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år)

4227 § 306 (avtale om møte for å begå seksuelt overgrep)

4228 § 374 første punktum (grovt uaktsomt bedrageri)

4229 c. når utlendingen har overtrådt straffeloven kapittel 18, eller har gitt trygt
4230 tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått et slikt lovbrudd, eller

4231 d. når utlendingen er utelukket fra rett til anerkjennelse som flyktning etter § 31
4232 første ledd bokstav a til c, annet eller tredje ledd, eller ville blitt det ved en
4233 vurdering etter disse bestemmelsene.

4234 Dersom en straffbar handling ble begått før utlendingen fikk permanent
4235 oppholdstillatelse, gjelder § 67 første ledd bokstav a, b, c og f og annet ledd
4236 tilsvarende. Det samme gjelder ved sammenhengende straffbare forhold som ble
4237 påbegynt før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse.
4238

4239

4240

4241

4242 Forslagsstiller: Haugesund AP

4243 120. Tydeliggjøring i kommuneloven om separerte råd for eldre og personer
4244 med nedsatt funksjonsevne

4245 Forslagsnr: #137

4246 Forslag

4247 Rogaland Arbeiderparti ber Arbeiderpartiet fremme nødvendige endringer i
4248 kommuneloven og tilhørende forskrifter for å tydeliggjøre at eldreråd og råd for
4249 personer med nedsatt funksjonsevner ikke kan slås sammen.

4250 Det kan likevel åpnes for å kunne søke Statsforvalteren om unntak i særskilte tilfeller
4251 for små kommuner som har problemer med å fylle og betjene to råd.
4252

4253 Begrunnelse for forslag

4254 Kommuneloven slår fast at kommunene som hovedregel skal ha både eldreråd og
4255 råd for personer med nedsatt funksjonsevne. Likevel ser vi at kommuner velger å slå
4256 disse rådene sammen, ofte av praktiske eller økonomiske hensyn. Dette svekker den
4257 demokratiske medvirkningen for begge grupper.

4258 For å sikre mest mulig likeverdig og velfungerende medvirkningsordninger for disse
4259 rådene, er det behov for et mer helhetlig og tydeligere regelverk, med nasjonale
4260 retningslinjer. Eldre og personer med nedsatt funksjonsevne er to forskjellige
4261 brukergrupper med ulike behov, ulike rettigheter og ulike utfordringer. Å samle disse
4262 råd fører til:

- 4263 • redusere representasjon
- 4264 • mindre faglig tyngde
- 4265 • svekke mulighet til å løfte egne saker

- 4266 • risiko for at en gruppe dominerer på bekostning av den andre

4267 For å sikre medvirkning og respekt for begge grupper rettigheter, må lovverket
4268 tydeliggjøres.

4269 Det bør ikke være rom for tolkning som åpner for sammenslåing. Samtidig må små
4270 kommuner som faktisk ikke klarer å rekruttere nok medlemmer, ha en mulighet til å
4271 søke Stasforvalteren om unntak. Dette sikrer fleksibilitet uten å svekke hovedregelen.
4272

4273 Forslagsstiller: Hå AP

4274 121. Økt rustingsproduksjon og lagring

4275 Forslagsnr: #139

4276 Forslag

4277 Rogaland Arbeiderparti vil at:

- 4278 • Norge inngår langsiktige forpliktende avtaler med europeisk og norsk
- 4279 forsvarsindustri med tanke på å øke produksjonskapasiteten betraktelig.
- 4280 • Norge stimulerer spesielt til norsk forsvarsindustri, også utenfor geografiske
- 4281 områder som tradisjonelt har hatt slik industri.
- 4282 • Norge etablerer tilstrekkelige beredskapslager av våpen, ammunisjon, og
- 4283 annet samfunnskritisk materiell til å kunne motstå en væpnet konflikt i minst
- 4284 tre måneder uten etterforsyning.
- 4285 • Norge skal ha en målsetning om at Forsvaret skal ha minst 50% av sitt
- 4286 materiell fra europeiske produsenter.

4287

4288 Begrunnelse for forslag

4289 Rustningsproduksjon og lager "Allied defence spending and production must
4290 rise rapidly, our armed forces must have what they need to keep us safe" Mark
4291 Rutte, generalsekretær NATO1 Etter nær fire år med fullskala krig i Ukraina er
4292 det ennå et behov for å skalere opp produksjon av våpen i Europa.
4293 Rustningsselskaper trenger forutsigbare ordre for å kunne skalere opp sin
4294 produksjon. Norge må ta en ledende rolle ved å garantere for ordreinngang fordi
4295 Norge er i en unik økonomisk situasjon i Europa. Norge har kompetansemiljøer
4296 på en rekke våpensystemer og har mulighet til å utnytte sin industri til å ytterligere
4297 skalere opp. Et økt behov for våpen er også en mulighet for utvikling av ny næring
4298 i Norge og Rogaland. Rogaland har særskilt kompetanse på maritime droner.

4299 Garanti for ordre kan også brukes til å bygge ammunisjonslagre. I en eventuell
4300 væpnet konflikt ser en fra Ukraina at behovet for ammunisjon er nærmest
4301 umettelig. Der avdelinger går tomme for ammunisjon blir en tvunget til retrett.
4302 Norge må bygge tilstrekkelig lagerkapasitet til å kunne motstå en fiende i en
4303 rimelig mengde tid og legge til rette for at resten av våre allierte i Europa kan
4304 gjøre det samme. Lagring av våpen og ammunisjon må også gå sammen med
4305 lagring av annet samfunnskritisk materiell som mat, medisiner og reservedeler til
4306 kritisk infrastruktur med lang ledetid.

4307

4308 Forslagsstiller: Hå AP

4309 122. Etablering av dronedeforsvar

4310 Forslagsnr: #140

4311 **Forslag**

4312 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 4313 • at regjeringen skal starte etableringen av et dronedeforsvar for sivil infrastruktur i
- 4314 hele landet.
- 4315 • at det etableres et nasjonalt system for oppdagelse og varsling av droneangrep
- 4316 som også kan integreres med allierte nasjoner.

4317 **Begrunnelse for forslag**

4318 Droner har i løpet av de fire årene med krig i Ukraina gått fra å være systemer under

4319 utprøving til å være en vesentlig del av krigføringen.

4320 Droner har tillatt Ukraina, et land uten marine, å drive den russiske flåten ut av

4321 Svartehavet. Hver dag sendes hundrevis av droner fra Russland mot Ukraina og fra

4322 Ukraina inn i Russland. På frontlinjene ligger det et lag av fibertråder som brukes til å

4323 kontrollere droner overalt.

4324 Krigen treffer hele samfunnet og den trusselen kommer mest i form av droner. Vi ser

4325 at droner brukes målrettet mot sivile mål, som kraft, petroleumsindustri og

4326 samferdsel. Det er ingen grunn til å anta at Norge ikke skulle kunne bli utsatt for det

4327 samme. Norge har i tillegg en svært lang kyst som gjør oss spesielt sårbare for

4328 angrep fra havet. Eksemplene fra Krym viser hvor utsatt en kystlinje er for moderne

4329 droner.

4330 For begge de krigførende parter er det utviklet særskilte systemer for oppdagelse og

4331 bekjempning av droner. Norge har så smått startet å se på det samme, men om en

4332 leser regjeringens dronestrategi er fokuset på droner i en taktisk kapasitet og til

4333 militært bruk. Det som mangler er et sammenfattet dronedeforsvar for sivilsamfunnet.

4334

4335 Forslagsstiller: Hå AP

4336 123. Styrkning av politiet

4337 Forslagsnr: #141

4338 **Forslag**

4339 Hå Arbeiderparti vil:

- 4340 • Gi ansatte i politiet bedre lønnsbetingelser
 - 4341 • Øke antall stillingshjemler i politiet betraktelig
- 4342

4343 **Begrunnelse for forslag**

4344 I tiden som kommer vil politiet møte større utfordringer enn det tidligere har hatt.

4345 Organisert kriminalitet har vært økende, og politiet må også kunne gjøre bistand til

4346 forsvaret i bekjempelser av hybride trusler fra fremmede stater. Politiet har over tid

4347 vært underkompensert hva angår lønn, og de har også hatt utfordringer med å få

4348 gjort kjerneoppgavene sine grunnet underbemanning. Politistudenter har hatt

4349 problemet med å få jobb etter endt utdanning. Dette skyldes for få stillingshjemler i
 4350 politiet.

4351

4352

4353 Forslagsstiller: Hå AP

4354 124. Styrkning av forsvaret i Sør-Norge

4355 Forslagsnr: #142

4356 **Forslag**

4357 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 4358 • Oppdatere skala og tidsramme for langtidsplanen for Forsvaret, og øke de
- 4359 økonomiske rammene i enda større grad
- 4360 • Fokuserer den økte satsingen på forsvarsstruktur i Sør-Norge

4361 **Begrunnelse for forslag**

4362 Langtidsplanen for Forsvaret legger opp til en vesentlig styrking av Forsvaret. Norge
 4363 står i den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen siden andre verdenskrig.
 4364 Statsministeren sa i sin nyttårstale at også vi i Norge må være forberedt på krig. I en
 4365 tid der viktigheten av et sterkt nasjonalt forsvar blir stadig mer gjeldende og
 4366 grunnfundamentet i vår nasjonale sikkerhetsstrategi er satt under press, er det
 4367 essensielt at vi har en forsvarsplanlegging og en struktur som på en robust måte kan
 4368 imøtekomme de nye kravene som stilles til Forsvaret.

4369 Det sikkerhetspolitiske bildet endres raskt i en tid med den største krigen i Europa
 4370 siden andre verdenskrig. Den tyske forsvarsministeren har advart om at Russland
 4371 kan ha militær styrke til å kunne angripe et NATO-land innen 2029. Den sittende
 4372 administrasjonen i USA kommer med utspill som undergraver troverdigheten som
 4373 garantist for europeisk sikkerhet. Gjeldende langtidsplan er tilpasset en annen
 4374 virkelighet enn den som er gjeldende nå, og må oppdateres både i tidsramme for
 4375 innfrielse og i skala.

4376 Det er dessuten slik at for å ha mulighet til å innfri de bemanningskrav som viser seg
 4377 i fremtiden, vil det være viktig å legge nye avdelinger til steder der det er et større
 4378 rekrutteringsgrunnlag. Forsvarets tilstedeværelse i nord skal selvfølgelig vedvare,
 4379 men det er krevende å øke volumet på stadig tjenestegjørende i regionen som ikke
 4380 er vernepliktige. I tillegg blir utfordringene i forsvaret av vitale objekter og
 4381 befolkningssentre i sør en del større enn det har blitt lagt opp til tidligere.

4382

4383

4384 Forslagsstiller: Hå AP

4385 125. En mer beredskapsorientert jernbane

4386 Forslagsnr: #143

4387 **Forslag**

4388 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 4389 • Gjennomføre en jernbanereform som søker å redusere antallet organisasjoner
- 4390 innenfor jernbanesektoren, øke den statlige kontrollen, og føre fokus tilbake
- 4391 på å levere transport for innbyggere.
- 4392 • Øke tilgangen på jernbanemateriell slik at man også har en meningsfull
- 4393 reserve. Både for å kunne opprettholde tilbud gjennom ordinært vedlikehold
- 4394 og oppgradering, men også for å kunne erstatte saboterte eller angrepet
- 4395 materiell.

4396 **Begrunnelse for forslag**

4397 Jernbanen ble under forrige regjering splittet opp og privatisert. Formålet var

4398 konkurranse og effektivitet men resultatet har blitt et stort antall organisasjoner som

4399 har motstridende interesser og som i stor grad skylder på hverandre når det kommer

4400 til å forklare forsinkelser, innstilte tog, manglende vedlikehold og utsatte

4401 investeringer. En ser også at på tross av store investeringer i jernbanen så er det

4402 ikke en samlande kraft som klarer å prioritere og å trekke i samme retning. Et lokalt

4403 eksempel er at Jærbanen kjører med halvparten av togsettene som trengs på grunn

4404 av langvarige oppgraderinger og mangel på materiell totalt sett. Påtvungen

4405 markedstenking har ført til en jernbane som er under minimum av det som er

4406 behovet selv under normale tilstander. I en beredskapssituasjon må en forvente at

4407 jernbanenettet blir utsatt for alt fra sabotasje til direkte anslag. Dersom en ikke har en

4408 overkapasitet og reserve er tiden det tar å skaffe til veie erstatning farlig lang.

4409 Vi trenger mindre fragmentert jernbaneorganisering med reservemateriell for å

4410 kunne ivareta beredskapen.

4411

4412 **Forslagsstiller: Hå AP**

4413 126. Nordisk og europeisk samhold

4414 Forslagsnr: #144

4415 **Forslag**

4416 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 4417 • Jobbe for et norsk EU-medlemsskap
- 4418 • Jobbe for tettere og mer forpliktende samarbeid mellom de nordiske statene.

4419 **Begrunnelse for forslag**

4420 Norge er et stort land med en liten befolkning. Vi har store naturressurser. De få

4421 menneskene vi har, har store ressurser. Vi har sammen klart å skape en

4422 samfunnsmodell som gjør oss stolte over de vi er. I lengre tid har vi gjennom NATO

4423 hatt gode allierte som sammen med oss selv har avskrekket Russland fra å hevde

4424 dominans over oss. Dette har vi gjort samtidig som at vi har hatt anledning til å holde

4425 oss fra å fullt innlemmes i en økonomisk og sosial union som EU. Alt dette rammet

4426 inn i en verdensorden hvor regler garantert av det transatlantiske samarbeidet gjorde

4427 at vi følte at krig var en ting som hørte fortiden til og menneskerettigheter var

4428 rettigheter som alle i verden skulle nyte godene av.

4429 De seneste årene har spillereglene for hele dette bakteppet endret seg dramatisk.

4430 Kortene blir fordelt på nytt, og det er vanskelig å finne vår plass. Det som er sikkert,

4431 er at vi er for små i dette bildet. Hvem skal vi da støtte oss til?

Det åpenbare er å finne sammen med de nordiske statene for så å utvide utover i land til land som har de samme interessene som oss. Som europeere har vi de seneste årene nytt godt av at vi samarbeider, men interessene vil ikke alltid sammenfalle. Løsningen på dette dilemmaet er å finne sammen med de andre nordiske statene, og faktisk gå så langt i integreringen at vi snakker med en stemme utenfor Norden. For å formalisere dette, må vi også bli en del av EU-samarbeidet. Dette på tross av de utfordringene som det innebærer.

Organisatoriske forslag

Forslagsstiller: Stavanger AP

127. Øke økonomisk handlingsrom

Forslagsnr: #36

Forslag

Styret i Rogaland AP bes sette sammen en arbeidsgruppe som ser på partiets organisering og finansiering for å se om det finnes hensiktsmessige grep som kan øke vårt økonomiske handlingsrom. Herunder ligger også undersøke hva som fungerer i andre fylkespartier og større kommunepartier. Læringspunkter og anbefalinger som også kan brukes av kommunepartiene deles i etterkant av evalueringen.

Begrunnelse for forslag

Kostnadene øker både til husleie, lønn og regnskap/revisjon, både for kommunepartiene og fylkespartiet, og lite økonomisk handlingsrom kan gjøre det utfordrende å gjennomføre aktiviteter og skoleringer for medlemmene. Dersom man ønsker å øke aktivitetsnivået og engasjere flere kan det være fornuftig å se om det finnes smarte grep og andre måter å bruke pengene på. Tilbakemeldinger kan tyde på at organisering og praksis er ulik i fylkespartier rundt om i landet, og en gjennomgang av vår egen organisering kan avdekke smartere måter å gjøre ting på. Videre kan også kommunepartiene tjene på en slik gjennomgang, dersom det avdekkes f.eks. læringspunkter og muligheter for samarbeid som også kan overføres til kommunepartiene.

Forslagsstiller: Fylkestyret

128. Forslag til vedtektsendring §03 Partistyret, 2

Forslagsnr: #148

Forslag

Forslag til vedtektsendring §03 Partistyret, 2 ledd Forslag: Nytt punkt i Rogaland Ap sine vedtekter §03 partistyret §03-02. Av styrets medlemmer dannes et arbeidsutvalg bestående av leder og nestledere. Fylkessekretæren tiltrer med tale- og forslagsrett. Arbeidsutvalget skal være et saksforberedende organ for styret. Arbeidsutvalget skal utgjøre et mindretall av styrets medlemmer. Resterende ledd i § 03 flyttes ned ett ledd etter §03-2.

Begrunnelse for forslag

Det ble vedtatt på årsmøtet i 2025 at AU skulle avvikles. Dette var et resultat av arbeidet som ble gjort fra organisasjonsutvalget, og hensikten var å redusere arbeid og antall møter. Det har vist seg gjennom året at dette har virket mot sin hensikt, det var vært lengre prosesser med å avklare saker og arbeidet har blitt mer omfattende deretter. Styret i Rogaland Arbeiderparti foreslår derfor å gjeninnføre AU med faste møter.

Forslagsstiller: Fylkestyret

129. Forslag til vedtektsendring §03 Partistyret, 1 ledd

Forslagsnr: #149

Forslag

Forslag til vedtektsendring §03 Partistyret, 1 ledd Forslag: Ny tekst i Rogaland Ap sine vedtekter §03, 01 ledd: Rogaland Arbeiderparti ledes av et styre bestående av 7 medlemmer valgt av årsmøtet. Leder, to nestledere, medlemsansvarlig og 3 styremedlemmer, blant disse leder av kvinnenettverket på fylkesnivå. I tillegg velges 5 varamedlemmer. Første varamedlem møter fast i styremøtene med tale- og forslagsrett. De øvrige varamedlemmene innkalles ved varslet fravær eller inhabilitet blant styrets medlemmer. En endring av betegnelse på nestledere i §03 medfører likelydende endring ellers i vedtektene hvor det i dag står 1. og 2.nestlder

Begrunnelse for forslag

Dagens tekst: 01.Rogaland Arbeiderparti ledes av et styre bestående av 7 medlemmer valgt av årsmøtet. Leder, første nestleder, andre nestleder, medlemsansvarlig og 3 styremedlemmer, blant disse leder av kvinnenettverket på fylkesnivå. I tillegg velges 5 varamedlemmer. Første varamedlem møter fast i styremøtene med tale- og forslagsrett. De øvrige varamedlemmene innkalles ved varslet fravær eller inhabilitet blant styrets medlemmer. Rogaland Arbeiderparti er ett av få fylkeslag som fortsatt bruker betegnelsen 1. og 2. nestleder. Dette er heller ikke en betegnelse som blir brukt på nestledere i partiet sentralt. I praksis er begge nestlederne likestilt, det bør derfor ikke være en betegnelse som tilsier at den ene går foran den andre i forhold til ansvar og arbeidsoppgaver, noe som igjen kan føre til at den ene tar mindre ansvar som nestleder fordi de betegnes som nr. 2. Rogaland Arbeiderparti foreslår derfor at nummerering av nestledere tas bort, og arbeidsoppgaver fordeles internt som det gjøres ellers i styret.

4516 Forslagsstiller: Fylkestyret

4517 130. Forslag til vedtektsendring i §11 Honoraravgift.

4518 Forslagsnr: #150

4519 Forslag

4520 Forslag til ny tekst:

4521 Ny tekst i Rogaland Ap sine vedtekter § 11 Partiskatt

4522 Hensikten med honoraravgift skal være å styrke driften av Rogaland Arbeiderparti.

4523 Det skal betales honoraravgift, også kalt partiskatt, av alle honorarer, inkludert faste
4524 honorarer. Det skal betales honoraravgift på 10 prosent av brutto honorarer, det vil si
4525 honorarer før skatt.

4526 Lønn til hel- og deltidspolitikere erstatter annen arbeidsinntekt. Trekk av honoraravgift krever
4527 særskilte regler i henhold til Arbeidsmiljølovens § 55. Hel- og deltidspolitikere lønnet av
4528 fylkeskommunen, Storting og regjering innbetaler honoraravgift etter det som er taket for
4529 partiskatt, kr. 10 000,-

- 4530 • Fylkestingsmedlemmer og representanter som innehar verv oppnevnt av
- 4531 fylkeskommunalt organ skal betale honoraravgift av alle honorarer i som f.eks styrer,
- 4532 bedrifts-, generalforsamlinger, representantskap, utvalg, nemnd og råd. Det skal
- 4533 betales 10 prosent av brutto honorar, det vil si honorar før skatt.
- 4534 • Medlemmer som er frikjøpt av fylkeskommunen og/eller Rogaland Arbeiderparti
- 4535 betaler kr. 10 000,- i året.
 - 4536 ○ Deltidspolitikere innbetaler forholdsmessig av sin stillingsprosent av beløpet
 - 4537 til en heltidspolitiker. (Det vil si 3000,- ved 30% stilling).
- 4538 • Medlemmer av regjeringen, herunder statsråder, statssekretærer og politiske
- 4539 rådgivere betaler partiskatt med et fast beløp på kr 10 000,- per år.
- 4540 • Stortingsrepresentanter og medlemmer av regjering betaler partiskatt tilsvarende
- 4541 differansen mellom kr 10 000,- per år og det beløpet som til enhver tid innbetales til
- 4542 stortingsgruppen.

4543 Verv som innehas utover ordinær politikerlønn betales det 10% honoraravgift av.

4544 Det skal ikke betales honoraravgift av reisegodtgjørelse, diettgodtgjørelse eller godtgjørelse
4545 for tappt arbeidsfortjeneste.

4546 Fortolkninger og tvilstilfeller som måtte forekomme avgjøres av styret i fylkespartiet.

4547

4548 Begrunnelse for forslag

4549 Per i dag er det kun lokalpolitikere i Rogaland som betaler partiskatt til Rogaland
4550 Arbeiderparti. I de fleste andre fylker mottas det også partiskatt fra politikere innvalgt
4551 til Storting og medlemmer av regjering fra sitt fylke. Det er rimelig at også disse
4552 innbetaler partiskatt til Rogaland Arbeiderparti for å styrke driften.

4553 Gammel tekst:

4554
4555 Gammel tekst § 11 Honoraravgiften

4556 Hensikten med honoraravgift skal være å styrke driften av Rogaland Arbeiderparti.

4557 Det skal betales honoraravgift på 10 prosent av brutto honorarer, det vil si honorarer før
4558 skatt.

4559 Det skal betales honoraravgift av alle honorarer, inkludert faste honorarer som utbetales av
4560 Rogaland fylkeskommune. Videre skal representanter som innehar verv oppnevnt av
4561 fylkeskommunalt organ betale honoraravgift av alle honorarer i som f.eks styrer, bedrifts-,
4562 generalforsamlinger, representantskap, utvalg, nemnd og råd.

4563 Lønn til hel- og deltidspolitikere erstatter annen arbeidsinntekt. Trekk av honoraravgift krever
4564 særskilte regler i henhold til Arbeidsmiljølovens § 55. Hel- og deltidspolitikere lønnet av
4565 fylkeskommunen og/eller Rogaland Arbeiderparti innbetaler honoraravgift etter følgende
4566 regler:

4567 Honoraravgift av samme beløp som stortingsrepresentanter (10.000, -) Deltidspolitikere
4568 innbetaler forholdsmessig av sin stillingsprosent av beløpet til en heltidspolitiker. (Det vil si
4569 3000,- ved 30% stilling).

4570 Verv som innehas utover ordinær politikerlønn betales det 10% honoraravgift av. Det skal
4571 ikke betales honoraravgift av reisegodtgjørelse, diettgodtgjørelse eller godtgjørelse for tapt
4572 arbeidsfortjeneste. Fortolkninger og tvilstilfeller som måtte forekomme avgjøres av styret i
4573 fylkespartiet.